

VILLAHEM 2023

Gäller från 2023-01-01

INNEHÅLL

Några ord om din försäkring.....	3	14.7 Reseavbrott.....	61
1. Villahemförsäkring	5	14.8 Katastrofskydd	63
1.1 Vem försäkringen gäller för	5	15. Tilläggsförsäkringar	64
1.2 Var försäkringen gäller	5	15.1 Allrisk för lösöre	64
1.3 När försäkringen gäller.....	5	15.2 Golf.....	65
1.4 Självrisk samt karens	5	15.3 Samlingar, smycken och armbandsur	67
1.5 Besiktning.....	6	15.4 Värdeföremål.....	67
1.6 Vid skada.....	6	15.5 Småbåt.....	69
10. Egendom.....	6	15.6 Bostadsrätt	73
10.1 Försäkrad egendom	6	15.7 Allrisk för byggnad och tomtmark.....	77
10.2 Skadehändelser.....	8	15.8 Uthyrning	79
10.3 Ersättning och skadevärdering	33	15.9 Extra Reseskydd.....	80
11. Ansvar.....	43	15.11 Hästtillbehör	86
11.1 Vad du ska göra när du krävs på skadestånd	43	16. Särskilda villkor	88
11.2 Hur vi hanterar skadeståndskrav.....	43	S1. Låsning av dörrar	88
11.3 Hur försäkringen gäller	43	S2. Låsning av dörrar och fönster	89
12. Rättsskydd	46	S3. Låsning och inbrottslarm	90
12.1 Var gäller försäkringen	46	17. Allmänna bestämmelser	91
12.2 När ska du ha haft försäkring för att få rättsskydd ..	46	17.1 Lagar.....	91
12.3 Ombud.....	46	17.2 Avtalet och premiebetalning	91
12.4 Tvister försäkringen omfattar.....	47	17.3 Åtgärder vid skada.....	93
12.5 Tvister försäkringen inte omfattar	47	17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.....	93
12.6 Kostnad som försäkringen ersätter	49	17.5 Gemensamt skadeanmälningsregister och Larmtjänst.....	94
12.7 Kostnad som försäkringen inte ersätter	49	17.6 Återkrav	94
13. Överfall	50	17.7 Preskription.....	94
13.1 Vad försäkringen gäller för	50	17.8 Betalning av försäkringsersättning samt ränta	94
13.2 Ersättningsbelopp	51	17.9 Övergripande information över hur vi behandlar dina personuppgifter	95
13.3 Evakueringskydd	51	17.10 Förmedlares medverkan	95
13.4 Tandskada.....	52	17.11 Allmänna undantag.....	95
13.5 Medicinsk invaliditet	52	17.12 Om du inte är nöjd	96
13.6 Nära anhörig	52	18. Definitioner	98
13.7 Dödsfall	52		
14. Resa.....	53		
14.1 Resgods	53		
14.2 Ansvar	56		
14.3 Rättsskydd.....	56		
14.4 Överfall	56		
14.5 Kostnad vid sjukdom och olycksfall.....	56		
14.6 Försening	59		

NÅGRA ORD OM DIN FÖRSÄKRING

Viktigt om din försäkring

Det är viktigt att du läser villkoret tillsammans med ditt försäkringsbrev för att se vad som gäller för just din försäkring.

En försäkring kan inte täcka varje tänkbar skada, därför finns det begränsningar i vår försäkring. I villkoret finns dessutom en del säkerhetsföreskrifter som du bör följa. Har du inte följt en säkerhetsföreskrift kan ersättningen minskas och i vissa fall helt utebli.

Avsnitt 17 Allmänna bestämmelser innehåller bestämmelser om bland annat

- premiebetalning
- ändring av försäkringsvillkor
- uppsägning av försäkring
- räddningsåtgärder
- nedsättning av försäkringsersättning
- omprövning av beslut vid skada.

Villahemförsäkringen innehåller skydd vid flera olika skadehändelser. Nedan beskrivs dessa skadehändelser, under vilka förutsättningar en skada är ersättningsbar och vilka säkerhetsföreskrifter som gäller, dvs. vad du måste göra för att motverka skada. Du kan komplettera din försäkring med en eller flera tilläggsförsäkringar. Du kan också välja att teckna försäkring med en begränsad omfattning vilken då ska vara angiven i ditt försäkringsbrev. Försäkringen gäller med den omfattning som framgår av försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller vid egendomsskada. När det inträffar en egendomsskada är det viktigt att veta

- om de saker som skadats ingår i försäkringen - detta kan du läsa om i avsnitt 10.1 Försäkrad egendom,
- om den händelse som inträffat omfattas av försäkringen och om det finns några särskilda säkerhetsföreskrifter – detta kan du läsa om i avsnitt 10.2 Skadehändelser,
- hur vi värderar och ersätter skadad egendom - detta kan du läsa om i avsnitt 10.3 Ersättning och skadevärdering.

För din försäkring kan det i försäkringsbrevet framgå att den gäller med särskilt villkor, S1, S2 eller S3. Dessa villkor ställer krav på hur ditt inbrottsskydd måste vara. Dessa krav på inbrottsskydd gäller endast när detta framgår av ditt försäkringsbrev.

Utöver försäkring vid egendomsskada gäller också försäkringen med ett skydd för Ansvar (avsnitt 11), Rättsskydd (avsnitt 12), Överfall (avsnitt 13) och Resa (avsnitt 14).

I avsnitt 15 finns de tilläggsförsäkringar som du kan utöka din villahemförsäkring med. För att denna utökning ska ingå i din försäkring ska den framgå av ditt försäkringsbrev.

Ordlista

Ibland kan det vara svårt att veta vad vi menar med vissa ord i villkorstexten. En del av dessa ord har vi markerat med en asterisk (*). Detta för att tala om att vi har beskrivit vad vi menar längst bak i villkoren, avsnitt 16. Definitioner.

Vem svarar för försäkringsskyddet

Det Dina-bolag som utfärdat försäkringsbrevet svarar för försäkringsskyddet, utom för följande avsnitt som Dina Försäkring AB, Box 2372, 103 18 Stockholm (org. nr: 516401-8029) svarar för:

- 10.2.5.12 Krisbehandling,
- 10.2.5.13 ID-skydd,
- 11. Ansvar,
- 12. Rättsskydd,
- 13. Överfall,
- 14.2 – 14.8 Resa,
- 15.5.3 Småbåt,
- 15.9.1 - 15.9.4 Extra Reseskydd.

Om Dina Försäkring AB svarar för hela försäkringsskyddet framgår det av försäkringsbrevet.

För avsnitt 10.2.7 Skadeinsekter och 10.2.8 Hussvamp svarar det bolag som anges i försäkringsbrevet.

När vi i dessa försäkringsvillkor skriver "vi", "vår", "oss", "bolaget" menar vi den som svarar för försäkringen.

Om skada inträffar

Så här ska du göra om det inträffar en skada.

- Du ska efter bästa förmåga begränsa skadan så att den inte utvecklar sig till något ännu värre.
- Hör av dig till oss och berätta vad som hänt och vad som skadats.
- Du ska inte kasta eller avlägsna saker som skadats innan du varit i kontakt med oss. Du ska heller inte sätta igång med reparation utöver nödvändiga akutåtgärder innan vi har givit klarsignal.

När du anmäler skadan till oss är det viktigt att vi får så fullständiga uppgifter som möjligt om vad som skett och vad som är skadat. Då kan vi behandla skadan lättare och snabbare ge dig rätt ersättning.

Om du befinner dig utomlands och behöver utnyttja försäkringen kan du få hjälp om du vänder dig till SOS International* i Köpenhamn som har öppet dygnet runt. Vid kontakt med SOS* måste alltid försäkringsnummer uppges. Vid akut sjukdom* eller olycksfallsskada* där du kan förutse att kostnaderna kommer att överstiga 5 000 kronor, bör du ta kontakt med SOS* innan betalning sker till läkare eller sjukhus. Detta på grund av att försäkringen endast ersätter nödvändig och skälig kostnad.

Innan du kontaktar SOS International*, ta reda på ditt försäkringsnummer och namnet på ditt försäkringsbolag eftersom de frågar efter dessa uppgifter. SOS kan du få kontakt med på följande sätt.

Telefon: 0770-16 02 02 (+46 770 16 02 02)

Fax: + 45 70 10 50 56

E-post: sos@sos.eu

Hemsida: www.sos.eu

1. VILLAHEMFÖRSÄKRING

1.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för dig som är försäkringstagare och de hushållsmedlemmar* som har samma bostad* och folkbokföringsadress som du.

För den som är bosatt men inte folkbokförd i Sverige gäller försäkringen för försäkringstagaren och de hushållsmedlemmar* som har samma bostad som försäkringstagaren.

Har du eget barn under 18 år som bor i Sverige men som inte är folkbokfört på samma adress gäller försäkringen för barnet under den tid det vistas hos dig om ersättning inte kan fås från annan försäkring. Barn under 18 år som har en familjehemsplacering* hos dig men som inte är folkbokfört på samma adress som du gäller försäkringen för barnet under den tid det vistas hos dig om ersättning inte kan fås från annan försäkring.

För byggnad* och tomtmark* gäller försäkringen för dig som försäkringstagare i egenskap av ägare till försäkrad fastighet. Den gäller också för annan som tillsammans med dig är ägare till försäkrad fastighet.

När vi i dessa försäkringsvillkor skriver "du", "dig" eller "din" innefattar det alla personer som försäkringen gäller för.

1.2 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller inom Norden*.

För byggnad* och tomtmark* gäller försäkringen på den fastighet som anges som försäkringsställe i försäkringsbrevet.

Vid resa* gäller försäkringen enligt avsnitt 14. Resa.

1.2.1 Byter bostad

Flyttar du till annan ordinarie egen bostad* måste du anmäla flyttningen till oss inom 45 dagar. Annars riskerar du att inte få full ersättning vid skada.

När du under försäkringstiden flyttar till annan ordinarie egen bostad* inom Sverige, räknas både din gamla och nya adress som egen bostad* under 45 dagar från flyttdatum.

Vid skilsmässa eller separation gäller försäkringen för båda parter i 45 dagar vid flytt från gemensam bostad oavsett folkbokföring. Dock endast under förutsättning att du inte omfattas av en annan försäkring.

Vid byte av fastighet är den nya inte försäkrad med denna försäkring. Se även avsnitt 1.2 Var försäkringen gäller.

1.3 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden.

1.4 Självrisk samt karens

Självrisk är den del av skadebeloppet* som du själv får betala vid varje skadetillfälle.

Om ersättning ska betalas genom flera delar av försäkringen eller genom flera av dina försäkringar hos oss drar vi bara en självrisk, den högsta.

1.4.1 Grundsjälvrisk

Den grundsjälvrisk som din försäkring gäller med framgår av ditt försäkringsbrev. Om ingen grundsjälvrisk finns angiven i försäkringsbrevet är denna 1 500 kronor.

1.4.2 Tilläggssjälvrisk

För vissa skadehändelser gäller en tilläggssjälvrisk som då är beskriven under respektive avsnitt i villkoret. Tilläggssjälvrisken ska adderas till grundsjälvrisken.

Exempel: Grundsjälvrisken är 1 500 kronor, tilläggssjälvrisken är 2 000 kronor. Den självrisk som du ska betala är 1 500 + 2 000 = 3 500 kronor.

1.4.3 Särskild självrisk

För vissa skadehändelser gäller en särskild självrisk som då är beskriven under respektive avsnitt i villkoret. Särskild självrisk gäller i stället för grundsjälvrisk.

1.4.4 Karens

Vid vissa händelser i avsnitt 14. Resa lämnar vi ingen ersättning under en viss tid i början av tidsperioden. Den formen av ersättningsbegränsning kallas "karens". Vid ersättning genom dessa avsnitt i villkoren uttas ingen grundsjälvrisk. En skada kan dock inträffa och ersättas genom flera avsnitt i försäkringen varför såväl självrisk som karens kan dras från den totala ersättningen.

1.5 Besiktning

Vi eller av oss anlitad entreprenör har rätt att besiktiga försäkrad egendom. Du måste då se till att vi får tillträde för besiktning. De anmärkningar som framkom vid besiktningen gäller för försäkringen.

1.6 Vid skada

Med tillägg till avsnitt 17.3 Åtgärder vid skada, gäller även följande.

Beroende på vilken skada du drabbats av har du följande skyldigheter.

- Du ska vid stöld, rån*, skadegörelse eller överfall anmäla händelsen till polisen och polisintyget ska sändas till oss.
- Du ska vid skada som inträffar under transport eller på hotell anmäla händelsen till transportföretaget eller hotellet.
- Du ska lämna oss specificerat krav på ersättning samt ge oss de upplysningar och originalhandlingar – exempelvis inköpskvitton, läkarintyg – som vi behöver för att reglera skadan.
- Du är skyldig att upplysa oss om det finns någon annan försäkring som gäller för samma skada. Du har i sådant fall inte rätt till högre ersättning än vad som sammanlagt svarar mot skadan.
- Skadade föremål ska behållas så att vi får möjlighet att besiktiga dessa. Du är skyldig att medverka till besiktning av både skadad och oskadad egendom.
- Reparation utöver nödvändig akutåtgärd får ske endast efter vårt godkännande.

10. EGENDOM

10.1 Försäkrad egendom

10.1.1 Lös egendom

Försäkringen gäller för personlig lös egendom* enligt följande.

- Lösöre* på den fastighet som anges som försäkringsställe i försäkringsbrevet..... Försäkringsbelopp / Fullvärde enligt försäkringsbrev
- Lösöre* på annan plats än på den fastighet som anges som försäkringsställe i försäkringsbrevet..... 100 000 kronor
- Pengar* ..... 5 000 kronor
- Värdehandlingar* ..... 10 000 kronor
- Mynt, sedlar, frimärken och medaljer med samlarvärde ..... 25 000 kronor
- Uthus och brygga som du äger och som står på annans mark..... 50 000 kronor

För vissa skadehändelser finns begränsningar som framgår av respektive skadehändelse, se avsnitt 10.2 Skadehändelser.

Försäkrad egendom och högsta ersättningsbelopp vid resa*, se avsnitt 14.1. Resgoods.

Högsta ersättning

- Smycken* och andra föremål helt eller delvis av ädel metall samt armbandsur .....200 000 kronor
- Lösöre som ägs av din enskilda firma och som inte kan ersättas genom annan försäkring ..... 5 000 kronor
- Cykel* och barnvagn inklusive tillbehör, per cykel*/barnvagn .....30 000 kronor
- Av- eller omonterade delar till undantagna fordon eller farkoster, om delarna inte kan försäkras genom annan försäkring .....10 000 kronor

Undantagen egendom

Försäkringen gäller inte för följande egendom.

- Egendom som du enligt lag inte har rätt att inneha eller använda.
- Djur. Försäkringen gäller dock för hund, katt, akvariefisk och burfågel.
- Förlust orsakad av uttag eller köp genom användande av bankomatkort, kontokort eller liknande betal- eller kreditkort eller genom elektronisk betalningstransaktion.
- Förlust eller skada på datainformation eller programvara.
- Vatten i brunn.
- Fordon och farkoster
  - motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon,
  - båt samt andra vattenfarkoster samt
  - flygplan, andra luftfartyg, svävare, drönare eller hydrokopter samt
  - delar, utrustning eller tillbehör till sådana fordon eller farkoster.

Försäkringen gäller dock för

- eldriven rullstol,
- fordon som klassas som cykel*,
- trädgårdsredskap för privat bruk som inte är registreringspliktigt och/eller trafikförsäkringspliktigt,
- vattensportbräda*,
- av- eller omonterade delar till undantagna fordon eller farkoster som inte kan försäkras genom annan försäkring, se dock Högsta ersättning för av- eller omonterade delar till undantagna fordon ovan.

10.1.2 Byggnad

Försäkringen gäller för byggnad* enligt följande.

- Byggnad* på försäkringsstället och som anges i försäkringsbrevet ..... Fullvärde eller valt försäkringsbelopp
- Radio-, tv-antenn och parabol som är fast monterad utomhus .....50 000 kronor
- Pool* som finns utanför byggnad*, med installation* och som anges i försäkringsbrevet ..... valt försäkringsbelopp

När försäkringen gäller för hus som är under uppförande, om- eller tillbyggnad gäller den också för arbetsbod, verktyg, material och maskiner enligt avsnitt 10.2.5.10 Hus under uppförande, om- eller tillbyggnad.

10.1.3 Tomtmark

Försäkringen gäller för tomtmark* enligt följande.

- Skada på tomtmark* ..... 1 000 000 kronor

10.1.4 Försäkringsform

Egendom kan vara försäkrad i olika former. I ditt försäkringsbrev kan du se vilken form som din egendom är försäkrad med. De olika försäkringsformerna beskrivs nedan.

Försäkringsform	Beskrivning
Förstarisk	Försäkringsbeloppet är det högsta belopp som kan betalas.
Fullvärde	Försäkringen gäller utan försäkringsbelopp.

Skada värderas enligt våra värderingsregler och ersätts med tillämpning av de begränsningar som finns i villkoret i övrigt, exempelvis högsta ersättning och säkerhetsföreskrifter.

10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter

För alla egendomsskador gäller dessa generella säkerhetsföreskrifter som beskriver hur du ska handha din egendom.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

För att din ersättning enligt avsnitt 10.2 Skadehändelser, 14.1 Resgods samt 15. Tilläggförsäkringar, inte ska minskas eller helt utebli måste du följa nedanstående generella säkerhetsföreskrifter.

För vissa skadehändelser finns dessutom särskilda säkerhetsföreskrifter vilka beskrivs under respektive skadehändelse.

Följande generella säkerhetsföreskrifter ställs

Du ska följa bestämmelser i lag, annan författning eller föreskrift meddelad av myndighet som är till för att förhindra eller begränsa skada.

Du ska följa de krav och riktlinjer som vi eller av oss anlita entreprenör har meddelat dig.

Du ska vid installation endast använda sådana produkter som är godkända av myndighet ur miljö- och/eller säkerhets-synpunkt.

Du ska följa tillverkares, leverantörs och installatörs anvisningar för skötsel och underhåll.

Du ska uppfylla de krav som ställs i bland annat Boverkets Byggregler eller meddelas av den lokala byggnadsnämnden, när du reparerar, bygger om eller bygger till. Dessa krav ska uppfyllas oavsett om byggnadslov krävs eller inte för vidtagen åtgärd.

Du ska förvara och handha egendomen så att skada eller förlust så långt som möjligt förhindras.

Du ska vara särskilt aktsam med värdefull egendom. Du ska till exempel inte lämna värdefull egendom utan uppsikt.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

10.2 Skadehändelser

10.2.1 Stöldskador

Stöldskador indelas i skadehändelser enligt följande.

10.2.1.1 Stöld ur bostad

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter stöld av och skadegörelse på egendom i bostad* och som begås av någon som

- inte har lov att vistas i bostaden* eller
- tvingar sig in med våld eller hot om våld mot person.

Av försäkringsbrevet framgår om du har särskilda lås- och/eller inbrottslarmkrav för din bostad*. Dessa lås- eller larmkrav framgår av avsnitt 16. Särskilda villkor.

För dig som har stöd i bostaden

Har du stöd i bostaden enligt socialtjänstlagen eller får insatser i bostaden enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade eller får hemsjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen ersätts stöld i bostaden även om gärningspersonen inte olovligen tagit sig in utan befunnit sig i bostaden i sin roll som värdgivare.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte stöld och skadegörelse som utförs av någon med hjälp av nyckel* som denne vid skadetillfället haft tillåtelse att inneha.

Särskild självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk vid stöld ur bostad om du har ett aktiverat inbrottslarm som är kopplat till larmcentral.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter. Säkerhetsföreskrifterna gäller vid stöld och skadegörelse i såväl egen som annans bostad*.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Dörrar	Alla ytterdörrar ska vara låsta. Altan-, terrass- och balkongdörrar ska vara låsta eller stängda och reglade inifrån.
Fönster	Alla fönster ska vara låsta eller stängda och reglade inifrån om inte någon är hemma och har tillsyn över bostaden*. När du sover ska alla fönster i andra rum än det rum du sover i vara stängda och reglade inifrån.
Takluckor och andra öppningar	Alla takluckor eller andra öppningar ska vara låsta eller stängda och reglade inifrån.
Nyckel*	Nyckel* får inte lämnas kvar i låset eller förvaras i närheten av bostaden*. Nyckeln* får inte <ul style="list-style-type: none"> • vara försedd med namn eller adressuppgift, • förvaras så att obehörig kan avgöra vart nyckeln* går. Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna för nyckel*, lämnas normalt ingen ersättning.
Låsbyte	Har du vetskap om eller anledning att misstänka att någon annan utan ditt medgivande har nyckel* till din bostad* måste du genast byta lås. Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna för låsbyte, lämnas normalt ingen ersättning. För eventuell ersättning vid låsbyte – se avsnitt 10.2.1.12 Låsbyte.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Hur stor nedsättningen blir beror bland annat på

- om det finns egendom med högt värde i bostaden*,
- om dyrbar egendom är placerad så att den är lätt att stjäla,
- om bostaden* är belägen i storstad, tätort eller landsbygd,
- hur länge bostaden* saknat tillsyn.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

När du	så blir nedsättningen
varit hemma och haft rimlig tillsyn över bostaden*	normalt ingen alls.
lämnat bostaden* utan tillsyn	normalt 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

10.2.1.2 Stöld ur biutrymme

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter stöld av och skadegörelse på egendom när någon med våld bryter sig in i biutrymme*.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte stöld av

- pengar*,
- värdehandlingar*.

Försäkringen ersätter inte stöld av och skadegörelse på stöldbegärlig* egendom som förvaras i biutrymme* vars väggar och annan omslutningsyta* inte har samma motståndskraft vid inbrott som det försäkrade bostadshuset.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 100 000 kronor vid stöld ur biutrymme* vars väggar och annan omslutningsyta* inte har samma motståndskraft vid inbrott som det försäkrade bostadshuset.

10.2.1.3 Stöld ur gemensamhetsutrymme

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter stöld av och skadegörelse på egendom när någon med våld bryter sig in i gemensamhetsutrymme*.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- pengar*,
- värdehandlingar* och
- stöldbegärlig* egendom.

10.2.1.4 Stöld ur bil eller båt

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter stöld av och skadegörelse på egendom i motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon samt i fritidsbåt.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- pengar*,
- värdehandlingar* och
- stöldbegärlig* egendom.

Försäkringen ersätter inte stöld från öppet släpfordon eller släpfordon endast täckt med presenning eller liknande.

Vid stöld i samband med resa finns ett utökat skydd i avsnitt 14. Resa.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 100 000 kronor.

Vid stöld ur nattparkerat* motordrivet fordon eller nattparkerat* husvagn eller annat nattparkerat* släpfordon är högsta ersättning 5 000 kronor.

Vid stöld ur fritidsbåt som lämnats utan uppsikt för längre tid än sex timmar är högsta ersättning 5 000 kronor.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Motordrivet fordon, husvagn, släpfordon	Fordonet ska vara låst när du lämnar det.
Båt	Egendomen ska förvaras i låst utrymme i båten när du lämnar den.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 50 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Hur stor nedsättningen blir beror bland annat på

- om egendomen har ett högt värde,
- om dyrbar egendom är placerad så att den är lätt att stjäla,
- var stölden inträffar,
- hur länge egendomen lämnats utan uppsikt.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

10.2.1.5 Stöld hos näringsidkare

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter stöld av och skadegörelse på egendom som du lämnat till näringsidkare eller serviceinrättning för förvaring, reparation eller annan åtgärd om någon olovligen har brutit sig in.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- pengar*,
- värdehandlingar* och
- egendom som lämnats för transport.

10.2.1.6 Stöld på din arbetsplats

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter stöld av och skadegörelse på egendom som du under arbetstid har med dig till din arbetsplats. Med arbetsplats avses den plats där du utför ditt arbete. Som arbetsplats kan också räknas skola, daghem, fritidshem eller plats för militärtjänst.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- pengar*,
- värdehandlingar* och
- stöldbegärlig* egendom.

Försäkringen lämnar dock ersättning för denna egendom om någon med våld bryter sig in på arbetsplatsen eller med våld bryter sig in i låst utrymme på arbetsplatsen.

10.2.1.7 Stöld ur lokal

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter stöld av och skadegörelse på egendom på annan plats än bostad* (10.2.1.1), biutrymme* (10.2.1.2), gemensamhetsutrymme* (10.2.1.3), bil eller båt (10.2.1.4), hos näringsidkare (10.2.1.5) eller på din arbetsplats (10.2.1.6) och som finns i

- lokal eller
- förvaringsskåp eller
- stöldskyddsskåp* och

om någon bryter sig in med våld.

Som lokal räknas inte tält, tåg eller liknande. Takbox till bil och packväskor till motorcykel eller liknande förvaringsutrymmen räknas inte heller som lokal eller förvaringsskåp.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- pengar*,
- värdehandlingar* och
- stöldbegärlig* egendom

i lokal eller förvaringsskåp.

10.2.1.8 Stöld av medförd egendom

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter stöld av och skadegörelse på egendom som du

- medför utanför bostad*,
- checkar in i samband med färd.

Med medförd egendom menar vi egendom som du har med dig utanför bostaden*. Du ska också befinna dig på samma plats som den medförda egendomen.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- egendom som är kvarglömd eller förlagd även om den senare blir stulen,
- pengar*,
- värdehandlingar*,
- stöld av stöldbegärlig egendom som förvaras i incheckad resväska,
- stöld av stöldbegärlig egendom som förvaras i tält eller takbox,
- stöld ur bil och båt, se avsnitt 10.2.1.4 Stöld ur bil eller båt,
- stöld på arbetsplats, se avsnitt 10.2.1.6 Stöld på din arbetsplats,
- cykel* eller barnvagn, se avsnitt 10.2.1.10 Stöld av cykel och barnvagn.

Vid stöld i samband med resa finns ett utökad skydd i avsnitt 14. Resa.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Förebygga skada	Du ska ha uppsikt över egendomen så att du vid stöld upptäcker denna när den sker eller i omedelbar anslutning till att den har skett.
Omklädningsrum, idrottsanläggning eller liknande	Du ska förvara stöldbegärlig* egendom i låst utrymme.
Sjukhus	När du medför stöldbegärlig egendom till sjukhus då du är intagen för vård ska egendomen vara inlåst i skåp eller låda.
Skidor, snowboard, vattenskidor, vattensportbräda* eller liknande	När du lämnar egendomen ska den – om det är möjligt – vara inlåst eller fastlåst.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 50 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Hur stor nedsättningen blir beror bland annat på

- om egendomen har ett högt värde,
- om dyrbar egendom är placerad så att den är lätt att stjäla,
- var stölden inträffar,
- hur länge egendomen lämnats utan uppsikt.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

10.2.1.9 Stöld vid rån, väskryckning eller överfall

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter stöld av och skadegörelse på egendom

- som stjäls eller skadas i samband med rån*,
- som rycks ifrån dig på ett sådant sätt att du omedelbart uppfattar stölden eller
- som blir skadad eller förloras i samband med överfall.

Vid stöld i samband med resa finns ett utökat skydd i avsnitt 14. Resa.

10.2.1.10 Stöld av cykel, barnvagn och rullator

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter stöld av och skadegörelse på

- cykel*,
- barnvagn eller
- rullator.

Kan stöld eller skadegörelse av cykel*, barnvagn eller rullator ersättas i annat avsnitt under 10.2.1 Stöldskador, ersätts skadan enligt det avsnittet i första hand.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Cykel*	Du ska låsa cykeln* med av Stöldskyddsföreningen rekommenderat* cykellås. Har du cykeln* olåst lämnas normalt ingen ersättning.
Batteri till elcykel	Du ska ta med batteriet vid parkering av elcykel alternativt ska batteriet vara fastlåst vid cykeln.
Elskoter, elsparkcykel och liknande fordon	Du ska förvara nattparkerat* fordon i låst utrymme.
Barnvagn, rullator	Du ska låsa fast egendomen om den lämnas i olåst utrymme.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 50 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

10.2.1.11 Stöld och skadegörelse på byggnad och tomtmark

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på eller förlust av

- byggnad*, fast monterat byggnadstillbehör,
- tomtmark* eller
- uthus på annans mark

vid stöld och uppsåtlig skadegörelse.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- som orsakas av någon som haft tillåtelse att vistas i det försäkrade huset,
- på pool*,
- på växthus eller drivbänk.

Särskild självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk vid skada på bostadshus om du har ett aktiverat inbrottslarm som är kopplat till larmcentral.

10.2.1.12 Låsbyte

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter kostnad för låsbyte till egen bostad* och biutrymme* om

- du själv bekostat låsbytet och
- nyckeln* förlorats vid en ersättningsbar stöldskada enligt avsnitt 10.2.1 Stöldskador eller 14.1 Resgods och
- det är sannolikt att gärningspersonen kan spåra vart nyckeln* går.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte kostnad för låsbyte om du kan få ersättning från annat håll.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 50 000 kronor.

10.2.2 Läckageskador

10.2.2.1 Läckage

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada som orsakas av vätska eller ånga som oberäknat strömmat ur från

- ledningssystem för vatten, värme, eller avlopp (spillvatten),
- anordning ansluten till ovan angivna system, exempelvis tvättstall, tvätt- eller diskmaskin, värmepanna, expansionskärl, oljetank eller pool*,
- invändigt stuprör eller avloppsventilation som uppfyller de krav som ställs på avloppsledning (spillvattenledning),
- våtrum* som är byggt enligt den byggnorm och de branschregler som gällde vid installations-, reparations-, renoverings- eller byggnadstillfället,
- kyl eller frys vid fel på denna eller vid strömavbrott (med fel avses inte stopp i avrinningshål/dräneringshål som beror på bristande underhåll),
- vattensäng eller akvarium,
- oljefylld radiator,
- brandsläckare.

Försäkringen ersätter endast läckage från installation* som är installerad enligt de branschregler som gällde vid installationstillfället och den skadade byggnaden är byggd enligt den byggnorm som gällde vid reparations-, renoverings- eller byggnadstillfället.

Vid läckageskada som ersätts av försäkringen betalar vi också nödvändig kostnad för att

- lokalisera och frilägga läckagestället samt
- återställa det frilagda läckagestället.

Försäkringen ersätter förlust av utströmmande olja som är avsedd för uppvärmning av den egna bostaden* om oljan är bekostad av dig.

För skada på hus som är under uppförande, om- eller tillbyggnad se avsnitt 10.2.5.10 Hus under uppförande, om- eller tillbyggnad.

Anmärkning: Med byggnorm avses de regelverk som vid tiden för utförandet var gällande, exempelvis Svensk Byggnorm (SBN), Boverkets Byggregler (BBR) och typgodkända system från SP Sitac eller SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB. Med branschregler avses AB Svensk våtrumskontroll (GVK), Byggkeramikrådets (BKR), Måleribranschs regler för våtrum (MVK) och VVS-företagens regler (Säker vatteninstallation) som vid tiden för utförandet var gällande.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- skada genom utströmning från ventilationskanal, rökkanal, dränerings- och dagvattensystem eller stuprör (annat än som sägs ovan),
- skada genom att vatten vid regn, snösmältning eller högvatten kommit ut ur avloppsbrunn eller avloppsledning, se dock avsnitt 10.2.4.5 Översvämning,
- den installation* eller anordning som läckt, se dock avsnitt 10.2.5.1 Skada på installation och hushållsmaskin,
- det läckande tät- och ytskiktet i våtrum*. Inte heller om läckaget har uppstått vid dess anslutning till installation* eller annan byggnadsdel. Vid skada i våtrum* räknas hela ytskiktet och tätskiktet för golv och vägg som en enhet.

Försäkringen ersätter inte den utströmmande vätskan. Se dock vad försäkringen ersätter enligt ovan, avseende olja för uppvärmning av bostad*.

Försäkringen ersätter inte kostnad för att lokalisera läckageställe utanför byggnad.

Tilläggsjälvrisk

Vid läckageskada på byggnad*, tomtmark* eller uthus på annans mark orsakad av frysning är tilläggsjälvrisken 10 % av skadebeloppet, dock lägst 4 000 kronor och högst 10 000 kronor.

Vid övriga läckageskador på byggnad*, tomtmark* eller uthus på annans mark är tilläggsjälvrisken 2 000 kronor.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Förebyggande skydd	Du ska vidta skäliga åtgärder för att förhindra läckageskada. Exempel på sådan åtgärd är att ha tillsyn av huset för att tidigt upptäcka, om uppvärmningen av huset slutat fungera eller en begynnande läckageskada. Du ska vidta de åtgärder som vi föreskrivit i ditt försäkringsbrev för att förhindra läckageskada.
Frysning	Du ska vidta skäliga åtgärder för att förhindra frysning. Exempel på sådana åtgärder är att <ul style="list-style-type: none"> • vattnet stängs av och att alla ledningar och behållare töms på vatten och vatten som finns kvar i ledningar eller behållare är antifrysbehandlat eller • huset är uppvärmt. Du måste se till att värmen är tillräcklig för att förhindra frysning.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

10.2.3 Brandskador

Brandskador indelas i skadehändelser enligt följande.

10.2.3.1 Brand

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på egendom genom brand. Med brand avses eld som kommit lös.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada på egendom genom enbart

- glöd, exempelvis från eldstad eller cigarett,
- svedning, exempelvis av strykjärn.

Särskild självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk vid brand i bostad om du har ett aktiverat brandlarm som är kopplat till larmcentral.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Förebyggande skydd	Du ska vidta skäligen åtgärder för att förhindra brandskada. Exempelvis se till att arbeten med svetsning, slipning eller annan uppvärmning av föremål utförs med stor försiktighet och med hänsyn till brandrisken. Du ska följa kommunens och myndigheters regler för sotning och besiktning. Du ska följa Elsäkerhetsverkets rekommendationer. Du ska vidta de åtgärder som vi föreskrivit i ditt försäkringsbrev för att förhindra brandskada.
Eldning	Du ska se till att eldning exempelvis med öppen eld utomhus eller inomhus (exempelvis levande ljus och eldstad) utförs med stor försiktighet och med hänsyn till brandrisken. Detsamma gäller även för glöd (exempelvis sänggrökning).
Aska	När aska tas ur eldstad ska denna hanteras med stor försiktighet och med hänsyn till brandrisken. Exempelvis ska aska vid förvaring utanför eldstad förvaras i plåtkärl med lock av plåt.
Laddning av laddbara fordon	Du ska följa Elsäkerhetsverkets rekommendationer för laddning av fordon.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

10.2.3.2 Frätande gas

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på egendom genom frätande gas som bildas vid oavsiktlig upphettning av plast.

10.2.3.3 Nedsotning

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter plötslig skada på egendom som orsakas av sot.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada på egendom av sot från levande ljus eller marschaller.

10.2.3.4 Explosion

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på egendom genom explosion och även sprängning av saftflaska, konservburk och liknande.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- genom sprängningsarbete,
- på grund av materialspänningar, till exempel i glas samt följskador därav.

10.2.3.5 Blixt

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på egendom som orsakas av blixt eller av föremål som på grund av blixtnedslag kommit att skada egendomen.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada på elvärmeslingor i golv i våtrum*.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

<i>När det gäller</i>	<i>Ställs följande säkerhetsföreskrifter</i>
Förebyggande skydd	Du ska vidta de åtgärder som vi föreskrivit i ditt försäkringsbrev för att förhindra skada genom blixtnedslag.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

10.2.4 Naturskador

Naturskador indelas i skadehändelser enligt följande.

10.2.4.1 Storm

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på byggnad* och uthus på annans mark som blåser sönder vid storm (minst 21 m/sek). Även vid lägre vindstyrka lämnas ersättning om byggnad och uthus på annans mark skadas av träd eller flaggstång som blåser omkull.

Försäkringen ersätter skada på egendom inomhus som är en direkt och oundviklig följd av att byggnaden eller uthuset på annans mark skadas på ovan angivet sätt.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- på pool*,
- på båthus, sjöbod, badhytt, paviljong, bastu, växthus eller drivbänk,
- på egendom som förvaras i båthus, sjöbod, badhytt, paviljong, bastu, växthus eller drivbänk,
- som beror på bristfälligt utförande, ingrepp i bärande stomme, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter,
- på revetering, puts och skorstensbeklädning, ersätts dock om de skadats av föremål som blåst omkull eller av föremål som ryckts loss av storm.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Förebyggande skydd	Du ska förebygga och begränsa skada genom att se till att flaggstång eller träd som är dåligt inte kan skada egendom, om flaggstången eller trädet kan befaras blåsa omkull.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

10.2.4.2 Hagel

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på byggnad* och uthus på annans mark som slås sönder av hagel i form av nederbörd.

Försäkringen ersätter skada på egendom inomhus som är en direkt och oundviklig följd av att byggnaden eller uthuset på annans mark skadas på ovan angivet sätt.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- på pool*,
- på båthus, sjöbod, badhytt, paviljong, bastu, växthus eller drivbänk,
- på egendom som förvaras i båthus, sjöbod, badhytt, paviljong, bastu, växthus eller drivbänk,
- som beror på bristfälligt utförande, ingrepp i bärande stomme, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter,
- på revetering, puts och skorstensbeklädning.

10.2.4.3 Snötryck

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada

- på bostadshus när skadan består i eller orsakas av att bostadshusets yttertak skadas på grund av snötryck*,
- på egendom i bostadshus då skadan är en oundviklig följd av att bostadshusets yttertak skadats genom snötryck*.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- genom snöoras*,
- på pool*,
- som beror på bristfälligt utförande, ingrepp i bärande stomme, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter,
- på altantak eller verandatak.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Förebyggande skydd	Du ska förebygga och begränsa skada genom att se till att taket blir skottat om snömängden blir hotande stor.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

10.2.4.4 Jordrörelse

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på egendom som orsakas av

- jordskalv, minst fyra på Richterskalan,
- jordskred, jordras, berggras,
- lavin eller
- vulkanutbrott.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada på

- byggnad*, tomtmark* samt uthus på annans mark om jordskred, jordras, berggras eller lavin orsakats av
  - sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete,
  - gruvdrift eller uppläggning av jord eller stenmassor,
  - vatten- eller vågerosion,
- egendom till följd av sättningar i mark eller grund om dessa inte är en direkt följd av jordskalv,
- byggnad* samt uthus på annans mark vid sprickor som inte avsevärt minskar byggnadens funktionsduglighet.

Särskild självrisk

Vid skada på byggnad*, tomtmark* eller uthus på annans mark är självrisken 10 % av skadebeloppet, men lägst 10 000 kronor.

10.2.4.5 Översvämning

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på byggnad*, uthus på annans mark samt på egendom inomhus när

- vatten strömmar från markytan direkt in i huset genom ventil, fönster eller dörröppning eller
- vatten tränger upp ur avloppsledning inomhus

och detta beror på

- skyfall (regn med en intensitet om minst en 1 mm per minut eller 50 mm per dygn),
- snösmältning,
- stigande sjö eller vattendrag.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada på

- pool*,
- båthus, sjöbod, badhytt, paviljong, bastu, växthus eller drivbänk,
- egendom som förvaras i båthus, sjöbod, badhytt, paviljong, bastu, växthus eller drivbänk.

Särskild självrisk

Vid skada på byggnad* eller uthus på annans mark är självrisken 10 % av skadebeloppet, men lägst 10 000 kronor.

10.2.4.6 Dammbrott

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på egendom till följd av dammbrott.

Högsta ersättning

Högsta ersättning vid skada som direkt eller indirekt orsakas av dammbrott i kraftverksdamm eller regleringsdamm för elkraftproduktion är för

- lös egendom* 100 000 kronor,
- byggnad* samt tomtmark* 100 000 kronor.

Särskild självrisk

Vid skada på byggnad*, tomtmark* eller uthus på annans mark är självrisken 10 % av skadebeloppet, men lägst 10 000 kronor.

10.2.5 Övriga skador

Övriga skador indelas i skadehändelser enligt följande.

10.2.5.1 Skada på installation och hushållsmaskin

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på installation* och hushållsmaskin* som är installerad enligt de branschregler som gällde vid installations-, reparations-, renoverings- eller byggnadstillfället av installationen eller hushållsmaskinen.

Anmärkning: Med branschregler avses VVS-företagens och Elsäkerhetsverkets regler som vid tiden för utförandet var gällande.

Vid skada på installation* som ersätts av försäkringen betalar vi också nödvändig kostnad för att

- lokalisera och frilägga skadestället samt
- återställa det frilagda skadestället.

För skada på hus som är under uppförande, om- eller tillbyggnad se avsnitt 10.2.5.10 Hus under uppförande, om- eller tillbyggnad.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- på installation* som är äldre än 15 år och som är inom huset, om orsaken är korrosion eller annan åldersförändring,
- på installation* utanför eller utanpå huset, om orsaken är korrosion eller annan åldersförändring,
- på pool*, dock ersätts maskinell utrustning till pool*,
- på grävd eller borrarad brunn (borrhål för vatten eller värme),
- på belysningsarmatur, dränerings- och dagvattensystem, infiltrationsbädd, tak, takränna, stuprör, skorsten, murverk eller kakelugn,
- som uppstår direkt eller indirekt genom sprängningsarbete,
- som uppstår direkt eller indirekt genom översvämning eller vatten som trängt in i huset, se dock avsnitt 10.2.4.5 Översvämning,
- som inte inverkar på installationens* eller hushållsmaskinens* funktion utan enbart består i skönhetsfel,
- orsakad av datavirus,
- på elvärmeslingor i golv i våtrum*.

Försäkringen ersätter inte kostnad för

- upptining av frusen ledning,
- rensning vid stopp i ledning,
- att lokalisera skadeställe utanför huset.

Tilläggsjälvrisk

Vid skada orsakad av korrosion är tilläggsjälvrisken 2 000 kronor.

Vid skada orsakad av frysning är tilläggsjälvrisken 10 % av skadebeloppet, men lägst 4 000 kronor och högst 10 000 kronor.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Frysning	<p>Du ska vidta skäligen åtgärder för att förhindra frysning. Exempel på sådana åtgärder är att</p> <ul style="list-style-type: none"> vattnet stängs av och att alla ledningar och behållare töms på vatten och vatten som finns kvar i ledningar eller behållare är antifrysbehandlat eller huset och pool* utomhus är uppvärmda. Du måste se till att värmen är tillräcklig för att förhindra frysning. <p>Du ska vidta de åtgärder som vi föreskrivit i ditt försäkringsbrev för att förhindra frysskada.</p>

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

10.2.5.2 Elektriskt fel

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på egendom som orsakas av kortslutning, överslag, överspänning eller annat elektriskt fel.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- som uppstår då fukt eller vätska orsakar kortslutning,
- på installation* och hushållsmaskin*, se avsnitt 10.2.5.1 Skada på installation och hushållsmaskin.

10.2.5.3 Livsmedel i kyl och frys

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på livsmedel i kyl eller frys som orsakats av temperaturförändring vid

- strömavbrott eller
- fel på kylan eller frysen.

Vid sådan skada på livsmedel ersätts också kostnad för att avlägsna dålig lukt i kylan eller frysen.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 5 000 kronor för varje kyl eller frys.

10.2.5.4 Tvätt i tvättmaskin

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på tvätt i tvättmaskin eller torktumlare vid fel på maskinen.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 5 000 kronor.

10.2.5.5 Skada orsakad av fordon

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada

- på eller förlust av lös egendom* genom trafikolycka eller haveri med bil, båt, tåg, flygplan, cykel* eller annat fordon,
- på byggnad* som orsakas av trafikolycka med fordon,
- på egendom som orsakas av att flygplan eller annat luftfartyg störtar eller att delar från dessa faller ner.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- i samband med tävling,
- vid downhillåkning, cykelcross, BMX eller liknande,
- som är ersättningsbar genom trafikförsäkring.

10.2.5.6 Skada orsakad av vilda djur

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på egendom orsakad av vilda djur som tar sig in i bostadsbyggnaden.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada orsakad av

- råtta,
- mus,
- insekt,
- katt.

10.2.5.7 Transportskada vid flyttning

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på lös egendom* under transport vid byte av ordinarie egen bostad*. Se även avsnitt 1.2.1 Byter bostad.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- vid flyttning utförd av transportföretag,
- genom skavning, bristfällig eller olämplig emballering,
- genom stöld,
- som kan ersättas av annan försäkring.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 150 000 kronor.

10.2.5.8 Merkostnad och hyresbortfall

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter

- skälig och nödvändig merkostnad samt
- hyresbortfall

när den bostad* som anges i försäkringsbrevet eller den bostad som du avser att flytta till enligt bindande avtal blir helt eller delvis obrukbar till följd av sådan skada som omfattas enligt avsnitt 10.2 Skadehändelser, 15.6 Bostadsrätt eller 15.7 Allrisk för byggnad och tomtmark eller om polis eller räddningstjänst beordrat om evakuering alternativt genom avspärrning förhindrar tillgång till bostaden.

Måste ditt djur som är försäkrat hos oss vistas på djurpensionat ersätter vi merkostnaden i längst 45 dagar.

Avdrag görs för inbesparad kostnad, exempelvis uppvärmning och belysning.

När det gäller hyresbortfall får du ersättning med högst det belopp som du enligt lag är skyldig att minska hyran.

Högsta ersättning

Ersättning lämnas under längst två år från skadedagen.

För hyresbortfall lämnas ersättning med högst 15 000 kronor per månad, dock högst sammanlagt 150 000 kronor.

10.2.5.9 Skada på glasruta

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på ruta av glas eller plast i fönster, dörr, inglasad altan och balkong i försäkrad byggnad. Ersättning lämnas för skada

- som består i bräckage eller sönderslagning,
- genom inristning av sådan art att det skulle innebära uppenbar olägenhet att behålla glaset.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- på isolerglas som endast består i att rutorna blivit otäta,
- på glas i växthus eller drivbänk,
- som uppstått genom byggnads- eller sprängningsarbete.

10.2.5.10 Hus under uppförande, om- eller tillbyggnad

Försäkringen ersätter

När försäkrat hus är under uppförande, om- eller tillbyggnad ersätter försäkringen, på samma sätt som försäkringen ersätter stöld och skada på byggnad enligt avsnitt 10.2 Skadehändelser, också skada på och stöld av

- arbetsbod, verktyg och maskin som du äger, hyr eller lånar för byggnadsarbetet,
- material och maskinell utrustning som är avsett att ingå i huset.

Försäkringen gäller med den omfattning som försäkringen tecknats att gälla för.

Skada på sådan egendom värderas som lösöre*.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- stöld av verktyg, maskin, material och maskinell utrustning då stölden skett från olåst utrymme,
- stormskada på verktyg, maskin, material och maskinell utrustning som finns utomhus,
- skadegörelse på arbetsbod, verktyg, maskin och material,
- skada på arbetsbod, verktyg, material och maskin som entreprenör använder för byggnadsarbetet,
- skada enligt avsnitt 10.2.2.1 Läckage eller 10.2.5.1 Skada på installation eller hushållsmaskin, innan installationen*
  - på vedertaget sätt har provats och godkänts och
  - entreprenaden är avlämnad till dig.

Försäkringen ersätter inte skada som annan är skyldig att ersätta enligt avtal och inte heller skada på annans egendom om du inte är ersättningskyldig.

Se även avsnitt 17.11.5 Leverantörsgaranti.

Särskild självrisk

För skada orsakad genom storm, hagel eller snötryck* är självrisken 6 000 kronor om huset inte hunnit få hela och täta väggar och tak.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 100 000 kronor för arbetsbod, verktyg och maskiner.

10.2.5.11 Skada i samband med räddning

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på försäkrad byggnad och bostadsrätt som uppstår i samband med att räddningstjänst, polis eller ambulanspersonal behöver ta sig in i bostaden för att rädda liv.

10.2.5.12 Krisbehandling

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter psykolog- eller psykoterapeutbehandling om du drabbas av en akut krisreaktion till följd av en skada som kan ersättas enligt avsnitt 10.2 Skadehändelser, 11 Ansvar, 13 Överfall och 14 Resa. Ersättning lämnas för nödvändig och skälig kostnad inom tre år från skadetillfället. Behandlingen ska godkännas av oss på förhand.

Särskild självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Högsta ersättning

Försäkringen ersätter högst 10 behandlingar per försäkrad*, samt resor till och från behandling.

10.2.5.13 ID-skydd

Försäkringen ersätter

Skyddet gäller vid identitetsstöld* som har uppstått under försäkringstiden. Ärenden som rör ID-skydd handläggs av vår samarbetspartner Tenerity, telefonnummer 0770-45 60 91 dygnet runt.

Försäkringen ersätter

- tillgång till telefonassistans och rådgivning 24 timmar om dygnet för att förebygga, upptäcka och begränsa konsekvenserna av en identitetsstöld*,
- hjälp att avvisa orättmätiga betalningskrav och ta bort betalningsanmärkningar i kreditdatabaser som är en direkt följd av identitetsstölden.

Om inte krav eller betalningsanmärkningar går att avvisa enligt ovan och du blir part i en tvist till följd av en identitetsstöld*, gäller villkoren enligt avsnitt 12. Rättsskydd.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- identitetsstöld* som har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet,
- identitetsstöld* utförd av någon som omfattas av samma försäkring som du,
- identitetsstöld* som har uppstått till följd av att du eller någon annan som omfattas av försäkringen utfört straffbar handling,
- ekonomisk förlust.

Du har själv ansvar för att

- anmäla identitetsstölden så snart den upptäcks,
- göra polisanmälan,
- lämna upplysningar och nödvändiga dokument som har betydelse i ärendet,
- underrätta betalkortsutgivare, banker och andra instanser om den aktuella identitetsstölden,
- sända oss fullmakt i de fall det behövs för att inhämta upplysningar eller vidta åtgärder för din räkning.

Någon garanti för att en borgenär drar tillbaka sitt krav trots de åtgärder som vidtagits kan inte lämnas. Ärendet avslutas när det inte längre bedöms som rimligt att vidta ytterligare åtgärder för att få kravet tillbakadraget.

Särskild självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

10.2.5.14 Näthjälpen

Försäkringen ersätter

Näthjälpen gäller vid nätkränkning* som uppstått under försäkringstiden. Ärenden som rör näthjälpen handläggs av vår samarbetspartner Tenerity, telefonnummer 0770-45 60 91 dygnet runt.

Försäkringen omfattar

- Förebyggande rådgivning
  - Råd och vägledning om användningen av internet
  - Råd om barns användande av internet
  - Råd och information om säkerhetsinställningar och användarvillkor på kända webbplatser
  - Information om vilka regler och rättigheter som gäller för material som delas online
  - Vägledning om hur dina profiler (och tillhörande bilder, text, videoklipp) kan avlägsnas eller döljas.
- Assistans för att ta bort oönskat material från internet
  - Hjälp med att undersöka om det går att kräva att det oönskade materialet tas bort
  - Vägledning i hur du konkret bär dig åt för att avlägsna och rensa bort oönskat material som har lagts ut på internet
  - Information om hur du kan radera falska profiler och städa upp i användarkonton
  - Rådgivning om hur du bör argumentera med webbplatsen och vad du kan kräva enligt gängse riktlinjer och lagstiftning
  - Om du önskar kan du få hjälp att ta hand om processen. Kontakt tas då med ägarna till webbplatsen med begäran om att oönskade och/eller kränkande uppgifter/bilder och personuppgifter ska avlägsnas. I de fall du behöver hjälp med handläggningen behövs en fullmakt för att ärendet ska kunna drivas för din räkning.

Förutsättningar

Förutsättningarna för att du ska kunna få assistans är att

- webbsidan är av en karaktär som gör att det är lagligt att besöka den,
- det finns möjlighet att få tillgång till det oönskade materialet (exempel på oåtkomligt material kan vara innehåll i stängda grupper på sociala medier),
- majoriteten av innehållet på webbplatsen är skriven på antingen svenska, norska, danska, finska eller engelska,
- materialet strider mot den aktuella webbplatsens användarvillkor och/eller strider mot tillämplig svensk lag om sidan omfattas av svensk lag.

Någon garanti för att materialet kan avlägsnas trots de åtgärder som vidtagits kan inte lämnas. Materialet kan finnas på andra platser, till exempel personatorer eller andra webbplatser. I vissa fall kan det vara svårt att få innehåll avlägsnat från webbplatser som inte svarar på begäran. Om materialet inte kan tas bort kommer detta att framgå i ett förklarande mejl som skickas till dig tillsammans med vägledning om vad du själv kan göra.

Särskild självrisk

Näthjälpen gäller utan självrisk.

10.2.5.15 Maskinskada elcykel

Försäringen ersätter

Försäringen ersätter plötslig och oförutsedd skada på motor, display och batteri till elcykel.

Försäringen ersätter inte

Försäringen ersätter inte skada

- på elcykel som är äldre än fem år,
- på elskoter, elsparkcykel eller liknande fordon,
- som beror på slitage, korrosion eller åldersförändring,
- orsakad av is, snö, frysning, fukt eller mögel.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

Motor, display och batteri ska användas, repareras, underhållas och vårdas enligt tillverkarens anvisningar.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 15 000 kronor.

10.2.6 Miljöskada

10.2.6.1 Oljeskada på tomtmark

Försäkringen ersätter

När skada på tomtmark* kan ersättas enligt något av avsnitten 10.2.2 – 10.2.5 och skadan orsakas av att olja avsedd för uppvärmning oberäknat strömmat ut från egen oljetank, gäller följande.

Med tomtmark* avser vi, utöver den definition som anges i avsnitt 16. Definitioner även

- grundvatten, vattentäkt, vattendrag, sjö eller annat vattenområde och
- som finns på den fastighet som anges som försäkringsställe och som finns i direkt anslutning till försäkrad bostadsbyggnad.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- på tank varifrån utströmning skett, se dock avsnitt 10.2.5.1 Skada på installation och hushållsmaskin,
- som är en följd av normalt och beräknat spill,
- som kan ersättas enligt reglerna i trafikskadelagen.

10.2.7 Skadeinsekter

10.2.7.1 Saneringsförsäkring

För saneringsförsäkringen svarar det bolag som anges i försäkringsbrevet.

Försäkringen ersätter

Bolaget åtar sig att för bostadshus och för lösöre* i bostadshus som anges i försäkringsbrevet vidta åtgärder i enlighet med myndigheters föreskrifter. Åtagandet avser bekämpning av insekter, råttor och möss.

Saneringsförsäkringen gäller för sanering som utförs under normal arbetstid (dagtid) och förutsätter att du då låter bolagets personal få tillträde till huset samt om nödvändigt tillhandahåller stege eller annan utrustning för att göra platsen tillgänglig.

Bolaget förbinder sig så långt som möjligt att inte använda sådana behandlingsmetoder som gör det nödvändigt att utrymma bostaden.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- sanering av livsmedel och kläder,
- sanering av lösöre* som används i rörelse av något slag,
- sanering av lokal som används för rörelse av något slag,
- byggtekniska åtgärder, exempelvis upptagning av väggar och golv,
- direkt eller indirekt skada på egendom,
- sanering om du vid den tidpunkt då försäkringen började gälla, kände till eller bort känna till, att bostads-
huset inte var fritt från sådana insekter som saneringsförsäkringen gäller för.

Särskild självrisk

Saneringsförsäkringen gäller utan självrisk.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
anmälan av skada	När du upptäckt skadedjur i huset måste du omedelbart anmäla detta till bolaget.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

10.2.7.2 Skada orsakad av träskadeinsekter och skada efter sent upptäckt dödsfall

För försäkringen svarar det bolag som anges i försäkringsbrevet.

När försäkringen börjar gälla

Följande regler gäller för nyteckning av försäkringen.

Försäkringen börjar gälla från och med godkänd besiktning eller senast sex månader från villahemförsäkringens begynnelse, såvida bolaget inte dessförinnan nekat eller meddelat undantag från försäkringen. När försäkringen börjar gälla inträder bolagets ansvar från villahemförsäkringens begynnelse.

När huset inte är äldre än tre år vid nyteckningstillfället och endast nytt virke använts vid uppförandet börjar försäkringen gälla från villahemförsäkringens begynnelse.

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på hus som anges i försäkringsbrevet, när detta

- angrips av husbock, hästmyror eller andra träskadeinsekter. Bolaget utför nödvändig sanering samt reparation där bärigheten äventyras genom insektsangreppet. Sådan reparation omfattar byte eller förstärkning av det angripna virket.
- till följd av påverkan från kropp då en person avlidit i bostaden och dödsfallet förblir oupptäckt en längre tid. Bolaget utför nödvändig insekts- och luktsanering samt vidtar skälig och nödvändig reparationsåtgärd på byggnad.

Försäkringen gäller för sanering och åtgärder som utförs under normal arbetstid (dagtid) och förutsätter att du låter bolagets personal få tillträde till huset.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- sanering eller reparation av lösöre*,
- angrepp på rötskadat virke,
- angrepp på virke som har avsevärt förhöjda fuktvärden, förutsatt att dessa värden inte uppstått tillfälligt,
- skada på hus som är byggt, reparerat, om- eller tillbyggt med begagnat virke eller virke som kan misstänkas vara angripet av träskadeinsekter, förutsatt att bolaget inte särskilt har godkänt huset,
- skada på byggnad som är eller har varit ekonomibyggnad eller uthus vid lantgård,
- borttransport av den avlidne,
- indirekta skador och omkostnader, exempelvis tillfällig utflyttning från byggnaden, förlust av hyresintäkter, flytt-, städnings- eller lagringskostnader.

I de fall angrepp av träskadeinsekter upptäcks när försäkringen börjat gälla och angreppet startat före det att försäkringen börjat gälla ersätter försäkringen reparation där bärigheten äventyras genom insektsangreppet endast för den del av skadan som inträffat under försäkringstiden.

Särskild självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 4 000 000 kronor.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
anmälan av skada	När du upptäckt angrepp av husbock, hästmyror eller annan träskadeinsekt på huset måste du genast anmäla detta till bolaget.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

Ersättning och skadevärdering

Med tillägg till avsnitt 10.3.3 Byggnad, gäller också följande regler.

Bolaget avgör om skada skall ersättas kontant eller repareras.

Kostnad för reparation och sanering får inte överstiga bostadshusets marknadsvärde*. Marknadsvärdet fastställs utan hänsyn tagen till det angrepp av träskadeinsekter som orsakat skadan.

Reparationsåtgärder ersätts endast om de är skäliga och nödvändiga med hänsyn till vad som är ekonomiskt och teknisk möjligt.

10.2.8 Hussvamp

Hussvampsförsäkring ingår om inte annat framgår av försäkringsbrevet för försäkrat bostadshus.

För hussvampsförsäkringen svarar det bolag som anges i försäkringsbrevet.

När försäkringen börjar gälla

Följande regler gäller för nyteckning av hussvampsförsäkring.

Försäkringen börjar gälla från och med godkänd besiktning eller senast sex månader från villahemförsäkringens begynnelse, såvida bolaget inte dessförinnan nekat eller meddelat undantag från försäkringen. När försäkringen börjar gälla inträder bolagets ansvar från villahemförsäkringens begynnelse.

I det fall hussvampsförsäkringen lagts till en gällande villahemförsäkring gäller samma karensbestämmelse som ovan från den dag tillägget skett.

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på bostadshus när detta angrips av Äkta hussvamp (*Serpula lacrymans*), samt dess vilda form (*Serpula himantoides*) som kan fastställas vid typbestämning av fruktkropp och mycel.

Försäkringen ersätter nödvändig sanering samt reparation där bärigheten äventyras genom svampangreppet. Sådan reparation omfattar byte eller förstärkning av det angripna virket.

Hussvampsförsäkringen gäller för sanering och åtgärder som utförs under normal arbetstid (dagtid) och förutsätter att du låter bolagets personal få tillträde till huset.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- byggnadsdelar som befinner sig utomhus, såsom exempelvis balkonger, utomhustrappor, terrasser, uterum,
- angrepp av övriga brunrötesvampar, blånadssvamp, mögelsvamp och andra rötsvampar än de två försäkrade äkta hussvamparna,
- angrepp som kan härledas till vatten- eller fuktskador som är eller var ersättningsbar enligt den vanliga villahem-försäkringen,
- skador och andra anmärkningar som undantagits i besiktningsprotokoll.

I de fall angrepp av hussvamp upptäcks när försäkringen börjat gälla och angreppet startat före det att hussvampsförsäkringen börjat gälla ersätter försäkringen inte skadan.

Särskild självrisk

Vid skada genom hussvamp är självrisken 3 000 kronor.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 2 000 000 kronor.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
uppförande, reparation, om- eller tillbyggnad	Vid uppförande av hus eller vid reparation, om- eller tillbyggnad får du inte använda virke som är eller kan misstänkas vara angripet av hussvamp.
underhåll	Du måste snarast och fackmässigt reparera fel och brister i försäkrad byggnad, särskilt vad gäller tak, takbeslag, stuprör och installationer för vatten och avlopp.
misstänkt angrepp	När du misstänker angrepp av hussvamp, exempelvis vid synliga tecken på angrepp såsom missfärgningar, svamppåväxt (svamptrådar, fruktkropp), sporpulver eller golvs-vikt måste du genast meddela oss och se till att sanerings- och reparationspersonal får tillträde till bostaden samt flytta egendom som kan hindra eller försvåra arbetet.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 50 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

Ersättning och skadevärdering

Med tillägg till avsnitt 10.3.3 Byggnad, gäller också följande regler.

Bolaget avgör om skada skall ersättas kontant eller repareras.

Kostnad för reparation och sanering får inte överstiga bostadshusets marknadsvärde*. Marknadsvärdet fastställs utan hänsyn tagen till det hussvampsangrepp som orsakat skadan.

Reparationsåtgärder ersätts endast om de är skäliga och nödvändiga med hänsyn till vad som är ekonomiskt och teknisk möjligt.

10.3 Ersättning och skadevärdering

10.3.1 Lös egendom

10.3.1.1 Kontant ersättning eller reparation

Vi har rätt att avgöra

- om en skada ska ersättas kontant eller om den skadade egendomen ska återställas genom våra anvisningar samt
- var inköp eller reparation ska göras.

Vid återställande av skadad egendom är du inte berättigad till högre ersättning än vad vår kostnad hade blivit om reparation eller återanskaffning hade skett på det ställe vi anvisat.

Kan skadad egendom repareras eller saneras värderas skadan till reparations- eller saneringskostnaden, förutom egendom som värderas enligt värderingsgrupp 5. Kostnaden får aldrig överstiga den ersättning du kan få enligt nedanstående värderingsregler eller försäkringsbeloppet.

10.3.1.2 Om ersatt egendom kommer tillrätta

Vi övertar äganderätten till föremål som ersatts, om inte annat överenskommits. Kommer ett föremål som vi ersatt till rätta, ska du genast lämna det till oss. Vill du behålla föremålet får du göra det om du lämnar tillbaka den ersättning du fått.

10.3.1.3 Tidpunkt för värdering

Värderingen av en skada görs med utgångspunkt från prisläget vid den tidpunkt när du tidigast kan bestämma ditt ersättningsanspråk, dock senast två månader från skadedagen.

10.3.1.4 Tvist om värde

Om du inte är nöjd med vår värdering av skada på lös egendom* kan du begära att en värderingsperson, förordnad av handelskammaren, uttalar sig om värdet på din skadade egendom. Värderingspersonen ska tillämpa villkorens värderingsregler, visa hur skadans värde beräknats samt lämna sitt utlåtande inom tre månader efter att ha blivit utsedd.

Du ska betala hälften av värderingspersonens arvode. Om värderingspersonen värderar skadan till ett högre belopp än det som vi erbjudit, betalar vi hela arvodet. Vi ersätter endast en värdering.

10.3.1.5 Övriga bestämmelser

Vid skada får du ersättning endast om du kan styrka innehavet och värdet av det skadade eller förlorade föremålet.

Värdering sker utan hänsyn till affektionsvärde, det vill säga utan hänsyn till dina personliga känslor för föremålet.

10.3.2 Värderingsregler lös egendom

Lös egendom* har ur värderings- och ersättningssynpunkt delats upp i olika värderingsgrupper. Hur lös egendom* värderas beror på vilken värderingsgrupp föremålet tillhör. Dessa regler tillämpas inte när de leder till oskäligt resultat.

Värdet kan minskas utöver nedanstående regler i de fall föremålet har eftersatt underhåll och/eller nedsatt användbarhet. exempelvis en minskad användbarhet utöver vad som är normalt beroende av föremålets ålder, slitage och omodernitet.

10.3.2.1 Värderingsgrupp 1

Värderingsgrupp 1 består av följande föremål

- böcker, antikviteter, konstverk, konstföremål,
- äkta mattor,
- vapen med tillbehör,
- pengar* och värdehandlingar*,
- skivor (även CD, DVD-skivor och motsvarande) och bandinspelningar samt
- föremål som ingår i samling eller har samlarvärde, exempelvis mynt-, sedel-, frimärks- och medaljsamling.

Samlingar värderas i sin helhet.

Skadevärdering

Skada värderas enligt följande.

När det	värderas skada till
finns likvärdig egendom att köpa i allmänna handeln	vad det i den allmänna handeln kostar att köpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället.
inte finns likvärdig egendom att köpa i allmänna handeln	vad det sannolikt skulle ha kostat i allmänna handeln att köpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället.

10.3.2.2 Värderingsgrupp 2

Värderingsgrupp 2 består av följande föremål

- smycken*, pärlor, ädelstenar
- samt föremål av ädel metall,

dock inte klockor av ädelmetall inklusive klockarmband.

Skadevärdering

Skada värderas enligt följande.

När det	och du gör	värderas skada till
gäller egendom som du köpt eller på annat sätt erhållit som nytt och ny likvärdig egendom finns i allmänna handeln	återinköp inom sex månader	vad det i den allmänna handeln kostar att köpa ny likvärdig egendom.
	inte återinköp inom sex månader	vad det sannolikt skulle ha kostat att köpa likvärdig egendom begagnad i samma skick som den hade vid skadetillfället.
gäller egendom - som är äldre än 20 år - som du ärvt, köpt eller på annat sätt erhållit som begagnat - när ny likvärdig egendom inte finns att köpa i allmänna handeln		vad det sannolikt skulle ha kostat att köpa likvärdig egendom begagnad i samma skick som den hade vid skadetillfället.

10.3.2.3 Värderingsgrupp 3

Värderingsgrupp 3 består av följande föremål

- kläder,
- glasögon,
- armbandsur,
- video, videokamera samt tillbehör till dessa,
- skidutrustning,
- radio, tv och andra apparater för ljud- och bildåtergivning samt tillbehör till dessa,
- kamera med tillbehör,
- cykel* och barnvagn med tillbehör,
- golfutrustning (bag, bollar, klubbor och vagn),
- päls,
- dator, spelkonsol, smart armbandsur, aktivitetsarmband, läs- och surfplatta samt program och tillbehör till dessa,
- telefon, mobiltelefon, GPS samt tillbehör till dessa.

Skadevärdering

Skada värderas enligt följande.

När det	och du gör	värderas skada till
är nyare egendom dvs. värderas till 100 % av nyvärdet enligt nedanstående tabell	återinköp inom sex månader	vad det i den allmänna handeln kostar att köpa ny likvärdig egendom.
	inte återinköp inom sex månader	65 % av vad det i den allmänna handeln kostar att köpa ny likvärdig egendom.
är äldre egendom dvs. värderas till mindre än 100 % av nyvärdet enligt nedanstående tabell		vad det i den allmänna handeln kostar att köpa ny likvärdig egendom minskat med avskrivning enligt nedanstående tabell.
inte finns likvärdig egendom att köpa i allmänna handeln		vad det sannolikt skulle ha kostat i allmänna handeln att köpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället.

Avskrivning

Tabellen nedan bygger på vad handeln i allmänhet rekommenderar som avskrivning per år för olika typer av föremål. Procentsatserna i tabellen nedan anger det värde (procentsats) av nypriset som skada värderas till efter avskrivning.

Egendom	Procent av nypris							
	0-6 mån	6 mån -1 år	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år	Därefter
Kläder för barn Skor och stövlar	100 %	100 %	40 %	20 %	15 %	10 %	10 %	10 %
Kläder för vuxna (ej skor och stövlar)	100 %	100 %	60 %	40 %	20 %	10 %	10 %	10 %
Video, videokamera samt tillbehör till dessa Skidutrustning Armbandsur	100 %	100 %	65 %	50 %	40 %	30 %	20 %	20 %
Handverktyg, el- och batteridrivet verktyg	100 %	100 %	100 %	80 %	60 %	40 %	20 %	20 %
Glasögon Radio, tv och andra apparater för ljud- och bildåtergivning samt tillbehör till dessa (dock inte datautrustning) Kamera med tillbehör GPS	100 %	100 %	80 %	60 %	40 %	20 %	20 %	20 %
Cykel* och barnvagn med tillbehör	100 %	100 %	80 %	60 %	50 %	40 %	30 %	20 %
Batteri till elcykel	100 %	100 %	80 %	50 %	30 %	10 %	10 %	10 %
Golfutrustning (bag, bollar, klubbor och vagn)	100 %	100 %	100 %	65 %	50 %	30 %	20 %	20 %
Dator, spelkonsol, smart armbandsur, aktivitetsarmband, läs- och surfplatta samt tillbehör till dessa Telefon, mobiltelefon, hörlurar, samt tillbehör till dessa	100 %	65 %	50 %	30 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Hygienartiklar	Ersätts med 50 % av nypriset							

10.3.2.4 Värderingsgrupp 4

Värderingsgrupp 4 består av följande föremål

- fotografier och film,
- föremål som du själv gjort för ditt privata bruk, exempelvis film- och skivinspelningar, hemsydda kläder, hemlagad mat och modeller.

Skadevärdering

Skada värderas enligt följande.

När det	och du gör	värderas skada till
finns ny likvärdig egendom i allmänna handeln	återinköp inom sex månader	vad det i den allmänna handeln kostar att köpa ny likvärdig egendom.
	inte återinköp inom sex månader	65 % av vad det kostar i den allmänna handeln att köpa ny likvärdig egendom.
inte finns ny likvärdig egendom i allmänna handeln		vad det kostar att köpa råmaterialet.

10.3.2.5 Värderingsgrupp 5

Värderingsgrupp 5 består av hushållsmaskiner* och motordrivet trädgårdsredskap.

Skadevärdering

Skada värderas enligt följande.

När du	görs åldersavdrag på	värderas skada till
återställer inom sex månader	återställandekostnaden med 10 % per påbörjat år, efter 2 år från det att hushållsmaskinen* eller det motordrivna trädgårdsredskapet första gången togs i bruk.	kostnad för reparation när så kan ske, annars utbyte av det skadade föremålet, minskat med åldersavdrag.
inte återställer inom sex månader	återställandekostnaden med 10 % per påbörjat år sedan hushållsmaskinen* eller det motordrivna trädgårdsredskapet första gången togs i bruk.	kostnad för reparation när så kan ske, annars utbyte av det skadade föremålet, minskat med åldersavdrag.
inte finns likvärdig egendom att köpa i allmänna handeln		vad det sannolikt skulle ha kostat i allmänna handeln att köpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället.

Åldersavdrag görs både vid reparation och nyanskaffning.

Reparationskostnaden får aldrig överstiga vad en ny likvärdig hushållsmaskin* eller motordrivet trädgårdsredskap kostar i den allmänna handeln.

Åldersavdraget är begränsat till 80 % på hushållsmaskin* och motordrivet trädgårdsredskap som före skadan var funktionsduglig och normalt underhållen. Detta gäller inte skador som ersätts i avsnitt 10.2.5.1 Skada på installationer och hushållsmaskin där avdraget kan bli 100 %.

10.3.2.6 Värderingsgrupp 6

Värderingsgrupp 6 består av andra föremål än de som ingår i värderingsgrupperna 1 - 5.

Skadevärdering

Skada värderas enligt följande

<i>Egendom för vilket värdet på grund av ålder, slitage omodernitet, minskad användbarhet eller annan omständighet har gått ned med</i>	<i>och du gör</i>	<i>värderas skada till</i>
35 % eller mindre	återinköp inom sex månader	vad det i den allmänna handeln kostar att köpa ny likvärdig egendom.
	inte återinköp inom sex månader	65 % av vad det i den allmänna handeln kostar att köpa ny likvärdig egendom.
mer än 35 %		vad det i den allmänna handeln kostar att köpa begagnad likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället.
inte finns likvärdig egendom att köpa i allmänna handeln		vad det sannolikt skulle ha kostat i allmänna handeln att köpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället.

10.3.3 Byggnad

Vid skada på försäkrad pool* med installation* gäller samma regler för ersättning och skadevärdering som för byggnad*.

10.3.3.1 Återställande

Med återställande avses att med rationella metoder och material

- reparera eller
- uppföra likadan eller närmast motsvarande byggnad* på samma grund och för samma ändamål.
- uppföra likadan eller närmast motsvarande byggnad* på samma tomt men annan grund och för samma ändamål.

Rör det sig om byggnadsdel*, installation* och hushållsmaskin* avses med återställande

- utbyte av det skadade föremålet om reparation inte kan göras eller
- reparation för att återställa funktionen.

När installation* med liknande kvalitet och prestanda som den skadade inte längre finns på marknaden, lämnas ersättning med vad det sannolikt skulle ha kostat att köpa en ny installation* av samma kvalitet och prestanda som den skadade installationen* minskat med åldersavdrag.

Med återställandekostnad avses material och erforderligt arbete för återställande.

Vi har rätt att avgöra om byggnad* eller byggnadsdel* ska repareras eller ersättas kontant.

Vid återställande ersätts endast de skadade rummens byggnadsdelar* och ytskikt. Angränsande rum med samma ytskikt som i de skadade ersätts inte.

Vid skada på ytskikt i utrymmen med öppen planlösning ersätter vi endast kostnaden för ytskikt i det skadade utrymmet fram till närmast naturliga avgränsning.

Vid återställande av skadad byggnad* är du inte berättigad till högre ersättning än vad entreprenaden eller reparationen skulle kosta hos av oss anvisad entreprenör eller reparatör.

Kostnad för att återställa konstnärlig utsmyckning ersätts inte.

10.3.3.2 Beställare av reparation

Vid reparation eller återställande av byggnad* ska du vara beställare av arbetet. Detta för att du ska få de fördelar som finns i konsumenttjänstlagen.

10.3.3.3 Om ersatt egendom kommer tillrätta

Vi övertar äganderätten till föremål som ersatts, om inte annat överenskommits. Kommer ett föremål som vi ersatt till rätta, ska du genast lämna det till oss. Vill du behålla föremålet får du göra det om du lämnar tillbaka den ersättning du fått.

10.3.3.4 Föreskrift från myndighet

Fördyras återställande av byggnad* på grund av myndighets föreskrifter och kräver återställandet bygglov, ersätts även merkostnaden enligt följande

- Extra kostnader för nya energikrav .....ingen beloppsbegränsning
- Handikappanpassning .....ingen beloppsbegränsning
- Övriga åtgärder .....högst 100 000 kronor

Till övriga åtgärder räknas bland annat sanering eller återställande/reparation av byggnad* därför att material som ingår i byggnaden har förbjudits av myndigheter, exempelvis asbest.

När det gäller föreskrift från myndighet måste du anhålla om dispens och överklaga myndighetsbeslut om vi begär detta. Vi betalar denna kostnad.

10.3.3.5 Nya normer och branschregler

Fördyras återställande eller reparation av byggnad* på grund av nya normer och branschregler, ersätts även merkostnaden under förutsättning att gällande regler följts vid tidigare byggnads-, reparations- eller renoveringstillfällen. Högsta ersättning är 10 000 kronor.

10.3.3.6 Särskilt lågt marknadsvärde

Har marknadsvärdet* på hela byggnaden* minskat på grund av ålder och/eller slitage eller andra omständigheter med mer än 50 % av marknadsvärdet* för en ny motsvarande byggnad*, värderas skadan högst till skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde* omedelbart före och omedelbart efter skadan.

10.3.3.7 Reparation i samband med underhåll mm

Kan reparation utan väsentlig olägenhet göras i samband med pågående eller förestående underhålls- eller ändringsarbete, till- eller ombyggnad värderas skadan till det belopp med vilket kostnaden för detta arbete ökar.

10.3.3.8 Hinder för återställande inom två år

Hindras återställande inom två år av orsak som du inte kan påverka, räknas tiden för återställande från den tidpunkt hindret upphörde. Återställande måste dock slutföras inom fem år från skadedagen.

När det gäller hinder för återställande inom två år måste du anhålla om dispens och överklaga myndighetsbeslut om vi begär detta. Vi betalar denna kostnad.

10.3.3.9 Hinder för återställande på samma grund

Skadan värderas enligt reglerna om återställande inom två år om

- återställande hindras av lag eller föreskrifter från myndighet och
- du därför anskaffar eller uppför annan byggnad* för samma ändamål på annan plats inom fem år från skadedagen.

Skadan värderas dock

- högst till den faktiska kostnaden och
- lägst till det belopp den skulle värderats till enligt reglerna för byggnad* som inte återställs inom två år.

Skulle hindret sänka värdet på de byggnadsdelar* som finns kvar, får du även denna förlust ersatt. Detta gäller även om du inte anskaffar eller uppför annan byggnad*.

När det gäller hinder för återställande på samma grund måste du anhålla om dispens och överklaga myndighetsbeslut om vi begär detta. Vi betalar denna kostnad.

10.3.3.10 Värdeökning på byggnad

Försäkringsvärdet för fullvärdeförsäkrad byggnad* ändras automatiskt under försäkringstiden enligt faktorprisindex för gruppbyggda småhus. Premien ändras först när din försäkring ska förnyas, normalt en gång per år.

För byggnad* med fullvärdesförsäkring ingår värdeökning intill 150 000 kronor för om- eller tillbyggnad under försäkringstiden. Före försäkringstidens utgång ska du anmäla sådan förändring. Görs inte anmälan riskerar du att inte få full ersättning vid skada.

10.3.3.11 Tvist om värde

Om du inte är nöjd med vår värdering av skada på byggnad* kan du begära att en registrerad fastighetsmäklare eller auktoriserad fastighetsvärderare uttalar sig om värdet på din skadade egendom. Värderingspersonen ska tillämpa villkorens värderingsregler, visa hur skadans värde beräknats samt lämna sitt utlåtande inom tre månader efter att ha blivit utsedd.

Du ska betala hälften av värderingspersonens arvode. Om värderingspersonen värderar skadan till ett högre belopp än det som vi erbjudit, betalar vi hela arvodet. Vi ersätter endast en värdering.

10.3.4 Värderingsregler byggnad

Skada värderas enligt följande. Skadan ersätts med avskrivning beroende av den berörda delens ålder.

När du	värderas skada
inom två år från skadetillfället återställer skadad egendom	till kostnad att utan dröjsmål återställa, minskad med avskrivning enligt nedanstående tabell. Ytterligare avdrag görs för återställandekostnad för den del av byggnaden som skadats och som inte är normalt underhållen eller utsatts för onormalt slitage, även om denna del inte finns uppräknad i nedanstående tabell för avskrivning.
inom två år från skadetillfället återställer skadad egendom på samma tomt men annan grund	till kostnad att utan dröjsmål återställa, minskad med avskrivning enligt nedanstående tabell. Ersättning lämnas inte för merkostnader som uppstår på grund av att du väljer att ny grund byggs, istället för att använda befintlig grund. Av samma orsak ersätts inte merkostnader för rör och ledningar. Ytterligare avdrag görs för återställandekostnad för den del av byggnaden som skadats och som inte är normalt underhållen eller utsatts för onormalt slitage, även om denna del inte finns uppräknad i nedanstående tabell för avskrivning.
inte inom två år från skadetillfället återställer skadad egendom	Värderingen blir högst det belopp som svarar mot skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde* före och omedelbart efter skadan.

Avskrivning

Avskrivning genom åldersavdrag görs på material, arbete för rivning/friläggning och arbete för återställande för varje byggnadsdel* eller objekt eller del därav enligt nedan. Åldern räknas från den tidpunkt då föremålet första gången togs i bruk.

Var byggnadsdelen* redan skadad eller bristfällig före försäkringsskadan görs återställande med avdrag för skadan/bristfälligheten utöver åldersavdrag enligt tabell nedan. Var byggnadsdelen* helt uttjänt kan du bli utan ersättning för denna byggnadsdel*.

Om ersättning inte kan lämnas för byggnadsdelen lämnas inte heller ersättning för arbetskostnad inklusive rivning/friläggning och återställande.

Vid återställande av en installation* utomhus görs avdrag för installationens ålder på hela kostnaden för återställande, det vill säga inklusive friläggning och återläggning.

Byggnadsdel eller del av sådan Avser både material och arbete samt även rivning/friläggning och återställande.	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år
Installation* samt maskinell utrustning		
• rörsystem, oljecistern, vattenradiator, sanitetsgods, septiktank, vattenburen golvvärme och infiltrationsanläggning	10 år	5 %
• murade värmeinstallationer, exempelvis kakelugn, öppen spis	10 år	2 %
• braskamin, gjutjärnsamin, pelletsamin eller liknande av metall	5 år	8 %
• värmepumpänläggning, inkl inbyggd varmvattenberedare, värmeåtervinningssystem, vindkraftverk, takvärme, luft/vatten värmepump (även till pool)	2 år	10 %
• luft/luft värmepump	1 år	15 %
• fjärrvärmväxlare, fläktar	5 år	8 %
• hushållsmaskin* inkl spis, centraldammsugare, avloppspump och luftavfuktare	2 år	10 %
• elektrisk golvvärme	2 år	10 %
• elinstallation och ledning för fiberoptik	25 år	5 %
• solceller och solfångare	5 år	5 %
• övriga installationer* och annan maskinell utrustning än hushållsmaskin*, exempelvis varmvattenberedare, vattenfilter, oljefylld radiator, el-radiator, värmepanna inkl expansionskärl, djupvattenpump, ackumulatortank, duschkabin, skärmvägg, bubbelbadkar, ångbadkar	5 år	8 %
Pool inklusive poolduk och pooltak	5 år	8 %
Spabad utomhus inklusive maskinell utrustning	2 år	10 %
Radio- och tv-antenn (inkl parabol), markiser, persienner	2 år	10 %
Larm, datakablar, audioinstallationer, styrenhet för värme och ljus	5 år	8 %
Målning inomhus i utrymmen som inte är våtrum* samt målning utomhus	5 år	8 %
Tapetsering och annan väggbeklädnad inomhus i utrymmen som inte är våtrum*	5 år	8 %
Inredningar i kök, badrum och övriga utrymmen, ytterdörrar, innerdörrar, portar, fönster samt beslag och lås	10 år	5 %

Byggnadsdel eller del av sådan Avser både material och arbete samt även rivning/friläggning och återställande.	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år
Golvbeläggningar inomhus i utrymmen som inte är våtrum*		
• textila	5 år	8 %
• plast, laminat och linoleum	5 år	5 %
• ytbehandling av trägolv, parkett, lamellträ	10 år	10 %
• trägolv, parkett, lamellträ	15 år	5 %
• sten och keramiska plattor	20 år	2 %
Våtrumsbeklädnad inkl tätskikt		
• trådsvetsad golv- och väggmatta	5 år	8 %
• sten och keramiska plattor inkl tätskikt	5 år	5 %
• övrigt golv- och väggbeklädnadsmaterial samt målade ytor	2 år	10 %
Takbeläggning		
• papp, plast, gummi	5 år	8 %
• eternit, strå-vass och spåntak	15 år	5 %
• annat material	20 år	5 %
Fasadbeläggning		
• plåt och eternit	20 år	5 %
Skorsten		
• stål eller plåt	5 år	8 %
• annat material	25 år	2 %

Dessa avskrivningsregler tillämpas inte för föremål för vilka tillämpningen skulle leda till oskäligt resultat.

Avskrivningen begränsas till högst 80 % på byggnadsdel* eller del av sådan som före skadan var funktionsduglig och normalt underhållen. Detta gäller inte skada på installationer* och hushållsmaskiner* som ersätts i avsnitt 10.2.5.1 Skada på installation och hushållsmaskin, där avdraget kan bli 100 %.

Vid ett och samma skadetillfälle är avskrivningen begränsad till 100 000 kronor.

10.3.5 Tomtmark

10.3.5.1 Återställande

Med återställande avses att återställa tomtmark* i sådant skick den hade före skadan. Dock lämnas för växtlighet endast ersättning med kostnad för nyplantering av unga plantor som normalt säljs i handelsträdgård eller plantskola.

Med återställandekostnad avses material och erforderligt arbete för återställande.

Vi har rätt att avgöra om skada på tomtmark ska repareras eller ersättas kontant.

Vid återställande av skadad tomtmark* är du inte berättigad till högre ersättning än vad entreprenaden eller reparationen skulle kosta hos av oss anvisad entreprenör eller reparatör.

10.3.5.2 Om ersatt egendom kommer tillrätta

Vi övertar äganderätten till föremål som ersatts, om inte annat överenskommits. Kommer ett föremål som vi ersatt till rätta, ska du genast lämna det till oss. Vill du behålla föremålet får du göra det om du lämnar tillbaka den ersättning du fått.

10.3.5.3 Tvist om värde

Om du inte är nöjd med vår värdering av skada på tomtmark* kan du begära att en registrerad fastighetsmäklare eller auktoriserad fastighetsvärderare uttalar sig om värdet på din skadade egendom. Värderingspersonen ska tillämpa villkorens värderingsregler, visa hur skadans värde beräknats samt lämna sitt utlåtande inom tre månader efter att ha blivit utsedd.

Du ska betala hälften av värderingspersonens arvode. Om värderingspersonen värderar skadan till ett högre belopp än det som vi erbjudit, betalar vi hela arvodet. Vi ersätter endast en värdering.

10.3.6 Värderingsregler tomtmark

Skada värderas enligt följande. Skadan ersätts med avskrivning beroende av den berörda delens ålder.

När du	värderas skada
återställer skadad tomtmark* inom två år	till kostnad att utan dröjsmål återställa tomtmarken* med rationella metoder och material. Skada på växtlighet värderas till kostnad för nyplantering. Vid skada på flaggstång, brygga, staket, mur, plattsättning och lyktstolpe värderas skada till kostnad att utan dröjsmål återställa skadad egendom, minskad med avskrivning enligt nedanstående tabell. Fast monterat konstverk ersätts med vad det sannolikt skulle ha kostat att köpa likvärdig egendom begagnad i samma skick som den hade vid skadetillfället.
anskaffar likvärdig tomtmark* för samma ändamål inom två år	till kostnad att utan dröjsmål anskaffa likvärdig tomtmark* minskat med den skadade tomtmarkens* marknadsvärde* efter skadan. Ytterligare avdrag görs om den nya tomtmarken* har högre marknadsvärde* på grund av ökad areal, förbättrat läge eller annan omständighet.
inte återställer skadad tomtmark*	till det belopp som svarar mot skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde* före och omedelbart efter skadan.

Avskrivning

Avskrivning genom åldersavdrag görs på återställandekostnad (material och arbete) för varje objekt eller del därav enligt nedan. Åldern räknas från tidpunkten då föremålet första gången togs i bruk.

Avskrivningen begränsas till högst 80 % på egendom som före skadan var funktionsduglig och normalt underhållen.

Dessa avskrivningsregler tillämpas inte för egendom för vilken tillämpningen skulle leda till oskäligt resultat.

Viss egendom	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år
Avser både material och arbete samt även rivning och återställande.		
Flaggstång		
• trä	3 år	10 %
• annat material	10 år	5 %
Brygga samt staket	3 år	10 %
Lyktstolpe	5 år	5 %
Mur och plattsättning	20 år	5 %

11. ANSVAR

11.1 Vad du ska göra när du krävs på skadestånd

När du krävs på skadestånd ska du

- snarast anmäla kravet till oss,
- följa våra anvisningar,
- inte själv åta dig att betala skadestånd samt
- genast underrätta oss om du blir instämd till domstol.

När du utan vår tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningsbelopp eller betalar ersättning är detta inte bindande för oss. När du vid rättegång inte följer våra anvisningar blir domen inte bindande för oss.

11.2 Hur vi hanterar skadeståndskrav

När skadan kan ersättas av försäkringen gäller att vi

- utreder om du är skadeståndsskyldig,
- förhandlar med den som kräver skadestånd,
- för din talan vid rättegång i domstol och betalar rättegångskostnaderna,
- betalar det skadestånd som du är skyldig att utge enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler.

11.3 Hur försäkringen gäller

11.3.1 Försäkringen gäller

Försäkringen ersätter

Försäkringen gäller när du som privatperson krävs på skadestånd som överstiger självrisken.

Försäkringen gäller även för dig som fastighetsägare till eller tomträttshavare av den försäkrade fastigheten.

När försäkringen avser en jordbruksfastighet omfattar försäkringen endast ansvar för dig som ägare till det bostadshus som du bor i och till bostadshuset hörande tomtmark*.

Försäkringen gäller för person- och sakskada som inträffar under försäkringstiden och som du enligt gällande skadeståndsrätt är skyldig att ersätta.

För ansvar vid resa* se avsnitt 14. Resa och 14.2 Ansvar.

Du är även försäkrad som ägare, brukare eller förare av

- eldriven rullstol,
- fordon som klassas som cykel*,
- trädgårdsredskap för privat bruk som inte är registreringspliktigt och/eller trafikförsäkringspliktigt,
- vattensportbräda*.

11.3.2 Skada orsakad av barn mm

Försäkringen ersätter

Ersättning lämnas för person- och sakskada som orsakas av barn som inte uppnått sådan ålder att det enligt lag kan åläggas skadeståndsansvar (yngre än ca fyra år) om förhållandena är sådana att barnet blivit skadeståndsskyldigt om det vore äldre.

Ersättning lämnas för skada som orsakas genom uppsåtlig handling eller skada som uppstår i samband med att försäkrad* utför uppsåtlig gärning som enligt svensk lag kan leda till fängelse endast då denne är

- i sådant sinnestillstånd som avses i 30 kap 6 § i brottsbalken eller
- under tolv år.

Ersättning lämnas endast i den mån skadeståndet inte betalas av annan.

11.3.3 Skada på bostadsrätt, hyrd eller lånad bostad eller lokal

Försäkringen ersätter

Försäkringen gäller när du som privatperson krävs på skadestånd vid skada på bostad* eller lokal som uppstått genom sådan händelse som anges under avsnitt 10.2.2 Läckageskador eller 10.2.3 Brandskador.

När skadan uppstått på annat sätt omfattas endast skada på

- vatten- och avloppssystem med därtill anslutet sanitetsgods,
- glas i fönster och glas i dörrar,
- hushållsmaskiner*,
- maskinella anordningar i tvättstuga utanför bostaden*.

11.3.4 Byggherre

Försäkringen ersätter

Ansvarsförsäkringen gäller för dig när du bygger åt dig själv. Försäkringen omfattar även din ansvarighet som arbetsgivare åt den som hjälper dig med byggnadsarbetet, om han inte utför arbetet som entreprenör eller som anställd hos sådan.

11.3.5 Försäkringen gäller inte

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen gäller inte när du krävs på skadestånd

- a) som har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet,
  - b) som ägare, brukare eller förare av följande fordon eller farkoster
    - o motordrivna fordon, husvagn eller annat släpfordon,
    - o båt samt andra vattenfarkoster, se dock avsnitt 15.5.3 Småbåt - Ansvarsförsäkring och rättsskyddsförsäkring,
    - o flygplan, andra luftfartyg, svävare, drönare eller hydrokopter
- om skadan uppkommit i följd av trafik med fordonet eller farkosten.

Försäkringen gäller dock för följande fordon och farkoster

- o eldriven rullstol,
  - o fordon som klassas som cykel*,
  - o trädgårdsredskap för privat bruk som inte är registreringspliktigt och/eller trafikförsäkringspliktigt,
  - o vattensportbräda*.
- c) som ägare av annan fastighet än den som anges i försäkringsbrevet,
  - d) som innehavare av annan tomträtt än den som anges i försäkringsbrevet,
  - e) som ägare av lägenhet utomlands,
  - f) som kan ersättas av annan försäkring.

Försäkringen ersätter inte

- g) skada som du utöver gällande skadeståndsrätt åtar dig att ersätta,
- h) skada som du orsakat uppsåtligt eller som uppstått i samband med att du utfört uppsåtlig gärning som enligt svensk lag kan leda till fängelse. Se dock avsnitt 11.3.2 Skada orsakad av barn mm.
- i) skada som uppstått i samband med att du begått oaktsam våldtäkt eller oaktsamt sexuellt övergrepp. Se dock avsnitt 11.3.2 Skada orsakad av barn mm.
- j) person- och sakskada som du tillfogar någon som omfattas av denna försäkring,
- k) skada på egendom som du hyr, lånar, reparerar, bearbetar eller på annat sätt tagit eller avser att ta mer än helt tillfälligt befattning med. Se dock avsnitt 11.3.3 Skada på bostadsrätt, hyrd eller lånad bostad eller lokal.

Anmärkning: Med helt tillfällig befattning avses här inte enbart en kortvarig befattning utan även att den, för en privatperson, har varit av okvalificerad art.

Skada på bostadsrätt, hyrd eller lånad bostad eller lokal

Utöver ovanstående undantag gäller försäkringen inte för skada på grund av

- l) slitage eller vanvård,
- m) skada på fast inredning och hushållsmaskin* som du är skyldig att underhålla.

Särskild självrisk

Vid ansvarsskada är självriskan 1 500 kronor.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 5 000 000 kronor.

Högsta ersättning utgör övre gräns även då flera av dem som försäkringen gäller för är skadeståndsskyldiga.

12. RÄTTSSKYDD

När lös egendom* ingår i din försäkring gäller rättsskydd för dig i din egenskap av privatperson.

När byggnad ingår i din försäkring gäller rättsskydd för dig i din egenskap av ägare eller nyttjanderättshavare till försäkrad byggnad som utgör småhus samt tomtmark som du äger eller nyttjar i direkt anslutning till försäkrad byggnad.

12.1 Var gäller försäkringen

Du kan få rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat inom Norden*.

För rättsskydd vid resa* se avsnitt 14. Resa.

12.2 När ska du ha haft försäkring för att få rättsskydd

Huvudregel

Du kan få rättsskydd om du, när tvisten uppkommer, har en gällande försäkring hos oss och den funnits i en sammanhängande tid av minst två år. Om rättsskyddsförsäkring med samma omfattning funnits i annat försäkringsbolag får du tillgodoräkna dig den tiden.

När du inte haft försäkring i två år

Du kan få rättsskydd för tvist som uppkommer innan försäkringen varit gällande i två år om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat sedan försäkringen trädde i kraft.

När din försäkring upphört

Om din försäkring upphört på grund av att försäkringsbehovet upphört kan du ändå få rättsskydd under förutsättning att försäkringen varit i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade och det därefter inte gått längre än tio år.

De försäkringsvillkor för rättsskydd som gäller hos oss vid tiden för tvistens uppkomst tillämpas i sådant fall.

12.3 Ombud

För att försäkringen ska gälla krävs att du, genom utställande av rättegångsfullmakt, anlitar lämpligt ombud att företräda dig i tvisten.

Ombudet ska vara

- advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå eller
- annan person som för den enskilda tvisten uppfyller kraven på lämplighet.

Ombudet, bolaget och du har rätt att begära prövning av ombudets lämplighet hos Svensk Försäkring. Svensk Försäkrings beslut är rådgivande.

Vid tvist gällande skäligheten av ombudets arvode och övriga kostnader mellan ombud, som är advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå, och bolaget ska prövning ske hos Svensk Försäkrings Ombudskostnadsnämnd.

Övriga ombud och du har rätt att begära prövning av skäligheten av arvode och övriga kostnader hos Svensk Försäkrings Nämnd för rättsskyddsfrågor.

Krav på redovisning av arvode och kostnader: Av ombudets kostnadsräkning ska framgå vilka åtgärder ombudet har vidtagit samt tidsåtgången för dessa åtgärder med motivering för uppkomna sakkunnigkostnader. Med kostnadsräkningen ska lämnas upplysning om resultatet i tvisten samt bifogas dom eller förlikningsavtal.

Preskription

Preskriptionstiden börjar löpa från den tidpunkt du anlitar ombud i tvisten. Se även avsnitt 17.7 Preskription.

12.4 Tvister försäkringen omfattar

Försäkringen ersätter

Försäkringen gäller för tvist där du själv är part och som

- kan prövas som tvistemål av tingsrätt och som efter sådan prövning kan prövas av hovrätt och Högsta domstolen. Med tvist förstås att ett framställt krav aktivt avvisats helt eller delvis.
- kan prövas i mark- och miljödomstol och som efter sådan prövning kan prövas av Mark- och miljööverdomstolen och Högsta domstolen enligt vad som är föreskrivet om tvistemål i allmän domstol. När det gäller prövning enligt miljöbalken omfattas endast tvister enligt 21 kap 1 § punkt 6 miljöbalken.
- avser överklagande av lantmäteriförrättning till mark- och miljödomstol och som efter sådan prövning kan prövas av Mark- och miljööverdomstolen och Högsta domstolen.
- avser skadestånd som prövas inom ramen för brottmål.
- avser hyresmål som handläggs av Svea Hovrätt.

Försäkringen gäller också i ovan nämnda mål om de tas upp till handläggning efter beslut om resning, domvilla eller återställande av försutten tid.

- Är tvisten sådan att den först ska prövas i annan ordning eller av annan instans, till exempel av skiftesman, i arrende- eller hyresnämnd eller skiljenämnd enligt aktiebolagslagen eller inom besiktningsförfarande enligt entreprenadrättsliga regler, ersätts endast kostnad som uppkommit efter sådan prövning. Kostnad för bevisning som tagits fram vid sådan prövning och kan användas vid ett fortsatt förfarande ersätts inte av försäkringen.
- Försäkringen gäller för skiljeförfarande i sådan tvist som kan prövas av ovan angivna domstolar och omfattar både dina egna ombudskostnader och sådana som du förpliktigas utge, med undantag för ersättning till skiljemännen.

Anmärkning: Försäkringen gäller alltså inte för

- brottmål,
- ärenden som handläggs av allmän domstol enligt lagen om domstolsärenden eller
- mål eller ärenden som handläggs av administrativa myndigheter, specialdomstolar eller allmänna förvaltningsdomstolar, exempelvis hyresnämnd, fastighetsbildningsmyndighet, länsstyrelse, förvaltningsrätt, kammarrätt eller Högsta förvaltningsdomstolen.

12.5 Tvister försäkringen inte omfattar

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen gäller inte för följande tvister.

- Tvist som vid rättslig prövning handläggs enligt 1 kap 3d § första stycket rättegångsbalken, så kallade småmål, dvs. tvist där värdet av vad som yrkas understiger ett halvt basbelopp*. Beloppsbegränsningen gäller även tvist utomlands även om motsvarande bestämmelse saknas. Detta undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtal med bolaget eller tvist till följd av identitetsstöld enligt avsnitt 10.2.5.13 ID-skydd.
- Tvist där du är kärke och tvisten ska handläggas enligt lagen om grupprättegång (2002:599).
- Tvist med någon som du är eller har varit gift med, ingått registrerat partnerskap med eller varit sammanboende med enligt sambolagen. Försäkringen gäller dock för tvist som gäller ändring eller jämkning av underhållsbidrag för barn, umgängesrätt, vårdnad eller barns boende som uppkommer tidigast ett år efter separation.
- Tvist som har samband med din nuvarande eller tidigare anställning, yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet inbegripet åtgärder för avveckling eller överlåtelse av verksamhet.
- Tvist som gäller lån till juridisk person eller någon i dennes förvärvsverksamhet eller tilltänkta verksamhet.
- Tvist som gäller borgensåtagande, pantsättning eller liknande åtagande som du ingått till förmån för juridisk person eller någon i dennes förvärvsverksamhet. Begränsningen gäller även regressrätt med anledning av infriat borgensansvar eller liknande.
- Tvist som gäller ekonomiska åtgärder som för en privatperson är av ovanlig art eller omfattning.
- Tvist som gäller fordran eller anspråk som överlåtits på dig, om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan tvisten uppkom.

Försäkringen ersätter inte

- i) Tvist som gäller dig som ägare eller delägare till annan fastighet eller innehavare av annan tomträtt än den som anges i försäkringsbrevet. För försäkrad fastighet på vilken bedrivs jordbruks-, skogsbruks- eller trädgårdsrörelse gäller försäkringen inte tvist som rör annat än bostadshus som bebos av någon av de försäkrade*.
- j) Tvist som gäller dig som ägare, brukare eller förare av av följande fordon eller farkoster
  - o motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon,
  - o båt samt andra vattenfarkoster, se dock avsnitt 15.5.3 Småbåt - Ansvarsförsäkring och rättsskyddsförsäkring,
  - o flygplan, andra luftfartyg, svävare, drönare eller hydrokopter.
 Försäkringen gäller dock för följande fordon och farkoster
  - o eldriven rullstol,
  - o fordon som klassas som cykel*,
  - o trädgårdsredskap för privat bruk som inte är registreringspliktigt och/eller trafikförsäkringspliktigt,
  - o vattensportbräda*.
- k) Tvist som gäller skadestånd som kan omfattas av ansvarsförsäkringen.
- l) Tvist som gäller skadestånd eller annat anspråk mot dig på grund av uppsåtlig gärning eller på grund av gärning för vilken du misstänks eller åtalas för oaktsam våldtäkt eller för oaktsamt sexuellt övergrepp.
- m) Tvist som rör nedsättning av köpeskillning enligt 4 kap 19 § jordabalken eller andra krav mellan köpare och säljare med anledning av köp eller försäljning av fastighet, då omtvistat belopp – exklusive eventuell ränta - understiger 50 000 kronor. Ombudet ska vid ansökan om rättsskydd för tvist enligt detta avsnitt, för oss presentera ett utförligt underlag för hur kravet beräknats. Har rättsskydd beviljats innan talan väckts vid tingsrätt upphör rättsskyddet, såvitt gäller känd part, att gälla om beloppet exklusive ränta, i stämningsansökan understiger 50 000 kronor.
- n) Tvist om du inte har befogat intresse av att få din sak behandlad.
- o) Tvist som gäller personskadereglering vid försäkringsbolag om skadelidande inte väckt talan vid domstol mot försäkringsgivaren (gäller ersättning genom trafik-, ansvars-, olycksfalls-, läkemedels- eller överfallsförsäkring).
- p) Tvist mot oss som gäller skadereglering, innan slutligt beslut har lämnats i skadan.
- q) Tvist som avser ärenden vid domstol oberoende av om de registreras som tvistemål eller ärenden enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden eller enligt konkurslagen.
- r) Tvist som gäller köp av lägenhet, bostad*, fastighet eller del därav utom Norden* samt för upplåtelse av nyttjanderätt till dessa, exempelvis så kallad time-share.
- s) I tvist angående fel vid byggnads-, anläggnings- eller installationsentreprenad ersätts endast kostnader som uppkommer efter avtalad garantitids utgång. Denna begränsning gäller dock inte om, efter slutbesiktning, särskild besiktning, efterbesiktning eller överlåtelsebesiktning, entreprenören inte fullgjort sina kontraktsskyldigheter enligt senaste utlåtande över besiktning.
- t) Tvist angående klander av bodelning, testamente eller arvsskifte, ogiltigförklaring/tolkning av testamente, kränkning av laglott och andra arvstvister innan talan har väckts vid domstol.
- u) Tvist som gäller planerade operationer, kosmetiska behandlingar eller ingrepp som utförts utanför Norden*.

12.6 Kostnad som försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter nödvändiga och skäliga ombuds- och rättegångskostnader som du inte kan få betalda av staten, motpart eller annan.

Försäkringen ersätter följande kostnader.

- Ombuds arvode och omkostnader. Arvode betalas för skälig tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen fastställer vid ersättning till rättshjälpsbiträde enligt rättshjälpslagen.
- Nödvändig kostnad för bevisning och utredning som anskaffats före rättegång och efter det att tvist uppstått, förutsatt att utredningen beställts av ditt ombud (se dock under avsnitt 12.4 Tvister försäkringen omfattar – punkt f).
- Rättegångskostnad som du vid förlikning under rättegång åtagit dig att betala till motpart, under förutsättning att du kan visa att domstolen, på grund av nya omständigheter som framkommit under rättegången, skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnad med högre belopp, än det som du åtagit dig, om tvisten hade prövats.
- Om talan återkallas gäller försäkringen för rättegångskostnad som försäkrad* dömts att betala till motpart, under förutsättning att försäkrad* gör uppenbart att domstolen, på grund av nya omständigheter som framkommit under rättegången, efter prövning skulle ha ålagt försäkrad* att betala rättegångskostnader med högre belopp än det som försäkrad* dömts till i och med återkallelsen.
- Kostnad för medlare som blivit utsedd av tingsrätt eller hovrätt.
- Kostnad för bevisning i rättegång eller skiljemannaförfarande (se dock under avsnitt 12.4 Tvister försäkringen omfattar – punkt f).
- Expeditionskostnad i domstol.
- Rättegångskostnad som du ålagts att betala till motpart eller staten efter domstols eller skiljemäns prövning av tvisten.

A conto

Ersättning a conto förutsätter särskild prövning. Bolaget åtar sig utbetalning högst en gång var sjätte månad.

Betalning a conto görs endast till ombudet och eventuell återbetalningsskyldighet faller på betalningsmottagaren.

12.7 Kostnad som försäkringen inte ersätter

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte i den mån ersättning har lämnats eller skulle ha kunnat lämnats genom annan försäkring eller på annat sätt.

När skadestånd till dig även kan antas innefatta kompensation för ombudskostnader lämnas inte ersättning för dessa genom försäkringen.

Försäkringen ersätter inte följande kostnader.

- Ombudskostnad som uppkommer innan tvist uppstått.
- Försäkrads* eget arbete, förlorad arbetsinkomst, resor eller uppehälle.
- Verkställighet av dom, beslut eller avtal.
- Ersättning till skiljemän.
- Grundas tvistigt anspråk, som i och för sig kan godkännas enligt rättsskydds-försäkringen, på gärning som påstås utgöra brott och utreds av myndighet, ersätter försäkringen inte kostnad för bevisning som tagits fram till styrkande av att gärningen utgör brott eller medför avgiftssanktion.

Försäkringen ersätter inte heller följande merkostnader.

- Merkostnad som uppstår genom att du anlitar flera ombud eller byter ombud.
- Merkostnad genom att du gjort dig skyldig till försumlig processföring eller förfarit försumligt.
- Merkostnad då du krävs på högre ersättning för ombudskostnad än vad som utdömts som skäligt efter prövning av domstol.

Särskild självrisk

Vid rättsskyddsskada är självrisken 25 % av kostnaderna, dock lägst 1 500 kronor.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 400 000 kronor per tvist, varav högst 30 000 kronor för egna utredningskostnader och bevisning.

Det anses som en tvist om två eller fler av de försäkrade* står på samma sida i en tvist.

När flera tvister uppkommer ska dessa räknas som en tvist, om de enligt 14 kap rättegångsbalken handläggs eller skulle ha kunnat handläggas gemensamt i en rättegång vid domstol, även om de handläggs som olika mål vid ett eller flera tillfällen. Då flera tvister eller mål räknas som en tvist, gäller den högsta ersättning som var aktuell då första tvisten uppkom. När rättsskydd beviljas då din försäkring upphört (se avsnitt 12.2 När du ska ha haft försäkring för att få rättsskydd) gäller den högsta ersättning som gällde för motsvarande försäkring i Dina Försäkringar och som var aktuell då första tvisten uppkom.

13. ÖVERFALL

13.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter

- misshandel genom uppsåtligt fysiskt våld som inte är ringa,
- sexualbrott enligt 6 kap 1-6 §§ och 8 § brottsbalken.

Försäkringen lämnar ersättning med ett fast belopp. Du kan också få ersättning för tandskadekostnader, medicinsk invaliditet och dödsfall.

Försäkringen gäller också om någon nära anhörig uppsåtligen dödats. Med nära anhörig avses här make, maka, registrerad partner, sambo, barn, barnbarn, syskon och föräldrar.

Försäkringen gäller för dig som privatperson och inte för något som har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet samt resor till och från sådan verksamhet.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada som gärningspersonen tillfogat dig i sin tjänsteutövning och som dennes arbetsgivare enligt skadeståndslagen är skyldig att ersätta (arbetsgivarens principalansvar).

Särskild självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 1 000 000 kronor.

Denna begränsning gäller även om flera av de försäkrade* skadats vid samma tillfälle.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter. Säkerhetsföreskrifterna tillämpas inte när du blir utsatt för sexualbrott.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Utsätta sig för risk att skadas	Du ska inte <ul style="list-style-type: none"> tillgripa våld eller hota om våld, ge dig in i eller stanna kvar i situationer eller miljöer där slagsmål eller bråk uppstått eller vanligen förekommer, provocera i tal, skrift eller handling, utföra eller medverka till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

13.2 Ersättningsbelopp

Misshandel som inte är ringa	8 000 kronor
Misshandel med tillhyggen eller med upprepade sparkar mot liggande person	12 000 kronor
Grov misshandel	30 000 kronor
Grov misshandel medförande livshotande skada	70 000 kronor
Våldtäkt enligt 6 kap 1 § brottsbalken	100 000 kronor
Oaktsam våldtäkt enligt 6 kap 1 a § brottsbalken	60 000 kronor
Sexuellt övergrepp enligt 6 kap 2 § brottsbalken	40 000 kronor
Oaktsamt sexuellt övergrepp enligt 6 kap 3 § brottsbalken	25 000 kronor
Våldtäkt mot barn enligt 6 kap 4 § brottsbalken	150 000 kronor
Sexuellt utnyttjande av barn enligt 6 kap 5 § brottsbalken	40 000 kronor
Sexuellt övergrepp mot barn enligt 6 kap 6 § brottsbalken	60 000 kronor
Utnyttjande av barn för sexuell posering enligt 6 kap 8 § brottsbalken	8 000 kronor

Ersättningen är schabloniserad och inkluderar kränkingsersättning, sveda och värk samt kostnader under akuttiden.

Med barn avses person under 18 år.

Om du utsätts för upprepade brott av samma gärningsperson, eller av en eller flera gärningspersoner vid samma tillfälle, lämnas endast ett försäkringsbelopp.

13.3 Evakueringskydd

Om du tvingas flytta till skyddat boende eller liknande verksamhet på grund av att du blivit utsatt för misshandel av någon som du bor tillsammans med får du ersättning med 15 000 kronor.

Om du utsätts för upprepade brott av samma gärningsperson, eller om flera försäkrade* tvingas flytta till skyddat boende, lämnas endast ett försäkringsbelopp.

13.4 Tandskada

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäliga kostnader för behandling som utförts av tandläkare till följd av överfallsskada. Försäkringen lämnar ersättning för behandling som omfattas av statligt tandvårdsstöd. För behandling hos tandläkare som inte är ansluten till Försäkringskassan kan ersättning lämnas för avgift som du skulle ha haft om tandläkaren varit ansluten till Försäkringskassan.

Behandling och arvode ska godkännas av oss i förväg. För nödvändig akutbehandling ersätts kostnaderna även om vårt godkännande inte hunnit inhämtats.

Om det redan vid skadetillfället förelåg ett tandbehandlingsbehov vad avser de skadade tänderna, har vi rätt att minska ersättningen helt eller delvis.

Med tandskada menas även skada på tandprotes som var på plats i munnen när den skadades.

Ersättning lämnas för kostnader för behandling inom fem år från det att skadan inträffade.

Måste slutbehandlingen på grund av din ålder skjutas upp till senare tidpunkt ersätts även kostnader för den uppskjutna behandlingen under förutsättning att vi innan du fyllt 25 år godkänt den uppskjutna behandlingen. Slutbehandling måste ske innan du fyller 30 år.

Har vi lämnat ersättning för slutbehandling kan vi endast lämna ytterligare ersättning om en försämring har uppstått och den inte var förutsägbar vid slutbehandlingen.

13.5 Medicinsk invaliditet

Med medicinsk invaliditet menas för framtiden bestående nedsättning av din kroppsfunction. Hänsyn tas endast till sådan nedsättning som objektivt kan fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även bestående värk, förlust av sinnesfunction eller inre organ. Invaliditeten ska vara orsakad av överfallsskadan.

Rätten till ersättning för medicinsk invaliditet uppkommer när ditt tillstånd är bestående, dock tidigast ett år efter det att skadan inträffade.

Den medicinska invaliditetsgraden bestäms enligt det medicinska tabellverk som fastställs av Svensk Försäkring och som var gällande när skadan inträffade.

Var funktionsförmågan redan tidigare nedsatt i skadad kroppsdel räknar vi av motsvarande medicinska invaliditetsgrad. Kan funktionsförmågan förbättras genom användning av protes, bestäms invaliditetsgraden med hänsyn till protesfunktionen. Den totala invaliditetsgraden begränsas till 100 procent.

Bestämning av den medicinska invaliditetsgraden sker oberoende av i vilken grad den försäkrades* arbetsförmåga har blivit nedsatt. Medicinsk invaliditet för tandförlust och tandskada ersätts inte.

Ersättningen beräknas utifrån försäkringsbeloppet 1 000 000 kronor. Försäkringsbeloppet minskas med 5 procentenheter per år från och med det år du fyller 56 år. Minskningen upphör efter att du har fyllt 70 år.

Ersättningen betalas ut med så stor del av försäkringsbeloppet som svarar mot invaliditetsgraden.

Avlider du innan du har rätt till invaliditetsersättning utbetalas ingen invaliditetsersättning.

13.6 Nära anhörig

Om nära anhörig uppsåtligt dödas får du ersättning med 50 000 kronor.

13.7 Dödsfall

Om du avlider till följd av de händelser försäkringen omfattar lämnar vi ersättning med 50 000 kronor. Beloppet betalas ut till dödsboet.

14. RESA

Försäkringen ersätter

Vid resa* gäller reseförsäkringen i hela världen under de första 45 dagarna av resan. Vid resa* som varar under längre tid kan försäkringens förlängas för namngiven resande. Denna förlängning kan tecknas för en sammanlagd restid som är högst 365 dagar. I dessa fall förlängs försäkringen att gälla inom ett visst geografiskt område. Separat försäkringsbrev gäller vid denna förlängning.

Kortare besök på hemorten, mindre än 30 dagar, där avsikten är att åka tillbaka till samma resmål medför inte att en ny 45-dagarsperiod påbörjas.

Reseförsäkringen gäller för de personer som medföljer på resan* och

- som anges i avsnitt 1.1 Vem försäkringen gäller för, samt
- dina barn under 18 år som inte bor hos dig.

Reseförsäkringen gäller för dig som privatperson.

Krigsskador

Med ändring av avsnitt 17.11.1 Krigsskador, gäller försäkringen vid resa utanför Sverige för skada som har samband med krig eller krigsliknande händelser oavsett om det föreligger krigsförklaring eller inte, inbördeskrig, revolution eller uppror med följande förutsättningar. Denna ändring vid krigsskador gäller inte för avsnitt 14.4 Överfall.

Skadan ska ha

- inträffat inom tre månader räknat från oroligheternas utbrott och
- du ska ha vistats i det drabbade området vid utbrottet.

En annan förutsättning är att du inte deltagit i händelserna eller tagit befattning därmed som rapportör eller dylikt.

Med samma förutsättningar ersätts även nödvändiga merutgifter för hemresa, dock inte deltagare i sådan sällskapsresa som avses i resegarantilagen.

Ersättning för resgods* lämnas även vid förlust genom att egendomen konfiskerats samt förlust genom att den försäkrade* vid evakuering eller internering varit tvungen att lämna kvar egendomen.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- som inträffar om du reser till ett land eller område som Utrikesdepartementet (UD) avråder från att resa till,
- som inträffar under tjänsteresa,
- som har samband med yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet,
- på grund av konkurs.

14.1 Resgods

14.1.1 Försäkrad egendom

Försäkringen gäller för resgods* enligt följande.

- Lösöre* ..... 100 000 kronor
  - o Lösöre som ägs av din enskilda firma och som inte kan ersättas genom annan försäkring ..... 5 000 kronor
  - o Cykel* och barnvagn inklusive tillbehör, per cykel*/barnvagn.....30 000 kronor
- Pengar* och värdehandlingar* .....10 000 kronor
- Resehandlingar* per försäkrad* .....25 000 kronor

Undantagen egendom

Utöver den egendom som undantas i avsnitt 10.1.1 Lös egendom, gäller reseförsäkringen inte heller för hund, katt, akvariefisk eller burfågel.

14.1.2 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på eller förlust av resgods* genom plötslig och oförutsedd händelse.

Plötslig innebär att den händelse som utlöst skadan haft ett förhållandevis snabbt förlopp. Skada genom exempelvis slitage eller åldersförändring ersätts inte. Att händelsen varit oförutsedd innebär att den ska inträffat oväntat och att den normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- yttlig skada på väska,
- skada genom skavning eller slitage,
- skada på grund av bristfällig eller olämplig emballering,
- skada genom att medförd vätska eller smetande ämne rinner ut,
- skada på cykel* i samband med tävling,
- skada på cykel* vid downhillåkning, cykelcross, BMX eller liknande,
- skada på hjälm, kläder eller skyddsutrustning som skadas i samband med färd med motorcykel, moped eller terrängskoter,
- skada på eller förlust av modellflygplan, modellhelikopter, modellbil eller liknande vid störtning, kollision eller annan händelse i samband med flygtur/körning,
- pengar*, värdehandlingar* eller resehandlingar* som lämnas kvar i motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, tält eller fritidsbåt,
- stöldbegärlig* egendom som lämnas kvar i nattparkerat* motordrivet fordon, nattparkerad* husvagn eller annat släpfordon, i tält eller nattparkerad* fritidsbåt och du inte själv befinner dig i tältet eller fordonet,
- stöldbegärlig* egendom i motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon eller i fritidsbåt då det lämnas till hotell, transportföretag eller annat företag för omhändertagande, exempelvis service eller reparation,
- pengar*, värdehandlingar*, resehandlingar* eller stöldbegärlig* egendom som du checkar in eller lämnar till hotell, researrangör, badhus eller idrottsanläggning och denne åtagit sig att förvara eller transportera egendomen.

Vid skada på eller förlust av incheckad egendom betalar vi endast ersättning i den mån du inte kan få ersättning från transportföretaget.

Självrisk

Vid skada på resgods* gäller försäkringen med den grundsälvrisk du valt och som framgår av ditt försäkringsbrev.

Högsta ersättning

Vid stöld ur nattparkerat* motordrivet fordon, nattparkerad* husvagn eller annat nattparkerat* släpfordon där du inte själv befinner dig är högsta ersättning 10 000 kronor.

Vid stöld ur fritidsbåt som lämnats utan uppsikt för längre tid än sex timmar är högsta ersättning 10 000 kronor.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Förebyggande skydd	Du ska vara särskilt aktsam med värdefull egendom men även anpassa ditt handlande till platsen där du befinner dig och vilka möjligheter du har att upptäcka och förhindra stöld.
Hotellrum, pensionatsrum, passagerarhytt och sovvagnskupé	När du lämnar resgods* ska dörrar och fönster vara stängda och reglade <ul style="list-style-type: none"> när du sover, när du lämnar rummet, hytten eller sovvagnskupén. Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna är nedsättningen vid förvaring i hotellrum normalt 25 % och på andra platser normalt 50 %.
	När du lämnar resgods* ska <ul style="list-style-type: none"> stöldbegärlig* egendom - om det är möjligt - samt pengar*, värdehandlingar* och resehandlingar* vara inlåst i skåp, låda eller väska. Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna är nedsättningen vid förvaring i hotellrum normalt 25 % och på andra platser normalt 50 %.
Sjukhus	När du medför pengar*, värdehandlingar*, resehandlingar* och stöldbegärlig* egendom till sjukhus då du är intagen för vård ska egendomen vara inlåst i skåp eller låda.
Cykel*	Du ska låsa cykeln* med av Stöldskyddsförningen rekommenderat* cykellås. Har du cykeln* olåst lämnas normalt ingen ersättning.
Batteri till elcykel	Du ska ta med batteriet vid parkering av elcykel alternativt ska batteriet vara fastlåst vid cykeln.
Skidor, snowboard, vattenskidor, vattensportbräda* eller liknande	När du lämnar egendomen ska den – om det är möjligt – vara inlåst eller fastlåst.
Fordon (motordrivet fordon, båt, husvagn eller annat släpfordon)	När du lämnar resgods* i fordon <ul style="list-style-type: none"> ska fordonet vara låst och stöldbegärlig* egendom ska vara inlåst i handskfack eller i ett bagageutrymme som inte är åtkomligt från kupén.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 50 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Hur stor nedsättningen blir beror bland annat på

- om egendomen har ett högt värde,
- om dyrbar egendom är placerad så att den är lätt att stjäla,
- var stölden inträffar,
- hur länge egendomen lämnats utan uppsikt.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

14.2 Ansvar

Ansvarsförsäkringen gäller enligt avsnitt 11. Ansvar. Utöver detta gäller vid resa* även följande.

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på

- hotellrum eller annan hyrd eller lånad bostad*,
- inventarier i hotellrum eller i hyrd eller lånad bostad*.

14.3 Rättsskydd

Rättsskydds-försäkringen gäller enligt avsnitt 12. Rättsskydd. Utöver detta gäller vid resa* även följande.

Försäkringen ersätter

Försäkringen omfattar rättsskydd för de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket och som inträffar utanför Norden* när du varit på resa* och tvisten gäller dig i egenskap av resenär.

Försäkringen omfattar rättsskydd för de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket för dig som förare eller brukare av motorfordon, husvagn eller annat släpfordon, fritidsbåt eller vattensportbräda* som du som resenär tillfälligt lånat eller hyrt på din resa* utanför Norden*. Rättsskyddet gäller då även för sådana brottmål som anges i motorfordons- respektive fritidsbåtsvillkoren hos Dina Försäkringar vid tidpunkten för de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket eller misstanken om brott.

Tvist eller mål som handläggs utanför Norden* ersätts med nödvändiga och skäliga kostnader.

14.4 Överfall

Överfallsförsäkringen gäller enligt avsnitt 13. Överfall.

14.5 Kostnad vid sjukdom och olycksfall

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter nödvändig och skälig kostnad i samband med akut sjukdom* eller olycksfallsskada* som krävt läkarvård på resmålet. De kostnader som du kan få ersättning för är

- vårdkostnad enligt avsnitt 14.5.1,
- tandskadekostnad enligt avsnitt 14.5.2,
- vårdreskostnad enligt avsnitt 14.5.3,
- merkostnad enligt avsnitt 14.5.4.

Vi har rätt att kräva att du byter vårdgivare eller återvänder till Sverige när SOS Internationals* läkare gör en sådan bedömning. Väljer du att stanna kvar trots SOS Internationals* bedömning gäller inte avsnitten 14.5 Kostnad vid sjukdom och olycksfall och 14.7 Reseavbrott.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- kostnad som kan ersättas från annat håll enligt lag, annan författning eller konvention,
- kostnad som kan ersättas av allmän försäkringskassa. Är du inte ansluten till allmän försäkringskassa begränsas ersättningen till vad som skulle ha betalats om du var ansluten.
- kostnad som beror på att vårdbehov, även palliativ vård, föreligger redan då resan startas,
- kostnad som beror på försämring av ditt hälsotillstånd för samma eller liknande symtom som du sökt vård eller behandling för de senaste tre månaderna innan avresan,
- kostnad för privat sjukvård i Sverige,
- kostnad som har samband med eller förorsakats av planerade operationer, kosmetiska behandlingar eller ingrepp,
- kostnad som är förorsakad av att fartyg eller flygplan på grund av din skada måste ändra sin färdplan,
- skada som inträffat under deltagande i riskfyllda aktiviteter*,
- vid olycksfallsskada* om du som fyllt 16 år deltar i sport, idrottstävling eller organiserad träning som professionell idrottsutövare*.

Särskild självrisk

Vid ersättning av kostnader är självrisken 1 500 kronor.

14.5.1 Vårdkostnad

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter

- nödvändig och skälig kostnad som du under resan har för vård utförd av behörig läkare, sjukhusvård och behandling som läkare föreskriver för skadans läkning,
- nödvändig och skälig kostnad för läkarintyg och andra handlingar som vi behöver för att reglera skadan.

Högsta ersättning

Ersättningstiden är maximerad till kostnad som uppkommer inom 60 dagar från första läkarbesöket på resmålet.

14.5.2 Tandskadekostnad

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter kostnad

- för tillfällig behandling hos tandläkare på resmålet vid akuta tandbesvär. Även tillfällig behandling på resmålet vid akuta tandbesvär som beror på tuggning eller bitning ersätts.
- för skada på tandprotes som inträffar då den sitter på plats i munnen.

Högsta ersättning

Högsta ersättning för tillfällig behandling vid akuta tandbesvär är 5 000 kronor.

14.5.3 Vårdreskostnad

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter nödvändig och skälig kostnad för resor i samband med ersättningsbar vård eller behandling. Reser du med egen bil beräknas milersättning med 18 kronor per mil. Vid resa i anledning av vård inom Sverige ersätts dock högst den egenavgift som inte ersätts av sjukvårdshuvudmannen.

Högsta ersättning

Ersättningstiden är maximerad till kostnad som uppkommer inom 60 dagar från första läkarbesöket på resmålet.

14.5.4 Merkostnad

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter merkostnad

- när du blir allvarligt sjuk,
- vid dödsfall,
- när något allvarligt hänt hemma,
- för förstörda kläder till följd av olycksfallsskada*,
- för tillfälligt boende.

Högsta ersättning

Högsta ersättning för telefonkostnad är 500 kronor.

14.5.4.1 Merkostnad när du blir allvarligt sjuk

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter följande merkostnader.

- Medför akut sjukdom* eller olycksfallsskada* enligt intyg från behörig och ojävig läkare att din restid förlängts eller att du tvingats ändra boendeform, får du ersättning för din och försäkrads* nödvändiga och skäliga merkostnad för kost och logi. Maximal ersättningstid är 60 dagar från första läkarbesöket.
- Kan du på grund av akut sjukdom* eller olycksfallsskada* inte återvända till hemorten* på det sätt som planerats, får du ersättning för din och försäkrads* merkostnad för ny hemresa. Hemresan ska i förväg godkännas av oss eller SOS International*.
- Blir du allvarligt sjuk eller råkar ut för ett olycksfall* utomlands och behörig läkare bedömer att ditt tillstånd är livshotande, ersätter vi två närstående* personers resa från hemorten* i Sverige och åter samt merkostnad för kost och logi. Resan ska i förväg godkännas av oss eller av SOS International*.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte återresa till resmålet.

Högsta ersättning

Högsta ersättning för närstående* personers kostnad enligt punkt tre ovan är sammanlagt 50 000 kronor.

Ersättningsbeloppet för kost är 300 kronor per person och dag.

14.5.4.2 Merkostnad vid dödsfall

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter kostnad för hemtransport av avliden till hemorten* i Sverige när dödsfallet inträffar under resa*.

Fördyras försäkrads* kostnad för hemresa på grund av dödsfallet ersätts även denna merkostnad.

Begravning på resmålet kan ersättas. Då ersätts även två närstående* personers* resa från hemorten* i Sverige och åter samt merkostnad för kost och logi.

Högsta ersättning

Högsta ersättning för kostnad vid begravning på resmålet är 25 000 kronor.

14.5.4.3 Merkostnad när något allvarligt hänt hemma

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter nödvändig och skälig merkostnad för omedelbar återresa till hemorten* med transportmedel i reguljär trafik när du drabbas av att

- närstående* person blir allvarligt sjuk, råkat ut för svårare olycksfallsskada* eller avlider,
- väsentlig skada drabbat din privata egendom i Sverige genom oförutsedd händelse,
- ditt djur som är försäkrat hos oss blir allvarligt sjukt eller råkar ut för ett svårare olycksfall som är ersättningsbart genom djurförsäkringen.

Resan ska i förväg godkännas av oss eller SOS International*.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte återresa till resmålet.

Högsta ersättning

Högsta ersättning för merkostnad vid omedelbar återresa till hemorten* är 10 000 kronor per försäkrad*.

14.5.4.4 Förstörda kläder till följd av olycksfallsskada

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter kläder som skadas till följd av olycksfallsskada* som är ersättningsbar.

Högsta ersättning

Högsta ersättning för kläder är 5 000 kronor.

14.5.4.5 Merkostnad för tillfälligt boende

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter merkostnad för tillfälligt boende när det inträffar en brand, vattenskada eller naturkatastrof som gör att du tvingas byta boende.

Högsta ersättning

Högsta ersättning för tillfälligt boende är 5 000 kronor.

14.6 Försening

14.6.1 Försening vid resestart

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter om du kommer för sent till en förbokad och inte ombokningsbar resa.

Du får ersättning för nödvändig och skälig merkostnad för att

- hinna fram i tid till utgångspunkten för resan eller
- ansluta dig till resan

när orsaken till förseningen är att allmänt färdmedel, privat eller hyrd bil som du åker med drabbas av väderleks hinder, tekniskt fel, trafikolycka eller oförutsett trafik hinder.

När du vid utresan från Norden* inte kan ansluta dig till resan betalar försäkringen istället merkostnad för att återvända till hemorten*.

Ersättning kan också lämnas för outnyttjad resekostnad enligt avsnitt 14.7 Reseavbrott.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte kostnad som kan ersättas av transportföretaget.

Särskild självrisk

Vid försening är självrisken 1 500 kronor.

Högsta ersättning

Högsta ersättning för merkostnad samt reseavbrott (enligt avsnitt 14.7 Reseavbrott) är 10 000 kronor per försäkrad*.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller

Förebygga att inte missa förbokad resa

Ställs följande säkerhetsföreskrifter

Du ska enligt resplanen vara senast två timmar före avgång vid resans utgångspunkt.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

14.6.2 Försenat färdmedel

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter när du vid utresa från Norden* eller hemresan till Sverige reser med allmänt färdmedel och detta inte kommit till resmålet i tid eller blivit inställt.

Intyg från researrangör eller transportföretag om förseningen ska kunna uppvisas.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- när färdmedlet är försenat med mindre än åtta timmar,
- när ersättning lämnas enligt avsnitt 14.6.1 Försening vid resestart.

Självrisk

Ersättning vid försenat färdmedel lämnas utan avdrag för självrisk.

Högsta ersättning

Ersättning lämnas med 500 kronor per försäkrad*.

14.6.3 Försenat resgods

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter när du reser med allmänt färdmedel och resgods* som du checkat in vid utresa från Norden* blir försenat.

Intyg från transportföretag om förseningen ska kunna uppvisas.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte försenat resgods* om förseningen är mindre än åtta timmar.

Självrisk

Ersättning för försenat resgods* lämnas utan avdrag för självrisk.

Högsta ersättning

Ersättning lämnas med 500 kronor per väska eller kolli, dock sammanlagt högst 2 000 kronor.

14.7 Reseavbrott

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter reseavbrott vid resa* enligt 14.7.1 - 14.7.3.

Vid reseavbrott får du ersättning med så stor del av reskostnaden* som svarar mot förhållandet mellan antalet outnyttjade dagar och resans totala antal dagar enligt uppgjord resplan. Har du ingen bokad hemresa beräknar vi resans totala antal dagar till 45 dagar. Se dock högsta ersättning vid respektive skadehändelse.

Vid resa med bil räknas som reskostnad* en milersättning med 18 kronor per mil för närmaste färdväg från resans start till platsen där resan avbryts och åter. Följer flera personer, som inte försäkringen gäller för, med i bilen minskas milersättningen med hänsyn till detta.

Från ersättningen drar vi av den återbetalning som du kan få från researrangör, trafikföretag, hotell, stuguthyrare eller liknande.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen lämnar inte ersättning för reseavbrott

- vid akut sjukdom* eller olycksfallsskada* där vårdbehov för detta förelåg redan då resan startade,
- som beror på försämring av ditt hälsotillstånd för samma eller liknande symtom som du sökt vård eller behandling för de senaste tre månaderna innan avresan,
- där sjukdom* har samband med eller förorsakats av planerade operationer, kosmetiska behandlingar eller ingrepp,
- vid skada som inträffat under deltagande i riskfyllda aktiviteter*,
- vid olycksfallsskada* om du som fyllt 16 år deltar i sport, idrottstävling eller organiserad träning som professionell idrottsutövare*.

När tilläggsavtal har tecknats för resa utöver de första 45 dagarna gäller följande undantag.

Reseavbrott ersätts inte för händelse som inträffar efter det att man vistats utanför hemorten* i mer än 90 dagar i följd.

Självrisk

Ersättning för reseavbrott lämnas utan avdrag för självrisk.

14.7.1 Reseavbrott vid sjukdom eller olycksfall

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter reseavbrott när du drabbas av akut sjukdom* eller olycksfallsskada* som krävt läkarvård på resmålet och detta medför att

- du sjukskrivs eller beordras stillhet på hotell eller motsvarande,
- du blir inlagd på sjukhus eller
- du får åka hem i förtid på grund av medicinska skäl.

Det krävs att behörig och ojävig läkare skriftligen angivit något av ovanstående alternativ på ett intyg. På intyget ska också anges diagnos, antal sjukdagar, ordination och dagen för första läkarbesöket. Som första sjukdag räknas dagen för första läkarbesöket. Vi har rätt att låta en av oss godkänd läkare bedöma riktigheten av ordinationen.

Om diagnos finns angivet i läkarintyget men det saknas ordination om vila inomhus beräknar vi antalet sjukdagar enligt följande schablon. Schablonen avser antal dagar efter karens.

- Förkylning/övre luftvägsinfektion/halsont: 1 dag
- Bihåleinflammation/öroninflammation: 1 dag
- Magsjuka: 1 dag
- Njursten/gallsten: 1 dag
- Halsfluss/influensa: 3 dagar
- Lunginflammation: 3 dagar
- Vattkoppor: 5 dagar
- Frakturer: 3 - 5 dagar

Om du har rätt till reseavbrott ersätter vi också reseavbrott för en försäkrad* som ser till dig, vårdar dig eller reser hem med dig i förtid.

Försäkringen ersätter också reseavbrott för dig när annan försäkrad* avlider på resan.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte reseavbrott för

- dagar före första läkarbesöket,
- den avlidne.

Karens

Du får inte ersättning för de första 48 timmarna utan först för tid därefter. Karens tillämpas inte vid dödsfall.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 500 kronor per försäkrad* och dag i längst 45 dagar. Vid resa med bil lämnas ersättning för högst 500 mil.

14.7.2 Reseavbrott när något allvarligt hänt hemma

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter reseavbrott vid omedelbar återresa till hemorten* med transportmedel i reguljär trafik när du drabbas av att

- närstående* person blir allvarligt sjuk, råkat ut för svårare olycksfallsskada* eller avlider,
- väsentlig skada drabbat din privata egendom i Sverige genom oförudd händelse,
- ditt djur som är försäkrat hos oss blir allvarligt sjukt eller råkar ut för ett svårare olycksfall som är ersättningsbart genom djurförsäkringen.

Resan ska i förväg godkännas av oss eller SOS International*.

Återvänder du till resmålet lämnar vi endast ersättning för reseavbrott för de dagar du avbröt resan.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 500 kronor per försäkrad* och dag i längst 45 dagar. Vid resa med bil lämnas ersättning för högst 500 mil.

14.7.3 Reseavbrott vid resestart

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter reseavbrott när du drabbas av att din vistelse på resmålet blir avkortad på grund av att du inte kommer i tid till utresan och som är ersättningsbar enligt avsnitt 14.6.1 Försening vid resestart.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte reseavbrott

- som är mindre än åtta timmar,
- som uppstår när du väljer att inte utnyttja den första möjlighet som finns för att ansluta dig till resan.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 500 kronor per försäkrad* och dag i längst 45 dagar. Vid resa med bil lämnas ersättning för högst 500 mil.

Högsta ersättning för merkostnad (enligt avsnitt 14.6.1 Försening vid resestart) samt reseavbrott är 10 000 kronor per försäkrad*.

14.8 Katastrofskydd

14.8.1 Hemresa vid katastrof

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter nödvändiga och skäligena merkostnader för evakuering hem till Sverige om

- det i området där du befinner dig inträffar en naturkatastrof, terrorhandling eller epidemi och
- Utrikesdepartementet (UD), svensk myndighet eller svensk institution avråder från resor till området.

Försäkringen ersätter också förlust av resgods* som konfiskerats eller som du tvingas lämna kvar på grund av evakueringen.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte merkostnader för evakuering eller förlust av resgods* som konfiskerats eller som du tvingas lämna kvar på grund av evakueringen

- om Utrikesdepartementet (UD), svensk myndighet eller svensk institution, vid den tid du reste dit, avrådde från resor till området,
- som kan ersättas från annat håll enligt lag, konvention, författning, kollektivavtal eller från kommun, region eller staten.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 10 000 kronor per försäkrad*.

15. TILLÄGGSFÖRSÄKRINGAR

Detta är tilläggsförsäkringar som ingår endast när det står så i ditt försäkringsbrev. För tilläggsförsäkringar gäller villkoren för Villahemförsäkring med de ändringar och tillägg som anges under respektive tilläggsförsäkring.

15.1 Allrisk för lösöre

När det i ditt försäkringsbrev anges att försäkringen gäller med en tilläggsförsäkring enligt 15.1 Allrisk för lösöre, gäller följande villkor.

Försäkringen gäller inom Norden*.

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på eller förlust av försäkrat lösöre* genom plötslig och oförutsedd händelse. Försäkringen ersätter inte skada som kan ersättas enligt avsnitt 10.2 Skadehändelser eller 14.1 Resgods.

Plötslig innebär att den händelse som utlöst skadan haft ett förhållandevis snabbt förlopp. Skada genom exempelvis slitage eller åldersförändring ersätts inte. Att händelsen varit oförutsedd innebär att den ska inträffat oväntat och att den normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada på eller förlust av

- pengar eller värdehandlingar*,
- golfutrustning (bag, bollar, klubbor och vagn),
- hästtillbehör (till exempel sadel, träs, sulky och andra hästdragna släp),
- djur,
- egendom vid stöld eller skadegörelse som orsakas av någon som har din tillåtelse att vistas i bostaden,
- cykel*.

Försäkringen ersätter inte förlust av stöldbegärlig* egendom i biutrymme*, gemensamhetsutrymme*, tält, takbox eller lokal, förvaringsskåp eller stöldskyddsskåp enligt avsnitt 10.2.1.7 Stöld ur lokal.

Försäkringen ersätter inte skada

- orsakad av djur eller insekter,
- orsakad genom felaktig bearbetning, reparation eller rengöring,
- orsakad av datavirus,
- som enbart består i skönhetsfel och som inte inverkar på funktionen,
- orsakad av storm, hagel, snötryck*, snöras*, frysning, översvämning eller annan väderleksrelaterad händelse. Försäkringen ersätter dock egendom som skadas av exempelvis nedfallande träd eller av föremål som vinden för med sig,
- på eller förlust av modellflygplan, modellhelikopter, modellbil eller liknande vid störtning, kollision eller annan händelse i samband med flygtur/körning,
- på hjälm, kläder eller skyddsutrustning som skadas i samband med färd med motorcykel, moped eller terrängskoter,
- då egendomen varit överlämnad till näringsidkare för exempelvis transport, försäljning eller belåning.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 100 000 kronor.

Högsta ersättning är 10 000 kronor för stöldbegärlig* egendom som förloras vid stöld ur motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon eller ur fritidsbåt.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Förebyggande skydd	Du ska vara särskilt aktsam med värdefull egendom men även anpassa ditt handlande till platsen där du befinner dig och vilka möjligheter du har att upptäcka och förhindra förlust och skada.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Hur stor nedsättningen blir beror bland annat på

- om egendomen har ett högt värde,
- om dyrbar egendom är placerad så att den är lätt att stjäla,
- var stölden inträffar,
- hur länge egendomen lämnats utan uppsikt.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

15.2 Golf

När det i ditt försäkringsbrev anges att försäkringen gäller med en tilläggförsäkring enligt 15.2 Golf, gäller följande villkor.

Försäkringen gäller i hela världen och utan den begränsning i tid (45 dagar) som gäller vid resa*.

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter

- skada på eller förlust av golfutrustning (bag, bollar, klubbor och vagn) genom plötslig och oförutsedd händelse samt
- kostnad vid hole-in-one när du spelar minst nio hål med godkänd markör. Markören eller sekreteraren eller hemmaklubbens sekreterare ska signera score-kortet. Signerat score-kort sänds till oss.

Plötslig innebär att den händelse som utlöst skadan haft ett förhållandevis snabbt förlopp. Skada genom exempelvis slitage eller åldersförändring ersätts inte. Att händelsen varit oförutsedd innebär att den ska inträffat oväntat och att den normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- skada genom felaktig bearbetning, reparation eller rengöring,
- skada på metalwood- eller träklubba äldre än sex år (förlust ersätts),
- skada orsakad av djur eller insekter,
- förlust av egendom om du före avresa från bostad* eller vid återkomst lämnar den kvar i bil, båt, husvagn eller annat släpfordon för längre tid än som normalt går åt för i- eller urlastning,
- förlust av egendom som lämnas kvar i nattparkerat fordon, husvagn annat släpfordon eller fritidsbåt.

Särskild självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 50 000 kronor. Hole-in-one ersätts med 1 000 kronor.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskildasäkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Förebyggande skydd	Du ska vara särskilt aktsam med värdefull egendom men även anpassa ditt handlande till platsen där du befinner dig och vilka möjligheter du har att upptäcka och förhindra stöld.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrift

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Hur stor nedsättningen blir beror bland annat på

- om egendomen har ett högt värde,
- om dyrbar egendom är placerad så att den är lätt att stjäla,
- var stölden inträffar,
- hur länge egendomen lämnats utan uppsikt.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

Skadevärdering

Skada värderas enligt följande.

Föremål	med ålder	värderas skada till
Golfklubba och annan golfutrustning Endast den/de skadade klubborna ersätts.	mindre än 2 år	vad det kostar i den allmänna handeln att köpa ny likvärdig golfklubba eller annan golfutrustning.
	2 - 3 år	65 % av vad det kostar i den allmänna handeln att köpa ny likvärdig golfklubba eller annan golfutrustning.
	3 - 4 år	50 % av vad det kostar i den allmänna handeln att köpa ny likvärdig golfklubba eller annan golfutrustning.
	mer än 4 år	20 % av vad det kostar i den allmänna handeln att köpa ny likvärdig golfklubba eller annan golfutrustning.

15.3 Samlingar, smycken och armbandsur

Försäkring kan exempelvis tecknas för mynt, sedlar, frimärken och medaljer med samlarvärde samt för smycken* och armbandsur.

När det i ditt försäkringsbrev anges att försäkringen gäller med en tilläggförsäkring enligt 15.3 Samlingar, smycken och armbandsur gäller följande villkor.

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på eller förlust av i försäkringsbrevet angiven egendom och som inträffat

- i bostad* som anges i försäkringsbrevet,
- i stöldskyddsskåp* eller annat skåp för värdeförvaring* eller
- i bankfack

genom skadehändelse som anges i avsnitt 10.2.1.1 Stöld ur bostad, 10.2.1.7 Stöld ur lokal, 10.2.2 Läckageskador, 10.2.3 Brandskador och 10.2.4 Naturskador.

Beträffande mynt och sedlar avses här sådan samling som har numismatiskt värde.

Beträffande frimärken avses här sådan samling som har filatelistiskt värde.

Förteckning ska föras kontinuerligt och hållas skild från samlingen så att den inte förloras samtidigt med samlingen. Förteckningen ska innehålla sådan beskrivning av objekten som normalt ligger till grund för värdering, såsom valör, årtal, kvalitet etc. För objekt med ett katalogpris över 2 000 kronor ska du ha identifikationshandling och värderingsintyg.

Om värdet för ett smycke* eller armbandsur överstiger 10 000 kronor ska du ha ett värderingsintyg utfärdat av guldsmed, urmakare eller värderingsperson. Värderingsintyget ska hållas skilt från smycket* eller armbandsuret så att det inte förloras samtidigt med egendomen.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet.

Skadevärdering

Samling värderas enligt följande.

Föremål	värderas skada till
finns likvärdig egendom att köpa i allmänna handeln	vad det i den allmänna handeln kostar att köpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället.
inte finns likvärdig egendom att köpa i allmänna handeln	vad det sannolikt skulle ha kostat i allmänna handeln att köpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället.

Smycken* och armbandsur värderas enligt avsnitt 10.3.2 Värderingsregler lös egendom.

15.4 Värdeföremål

När det i ditt försäkringsbrev anges att försäkringen gäller med en tilläggförsäkring enligt 15.4 Värdeföremål, gäller följande villkor.

Försäkringen gäller i hela världen och utan den begränsning i tid (45 dagar) som gäller vid resa*.

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på eller förlust av det objekt/föremål som är specificerat i försäkringsbrevet genom plötslig och oförutsedd händelse.

Plötslig innebär att den händelse som utlöst skadan haft ett förhållandevis snabbt förlopp. Skada genom exempelvis slitage eller åldersförändring ersätts inte. Att händelsen varit oförutsedd innebär att den ska inträffat oväntat och att den normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- förlust av egendom som förvaras i biutrymme*,
- förlust av egendom som förvaras i gemensamhetsutrymme* eller lokal enligt avsnitt 10.2.1.7 Stöld ur lokal, såvida någon inte har brutit sig in med våld,
- stöld eller skadegörelse på egendom som orsakas av någon som har din tillåtelse att vistas i bostaden,
- förlust av egendom som förvaras i motordrivet fordon, husvagn, annat släpfordon eller fritidsbåt,
- skada då egendomen varit överlämnad till näringsidkare för exempelvis transport, försäljning eller belåning,
- förlust av egendom som du checkat in eller lämnat till hotell eller transportföretag och denne åtagit sig att förvara eller transportera egendomen,
- skada orsakad genom felaktig bearbetning, reparation eller rengöring,
- skada som enbart består i skönhetsfel och som inte inverkar på funktionen,
- skada på cykel* i samband med tävling,
- skada på cykel* vid downhillåkning, cykelcross, BMX eller liknande,
- skada orsakad av djur eller insekter.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet för skadat objekt/föremål.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Förebyggande skydd	Du ska vara särskilt aktsam med värdefull egendom men även anpassa ditt handlande till platsen där du befinner dig och vilka möjligheter du har att upptäcka och förhindra stöld.
Cykel*	Du ska låsa cykeln* med av Stöldskyddsföreningen rekommenderat*cykellås. Har du cykeln* olåst lämnas normalt ingen ersättning.
Batteri till elcykel	Du ska ta med batteriet vid parkering av elcykel alternativt ska batteriet vara fastlåst vid cykeln.
Förvaring i särskilt inbrottskyddat utrymme	Du ska då det anges i försäkringsbrevet att objekt/föremål ska förvaras i stöldskyddsskåp* eller annat skåp av viss typ, låsa skåpet och förvara nyckeln* oåtkomlig för obehörig.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 50 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Hur stor nedsättningen blir beror bland annat på

- om egendomen har ett högt värde,
- om dyrbar egendom är placerad så att den är lätt att stjäla,
- var stölden inträffar,
- hur länge egendomen lämnats utan uppsikt.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

15.5 Småbåt

När det i ditt försäkringsbrev anges att försäkringen gäller med en tilläggsförsäkring enligt 15.5 Småbåt, gäller följande villkor.

15.5.1 Var gäller försäkringen

Försäkringen för småbåt gäller inom Norden*.

Medförs småbåten på resa* gäller försäkringen i hela världen.

15.5.2 Egendomsförsäkring

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på eller förlust av småbåt genom plötslig och oförutsedd händelse. Du ska vara ägare av småbåten och den ska endast vara avsedd för privat bruk.

Med småbåt avses båt, motor- eller jetdriven vattensportbräda, kajak, kanot eller liknande.

- vars marknadsvärde* är högst 50 000 kronor inklusive den utrustning som tillhör båten och som normalt används i liknande båtar,
- med segelyta som är högst 15 kvadratmeter,
- med skrov som är längst sex meter,
- med motorstyrka som är högst 15 hästkrafter.

Har du flera småbåtar som kan omfattas av tillägget, gäller försäkringen för samtliga dessa småbåtar.

Plötslig innebär att den händelse som utlöst skadan haft ett förhållandevis snabbt förlopp. Skada genom exempelvis slitage eller åldersförändring ersätts inte. Att händelsen varit oförutsedd innebär att den ska inträffat oväntat och att den normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra.

Försäkringen ersätter även

- skada genom brand på bockar, vaggor, stöttor och täckningsmaterial,
- provisorisk reparation som varit nödvändig för att rädda småbåten ur uppenbart nödläge,
- skälig verifierad kostnad för nödvändig bärgning och förflyttning av småbåten från haveriplatsen till av oss godkänd reparationsplats eller annan plats.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- på båt som hyrs ut, modellbåt, plastad träbåt, vattenskoter, flotte eller husbåt,
- uppkommen under tävling,
- orsakad av nederbörd, frost, is, snö, frysning,
- orsakad av mögel,
- orsakad av djur,
- som består i nedsmutsning genom olja eller förorenat vatten, missfärgning eller repor i båtens ytskikt,
- genom olovligt brukande, bedrägeri, olovligt förfogande eller förskingring,
- enbart genom att batterisyra runnit ut,
- på motor och backslag till följd av
  - felaktig hantering, skötsel, reparation eller bristande underhåll,
  - vatten eller fukt i dessa,
  - felaktigt bränsle,
  - bristande smörjning,
  - kortslutning,
  - överhettning,
  - materialfel,
  - igensatta vattenintag eller ledningar.
- på motor eller mast som tappats, lossnat eller glidit loss från sina fästen.

Särskild självrisk

Vid skada på småbåt är självrisken 1 500 kronor.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 50 000 kronor, varav bockar, vaggor, stöttor och täckningsmaterial ersätts med högst 5 000 kronor.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Båten	Båten ska vara i sjövärdigt skick, vara normalt underhållen, ha normal tillsyn samt hållas länsad. När båten är förtöjd ska den klara vind och sjö som kan förekomma på platsen. När båten är uppställd på land ska det vara på betryggande avstånd från sjön med hänsyn till svallsjö och extremt högvatten samt ändamålsenligt surrad och stöttad. När båten förvaras på släpfordon ska detta vara låst med av Stöldskyddsföreningen rekommenderat* kulkopplingslås eller fastlåst med kätting och hänglås lägst klass tre, eller inlåst i utrymme som endast du disponerar.
Utombordsmotor	Alla motorer som är monterade på båten ska vara låsta med av Stöldskyddsföreningen rekommenderat* lås. Motor som inte är monterad på båten ska förvaras i låst utrymme som endast du disponerar. Vid vinterförvaring på land ska motor förvaras i annat låst utrymme än i eller på båten.
Båttillbehör	Tillbehör ska vara fast monterad, förvaras inlåsta i båten eller vara inlåsta i annat utrymme som endast du disponerar.
Kajak, kanot	Egendomen ska förvaras i låst utrymme eller låst på specialtillverkat takräcke som är fastlåst på bilen eller på annat sätt förvaras betryggande. Egendomen ska vara i sjövärdigt skick, vara normalt underhållen samt ha normal tillsyn. Har säkerhetsföreskrifterna inte uppfyllts lämnas normalt ingen ersättning.
Föreskrifter mm	Du ska följa myndigheters, tillverkares, leverantörers eller installatörers föreskrift liksom säkerhetsföreskrift på uppläggningsplats.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

Ersättning och skadevärdering

Med tillägg till avsnitt 10.3 Ersättning och skadevärdering, gäller följande.

Vi har rätt att avgöra

- om båten ska repareras,
- om den ska ersättas med likvärdig begagnad båt eller
- om skadan ska betalas kontant.

Vi har rätt att avgöra

- om en skada ska ersättas genom reparation med
  - likvärdig ny egendom,
  - likvärdig begagnad egendom eller
  - kontant.
- var inköp eller reparation ska göras.

Vi har rätt att besiktiga skada innan reparation utförs. Reparation utöver nödvändig akutåtgärd får ske endast efter vårt godkännande.

Skadevärdering

Skada värderas enligt följande.

Skada på	när den	värderas skada till
”ny” egendom dvs. inte mer än ett år sedan egendomen första gången togs i bruk	ersätts med likvärdig ny egendom	vad det i allmänna handeln kostar att köpa ny likvärdig egendom.
	inte återanskaffas	vad det i allmänna handeln kostar att köpa begagnad likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället.
begagnad egendom	ersätts med likvärdig begagnad egendom	vad det i allmänna handeln kostar att köpa begagnad likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället.
	ersätts med likvärdig ny egendom	vad det i allmänna handeln kostar att köpa ny likvärdig egendom med avdrag för avskrivning.
	inte återanskaffas	vad det i allmänna handeln kostar att köpa begagnad likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället eller när egendom inte finns i handeln - vad det sannolikt skulle ha kostat i allmänna handeln att köpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället.

Avskrivning

Avskrivning sker genom åldersavdrag enligt tabell nedan.

Ålder räknas från den dag föremålet första gången togs i bruk som nytt.

Med minsta värde avser vi den högsta avskrivning vi tillämpar för ett föremål som före skadan var funktionsdugligt.

Därutöver kan avdrag göras om underhållet på det som skadats varit uppenbart eftersatt, utsatts för onormalt slitage eller om föremålet före skadan inte var funktionsdugligt.

Procentsatserna i tabellen nedan anger det värde (procentsats) av nypriset som skada värderas till efter avskrivning.

Egendom	Värde i procent av nypris				Därefter avdrag per år	Lägsta ersättning
	0-1 år	1-2 år	2-3 år	3-4 år		
Komplett motor, drev och backslag	100 %	95 %	90 %	85 %	5 %	20 %
Delar till motor, drev och backslag, axlar och propellrar	100 %	95 %	90 %	85 %	5 %	50 %
Elektronik, radioutrustning, kyl och värmare	100 %	90 %	80 %	70 %	5 %	20 %
Mast och rigg	100 %	100 %	95 %	90 %	5 %	50 %
Segel av normalmaterial	100 %	90 %	80 %	70 %	10 %	20 %
Segel helt eller delvis av kevlar, mylar	100 %	70 %	40 %	20 %	---	20 %
Batteri, kapell, sufflett och sprayhood	100 %	85 %	70 %	55 %	10 %	20 %

Ersättning lämnas inte för värdeminskning som kan kvarstå efter reparation, exempelvis till följd av färgavvikelse i struktur eller mönster i plastytor eller annat skönhetsfel.

15.5.3 Ansvarsförsäkring och rättsskyddsförsäkring

Försäkringen omfattar ansvar och rättsskydd för dig som ägare, brukare eller förare av försäkrad småbåt. Den gäller också för annan som har ditt tillstånd att föra eller bruka båten.

Försäkringen gäller enligt villkoren för avsnitten 11. Ansvar och 12. Rättsskydd.

15.6 Bostadsrätt

När det i ditt försäkringsbrev anges att försäkringen gäller med en tilläggsförsäkring enligt 15.6 Bostadsrätt, gäller följande villkor.

Försäkringen gäller i din bostadsrätt, arrendebostad (bostadsförening eller motsvarande) på det försäkringsställe som anges i försäkringsbrevet.

15.6.1 Försäkrad egendom

Försäkrad egendom är

- själva lägenheten och annan egendom som tillhör bostadsrättsföreningen och som du svarar för på grund av din underhållsskyldighet enligt bostadsrättslagen och föreningens stadgar eller arrendeavtal,
- fast inredning som du äger i bostad,
- inglasad balkong, altan, uthus, garage, installation*, laddstation för elbil, uttag för motorvärmare, och pool* som du äger och som tillhör bostadsrätten,
- tomtmark med växtlighet och staket som tillhör bostadsrätten

och bara om skadan inte kan ersättas från annat håll.

15.6.2 Vad försäkringen gäller för

15.6.2.1 Skadehändelser enligt 10.2

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på försäkrad egendom genom en skadehändelse som kan ersättas enligt avsnitt 10.2 Skadehändelser och förutsatt att skadan inte kan ersättas genom fastighetsägarens försäkring för byggnaden.

Skadehändelsens undantag och säkerhetsföreskrifter gäller även för denna tilläggsförsäkring.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte kostnad för att lokalisera läckageställe utanför byggnad.

Särskild självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk vid stöld ur bostad eller brand i bostad om du har ett aktiverat inbrotts- eller brandlarm som är kopplat till larmcentral.

Tilläggsjälvrisk

Vid skada orsakad av läckage genom tätskikt eller vid dess anslutning till installation* eller annan byggnadsdel* är tilläggsjälvrisk 2 000 kronor.

Högsta ersättning

Fullvärde, se beskrivning i avsnitt 10.1.4 Försäkringsform.

För tomtmark är högsta ersättning 1 000 000 kronor.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Du ska iaktta generella säkerhetsföreskrifter enligt avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter.

15.6.2.2 Plötslig och oförutsedd händelse

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på eller förlust av försäkrad egendom genom en plötslig och oförutsedd händelse och förutsatt att skadan inte kan ersättas genom fastighetsägarens försäkring för byggnaden.

Plötslig innebär att den händelse som utlöst skadan haft ett förhållandevis snabbt förlopp. Skada genom exempelvis slitage eller åldersförändring ersätts inte. Att händelsen varit oförutsedd innebär att den ska inträffat oväntat och att den normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- som kan ersättas enligt avsnitt 10.2 Skadehändelse,
- orsakad av storm, hagel, snötryck*, snöoras*, frysning, översvämning eller annan väderleksrelaterad händelse. Försäkringen ersätter dock egendom som skadas av exempelvis nedfallande träd eller av föremål som vinden för med sig,
- skadegörelse på växthus,
- eller förlust vid stöld eller skadegörelse som orsakas av någon som har din tillåtelse att vistas i bostaden,
- som består i självförstörelse, exempelvis förslitning, självsprickor, vittring, färg- eller formförändring eller förbrukning,
- som enbart består i skönhetsfel och som inte inverkar på funktionen,
- som orsakas av datavirus,
- som orsakas av fukt, röta, svamp, mögel, rost, frätning eller annan långtidspåverkan,
- som orsakas av felaktig konstruktion, felaktigt utförande eller materialfel,
- som orsakas av insekter eller andra djur,
- som orsakas av felaktig bearbetning, reparation, rengöring eller bristande underhåll,
- som orsakas av utströmning från dräneringssystem, utvändiga stuprör och takrännor,
- som består i sprickor som inte avsevärt minskar byggnadens funktion,
- på isolerglas som endast består i att rutorna blivit otäta,
- genom sprängningsarbete,
- på yttertak och byggnad i övrigt och som orsakas av läckage från yttertak och dess anslutningar och genomföringar i yttertak så som skorsten, ventilationsgenomföringar och liknande.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 200 000 kronor.

15.6.2.3 Ytskikt och tätskikt

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter ytskikt och tätskikt i våtrum* i samband med en läckageskada som kan ersättas genom avsnitt 10.2.2.1 Läckage.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte ytskikt eller tätskikt som är äldre än 15 år.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 200 000 kronor.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Du ska iaktta generella säkerhetsföreskrifter enligt avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter.

15.6.2.4 Begränsad avskrivning

Försäkringen ersätter

Vid ersättningsbar skada enligt avsnitt 10.2 Skadehändelser och avsnitt 15.6.2.2. Plötslig och oförutsedd händelse är avskrivningen för åldersavdrag aldrig mer än 10 000 kronor. Den begränsade avskrivningen för åldersavdrag gäller dock inte för skada på installation* enligt avsnitt 10.2.5.1 Skada på installation och hushållsmaskin eller för byggnadsdel som är helt uttjänt.

15.6.3 Ersättning och skadevärdering bostadsrätt

15.6.3.1 Kontant ersättning eller reparation

Kan skadad egendom repareras värderas skadan till reparationskostnaden. Reparationskostnad får aldrig överstiga den ersättning du kan få enligt nedanstående värderingsregler.

Vi har rätt att avgöra om skadan ska repareras eller ersätta kontant.

När skadad egendom ersätts genom fastighetens försäkring är det fastighetens försäkringsgivare som avgör hur skadan ska ersättas.

15.6.3.2 Återställande

Med återställande av bostadsrätten avses att med rationella metoder och material

- reparera den skadade bostadsrätten eller
- reparera den skadade egendomen som du äger.

Rör det sig om byggnadsdel*, installation* och hushållsmaskin* avses med återställande

- utbyte av det skadade föremålet om reparation inte kan göras eller
- reparation för att återställa funktionen.

Med återställandekostnad avses material och erforderligt arbete för återställande.

Vi har rätt att avgöra om byggnad* eller byggnadsdel* ska repareras eller ersättas kontant.

Vid återställande ersätts endast de skadade rummens byggnadsdelar* och ytskikt. Angränsande rum med samma ytskikt som i de skadade ersätts inte.

Vid skada på ytskikt i utrymmen med öppen planlösning ersätter vi endast kostnaden för ytskikt i det skadade utrymmet fram till närmast naturliga avgränsning.

Vid återställande av skadad byggnadsdel* är du inte berättigad till högre ersättning än vad entreprenaden eller reparationen skulle kosta hos av oss anvisad entreprenör eller reparatör.

När installation* med liknande kvalitet och prestanda som den skadade inte längre finns på marknaden, lämnas ersättning med vad det sannolikt skulle ha kostat att köpa en ny installation* av samma kvalitet och prestanda som den skadade installationen* minskat med åldersavdrag.

Fördyras återställande eller reparation av byggnadsdel* på grund av nya normer och branschregler, ersätts även merkostnaden under förutsättning att gällande regler följts vid tidigare byggnads-, reparations- eller renoveringstillfällen. Högsta ersättning är 10 000 kronor.

Kostnad för att återställa konstnärlig utsmyckning ersätts inte.

15.6.3.3 Beställare av reparation

Vid reparation eller återställande av byggnadsdel* ska du vara beställare av arbetet. Detta för att du ska få de fördelar som finns i konsumenttjänstlagen.

15.6.3.4 Reparation i samband med underhåll mm

Kan reparation utan väsentlig olägenhet göras i samband med pågående eller förestående underhålls- eller ändringsarbete, till- eller ombyggnad värderas skadan till det belopp med vilket kostnaden för detta arbete ökar.

15.6.3.5 Värderingsregler

Skada värderas enligt följande. Skadan ersätts med avskrivning beroende av den berörda byggnadsdelens* ålder.

När du	värderas skada
inom två år från skadetillfället återställer skadad egendom	till kostnad att utan dröjsmål återställa, minskad med avskrivning enligt nedanstående tabell. Ytterligare avdrag görs för återställandekostnad för den del av byggnaden som skadats och som inte är normalt underhållen eller utsatts för onormalt slitage, även om denna del inte finns uppräknad i nedanstående tabell för avskrivning.
inte inom två år från skadetillfället återställer skadad egendom	Värderingen blir högst det belopp som svarar mot skillnaden mellan bostadsrätens marknadsvärde* före och omedelbart efter skadan.

Avskrivning

Avskrivning genom åldersavdrag görs på material, arbete för rivning/friläggning och arbete för återställande för varje byggnadsdel* eller objekt eller del därav enligt nedan. Åldern räknas från den tidpunkt då föremålet första gången togs i bruk.

Var byggnadsdelen* redan skadad eller bristfällig före försäkringsskadan görs återställande med avdrag för skadan/bristfälligheten utöver åldersavdrag enligt tabell nedan. Var byggnadsdelen* helt uttjänt kan du bli utan ersättning för denna byggnadsdel*.

Om ersättning inte kan lämnas för byggnadsdelen lämnas inte heller ersättning för arbetskostnad inklusive rivning/friläggning och återställande.

Byggnadsdel eller del av sådan	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år
Avser både material och arbete samt även rivning/friläggning och återställande.		
Installation* samt maskinell utrustning		
• rörsystem, oljecistern, vattenradiator, sanitetsgods, septiktank, vattenburen golvvärme och infiltrationsanläggning	10 år	5 %
• murade värmeinstallationer, exempelvis kakelugn, öppen spis	10 år	2 %
• braskamin, gjutjärnskamin, pelletskamin eller liknande av metall	5 år	8 %
• värmepumpanläggning inkl inbyggd varmvattenberedare, värmeåtervinningssystem, vindkraftverk, takvärme, luft/vatten värmepump (även till pool)	2 år	10 %
• luft/luft värmepump	1 år	15 %
• fjärrvärmväxlare, fläktar	5 år	8 %
• hushållsmaskin* inkl spis, centraldammsugare, avloppspump och luftavfuktare	2 år	10 %
• elektrisk golvvärme	2 år	10 %
• elinstallation och ledning för fiberoptik	25 år	5 %
• solceller och solfångare	5 år	5 %
• övriga installationer* och annan maskinell utrustning än hushållsmaskin*, exempelvis varmvattenberedare, oljefylld radiator, el-radiator, värmepanna inkl expansionskärl, djupvattenpump, ackumulatortank, duschkabin, skärmvägg, bubbelbadkar, ångbadkar	5 år	8 %
Pool inklusive poolduk och pooltak	5 år	8 %
Spabad utomhus inklusive maskinell utrustning	2 år	10 %
Radio- och tv-antenn (inkl parabol), markiser, persienner	2 år	10 %
Larm, datakablar, audioinstallationer, styrenhet för värme och ljus	5 år	8 %
Målning inomhus i utrymmen som inte är våtrum* samt målning utomhus	5 år	8 %
Tapetsering och annan väggbeklädnad inomhus i utrymmen som inte är våtrum*	5 år	8 %
Inredningar i kök, badrum och övriga utrymmen, ytterdörrar, innerdörrar, portar, fönster samt beslag och lås	10 år	5 %

<i>Byggnadsdel eller del av sådan</i> Avser både material och arbete samt även rivning/friläggning och återställande.	<i>Antal år utan åldersavdrag</i>	<i>Därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år</i>
Golvbeläggningar inomhus i utrymmen som inte är våtrum*		
• textila	5 år	8 %
• plast, laminat och linoleum	5 år	5 %
• ytbehandling av trägolv, parkett, lamellträ	10 år	10 %
• trägolv, parkett, lamellträ	15 år	5 %
• sten och keramiska plattor	20 år	2 %
Våtrumsbeklädnad inkl tätskikt		
• trådsvetsad golv- och väggmatta	5 år	8 %
• sten och keramiska plattor inkl tätskikt	5 år	5 %
• övrigt golv- och väggbeklädnadsmaterial samt målade ytor	2 år	10 %
Takbeläggning		
• papp, plast, gummi	5 år	8 %
• eternit, strå-vass och spåntak	15 år	5 %
• annat material	20 år	5 %
Fasadbeläggning		
• plåt och eternit	20 år	5 %
Skorsten		
• stål eller plåt	5 år	8 %
• annat material	25 år	2 %

Dessa avskrivningsregler tillämpas inte för föremål för vilka tillämpningen skulle leda till oskäligt resultat.

Avskrivningen begränsas till högst 80 % på byggnadsdel* eller del av sådan som före skadan var funktionsduglig och normalt underhållen. Detta gäller inte skada på installation* och hushållsmaskin* som ersätts i avsnitt 10.2.5.1 Skada på installation och hushållsmaskin, där avdraget kan bli 100 %.

Vid ett och samma skadetillfälle är avskrivningen sammanlagt högst 100 000 kronor.

15.6.4 Ersättning och skadevärdering tomtmark

Skada på tomtmark värderas och ersätts enligt villkoren för vår villaförsäkring.

15.6.5 Ansvarsförsäkring och rättsskyddsförsäkring

Försäkringen omfattar ansvar och rättsskydd för dig som bostadsrättshavare.

Försäkringen gäller enligt villkoren för avsnitten 11. Ansvar och 12. Rättsskydd.

15.7 Allrisk för byggnad och tomtmark

När det i ditt försäkringsbrev anges att försäkringen gäller med en tilläggförsäkring enligt 15.7 Allrisk för byggnad och tomtmark, gäller följande villkor.

15.7.1 Allrisk byggnad och tomtmark

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på eller förlust av byggnad* som anges i försäkringsbrevet och tomtmark* genom plötslig och oförutsedd händelse. Försäkringen ersätter inte skada som kan ersättas enligt avsnitt 10.2 Skadehändelser.

Plötslig innebär att den händelse som utlöst skadan haft ett förhållandevis snabbt förlopp. Skada genom exempelvis slitage eller åldersförändring ersätts inte. Att händelsen varit oförutsedd innebär att den ska inträffat oväntat och att den normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte skada

- orsakad av storm, hagel, snötryck*, snöoras*, frysning, översvämning eller annan väderleksrelaterad händelse. Försäkringen ersätter dock egendom som skadas av exempelvis nedfallande träd eller av föremål som vinden för med sig,
- skadegörelse på växthus,
- eller förlust vid stöld eller skadegörelse som orsakas av någon som har din tillåtelse att vistas i bostaden,
- på eller förlust av brygga,
- som består i självförstörelse, exempelvis förlitning, självsprickor, vittring, färg- eller formförändring eller förbrukning,
- som enbart består i skönhetsfel och som inte inverkar på funktionen,
- som orsakas av datavirus,
- som orsakas av fukt, röta, svamp, mögel, rost, frätning eller annan långtidspåverkan,
- som orsakas av felaktig konstruktion, felaktigt utförande eller materialfel,
- som orsakas av insekter eller andra djur,
- som orsakas av felaktig bearbetning, reparation, rengöring eller bristande underhåll,
- som orsakas av utströmning från dräneringssystem, utvändiga stuprör och takrännor,
- som består i sprickor som inte avsevärt minskar byggnadens funktion,
- genom sprängningsarbete,
- på grävd eller borrarad brunn (borrhål för vatten eller värme),
- på yttertak och byggnad i övrigt och som orsakas av läckage från yttertak och dess anslutningar och genomföringar i yttertak så som skorsten, ventilationsgenomföringar och liknande.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 200 000 kronor.

15.7.2 Ytskikt och tätskikt

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter ytskikt och tätskikt i våtrum* i samband med en läckageskada som kan ersättas genom avsnitt 10.2.2.1 Läckage.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte ytskikt eller tätskikt som är äldre än 15 år.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 200 000 kronor.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Du ska iaktta generella säkerhetsföreskrifter enligt avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter.

15.7.3 Reducerad självrisk

Försäkringen ersätter

Den avtalade grundsälvrisk tillämpas alltid vid skador enligt följande avsnitt

- 10.2.4.4 Jordrörelse,
- 10.2.4.5 Översvämning,
- 10.2.4.6 Dammbrott,
- 10.2.5.10 Hus under uppförande, om- eller tillbyggnad.

15.7.4 Begränsad avskrivning

Försäkringen ersätter

Vid ersättningsbar skada på byggnad* och tomtmark* enligt avsnitt 10.2 Skadehändelser och avsnitt 15.7.1 Allrisk byggnad och tomtmark är avskrivningen för åldersavdrag aldrig mer än 10 000 kronor. Den begränsade avskrivningen för åldersavdrag gäller dock inte för skada på installation* enligt avsnitt 10.2.5.1 Skada på installation och hushållsmaskin eller för byggnadsdel* eller tomtmark* som är helt uttjänt.

15.8 Uthyrning

När det i ditt försäkringsbrev anges att uthyrning ingår för det försäkrade bostadshuset gäller följande villkor.

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på försäkrad egendom genom en skadehändelse som kan ersättas enligt avsnitt 10.2 Skadehändelser, 11. Ansvar och 12. Rättsskydd. Försäkringen ersätter även stöld av och uppsåtlig skadegörelse på lösöre och byggnad som orsakas av någon som har tillåtelse att vistas i bostaden. Med uppsåtlig skadegörelse avses inte slitage.

Omfattar din försäkring tilläggförsäkring 15.1 Allrisk för lösöre, 15.6 Bostadsrätt och 15.7 Allrisk byggnad och tomtmark gäller tilläggförsäkringarna även vid uthyrning.

Skadehändelsens undantag och säkerhetsföreskrifter gäller även för denna tilläggförsäkring.

Högsta ersättning

Vid stöld och uppsåtlig skadegörelse som orsakas av någon som har tillåtelse att vistas i bostaden är högsta ersättning 100 000 kronor.

Vid övriga skadehändelser gäller försäkringen med de högsta ersättningsbelopp som framgår av ditt försäkringsbrev och respektive avsnitt i villkoret.

Självrisk

Vid stöld och uppsåtlig skadegörelse som orsakas av någon som har tillåtelse att vistas i bostaden är självrisk 1 500 kronor.

Vid övriga skadehändelser gäller försäkringen med den självrisk som framgår av ditt försäkringsbrev och respektive avsnitt i villkoret.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Du ska iaktta generella säkerhetsföreskrifter enligt avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter.

15.9 Extra Reseskydd

När det i ditt försäkringsbrev anges att försäkringen gäller med en tilläggsförsäkring enligt 15.9 Extra Reseskydd, gäller följande villkor. Försäkringen gäller enligt avsnitt 14 Resa med följande tillägg och ändringar.

Har du förlängt ditt reseskydd utöver de första 45 dagarna av resan som ingår i grundskyddet ingår det här skyddet även i ditt förlängda reseskydd.

15.9.1 Avbeställningsskydd

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter reskostnad* om du före avresan från hemorten* tvingas avbeställa resa* på grund av

- att du eller närstående* person drabbas av olycksfallsskada*, akut sjukdom* eller avlider,
- att den person som du ska besöka drabbas av olycksfallsskada*, akut sjukdom* eller avlider så att besöket inte kan genomföras,
- att försäkrad* eller annan person som tillsammans med dig beställt resa till samma resmål, drabbas av olycksfallsskada*, akut sjukdom* eller avlider,
- att din egen bostad* skadas väsentligt genom en plötslig och oförutsedd händelse (exempelvis brand),
- att ditt djur som är försäkrat hos oss blir allvarligt sjukt eller råkar ut för ett svårare olycksfall som är ersättningsbart genom djurförsäkringen,
- att det i det land/område utanför Sverige som du ska besöka, bryter ut eller är överhängande fara för
  - terrorhandling, krig eller krigsliknande händelser,
  - naturkatastrof eller
  - epidemi

och detta skett efter att du köpt din resa och förutsatt att Utrikesdepartementet (UD), svensk myndighet eller svensk institution avråder från resan eller rekommenderar evakuering från landet/området.

Vid avbeställning på grund av akut sjukdom* eller olycksfallsskada* måste du kunna uppvisa läkarintyg som styrker att resan måste avbeställas.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte kostnad

- som återbetalas av researrangör, trafikföretag, hotell, stuguthyrare eller liknande.

Försäkringen ersätter inte kostnad om du måste avbeställa resan på grund av olycksfallsskada* eller sjukdom*

- som var känd vid beställningen av researrangemanget eller
- om researrangemanget beställts i strid mot medicinska råd av läkare.

Självrisk

Avbeställningsskydd gäller utan självrisk.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 50 000 kronor per försäkrad*.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Att avbeställa resan	Du ska omgående avbeställa din resa när du blir medveten om att du inte kan genomföra resan.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

15.9.2 Försening

15.9.2.1 Försening vid resestart

Detta avsnitt ersätter åtagandet under avsnitt 14.6.1 Försening vid resestart.

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter om du kommer för sent till en förbokad och inte ombokningsbar resa.

Du får ersättning för nödvändig och skälig merkostnad för att

- hinna fram i tid till utgångspunkten för resan eller
- ansluta dig till resan

när orsaken till förseningen är att allmänt färdmedel, privat eller hyrd bil som du åker med drabbas av väderleks-hinder, tekniskt fel, trafikolycka eller oförutsett trafikhinder.

När du vid utresan från Norden* inte kan ansluta dig till resan betalar försäkringen istället merkostnad för att återvända till hemorten*.

Ersättning kan också lämnas för outnyttjad resekostnad enligt avsnitt 15.9.3 Reseavbrott.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte kostnad som kan ersättas av transportföretaget.

Särskild självrisk

Vid försening är självrisken 1 500 kronor.

Högsta ersättning

Högsta ersättning för merkostnad är 15 000 kronor per försäkrad*.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Förebygga att inte missa förbokad resa	Vid den direkta färden till utgångspunkten för utresan eller hemresan ska du enligt resplanen vara senast två timmar före avgång vid resans utgångspunkt.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

15.9.2.2 Försenat färdmedel

Detta avsnitt ersätter åtagandet under avsnitt 14.6.2 Försenat färdmedel.

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter när du vid utresa från Norden* eller hemresan till Sverige reser med allmänt färdmedel och detta inte kommit till resmålet i tid eller blivit inställt.

Intyg från researrangör eller transportföretag om förseningen ska kunna uppvisas.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- när färdmedlet är försenat med mindre än åtta timmar,
- när ersättning lämnas enligt avsnitt 15.9.2.1 Försening vid resestart.

Självrisk

Ersättning vid försenat färdmedel lämnas utan avdrag för självrisk.

Högsta ersättning

Ersättning lämnas med 1 000 kronor per försäkrad*.

15.9.2.3 Försenat resgods

Detta avsnitt ersätter åtagandet under avsnitt 14.6.3 Försenat resgods.

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter när du reser med allmänt färdmedel och resgods* som du checkat in vid utresa från Norden* blir försenat.

Intyg från transportföretag om förseningen ska kunna uppvisas.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte försenat resgods* om förseningen är mindre än åtta timmar.

Självrisk

Ersättning för försenat resgods* lämnas utan avdrag för självrisk.

Högsta ersättning

Ersättning lämnas med 1 500 kronor per väska eller kollo, dock sammanlagt högst 6 000 kronor.

15.9.3 Reseavbrott

Detta avsnitt ersätter åtagandet under avsnitt 14.7 Reseavbrott.

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter reseavbrott vid resa* enligt avsnitt 15.9.3.1 - 15.9.3.3.

Vid reseavbrott får du ersättning med så stor del av reskostnaden* som svarar mot förhållandet mellan antalet outnyttjade dagar och resans totala antal dagar enligt uppgjord resplan. Se dock högsta ersättning vid respektive skadehändelse.

Vid resa med bil räknas som reskostnad* en milersättning med 18 kronor per mil för närmaste färdväg från resans start till platsen där resan avbryts och åter. Följer flera personer, som inte försäkringen gäller för, med i bilen minskas milersättningen med hänsyn till detta.

Från ersättningen drar vi av den återbetalning som du kan få från researrangör, trafikföretag, hotell, stuguthyrare eller liknande.

Försäkringen ersätter inte

Har du rätt till ersättning enligt 15.9.3 Reseavbrott betalas inte ersättning för ersättningsresa enligt avsnitt 15.9.4 Ersättningsresa.

Försäkringen lämnar inte ersättning för reseavbrott

- vid akut sjukdom* eller olycksfallsskada* där vårdbehov för detta förelåg redan då resan startade,
- som beror på försämring av ditt hälsotillstånd för samma eller liknande symptom som du sökt vård eller behandling för de senaste tre månaderna innan avresan,
- där sjukdom* har samband med eller förorsakats av planerade operationer, kosmetiska behandlingar eller ingrepp,
- vid skada som inträffat under deltagande i riskfyllda aktiviteter*,
- vid olycksfallsskada* om du som fyllt 16 år deltar i sport, idrottstävling eller organiserad träning som professionell idrottsutövare*.

När tilläggsavtal har tecknats för resa utöver de första 45 dagarna gäller följande undantag.

Reseavbrott ersätts inte för händelse som inträffar efter det att man vistats utanför hemorten* i mer än 90 dagar i följd.

Självrisk

Ersättning för reseavbrott lämnas utan avdrag för självrisk.

15.9.3.1 Reseavbrott vid sjukdom eller olycksfall

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter reseavbrott när du drabbas av akut sjukdom* eller olycksfallsskada* som krävt läkarvård på resmålet och detta medför att

- du sjukskrivs eller beordras stillhet på hotell eller motsvarande,
- du blir inlagd på sjukhus,
- du får åka hem i förtid på grund av medicinska skäl eller
- du helt måste avstå från att utöva för resan avsedd aktivitet, exempelvis spela golf, sola eller bada.

Det krävs att behörig och ojävig läkare angivit något av ovanstående alternativ på ett intyg. På intyget ska också anges diagnos, antal sjukdagar, ordination och dagen för första läkarbesöket. Som första sjukdag räknas dagen för första läkarbesöket. Vi har rätt att låta en av oss godkänd läkare bedöma riktigheten av ordinationen.

Om diagnos finns angivet i läkarintyget men det saknas ordination om vila inomhus beräknar vi antalet sjukdagar enligt följande schablon.

- Förkylning/övre luftvägsinfektion/halsont: 3 dagar
- Bihåleinflammation/öroninflammation: 3 dagar
- Magsjuka: 3 dagar
- Njursten/gallsten: 3 dagar
- Halsfluss/influensa: 5 dagar
- Lunginflammation: 5 dagar
- Vattkoppor: 7 dagar
- Frakturer: 5-7 dagar

Om du har rätt till reseavbrott ersätter vi också reseavbrott för en försäkrad* som ser till dig, vårdar dig eller reser hem med dig i förtid.

Försäkringen ersätter också reseavbrott för dig när annan försäkrad* avlider på resan.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte reseavbrott för

- dagar före första läkarbesöket,
- den avlidne.

Karens

Försäkringen gäller utan karens.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 1 000 kronor per försäkrad* och dag i längst 45 dagar. Vid resa med bil lämnas ersättning för högst 500 mil.

15.9.3.2 Reseavbrott när något allvarligt hänt hemma

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter reseavbrott vid omedelbar återresa till hemorten* med transportmedel i reguljär trafik när du drabbas av att

- närstående* person blir allvarligt sjuk, råkat ut för svårare olycksfallsskada* eller avlider,
- väsentlig skada drabbat din privata egendom i Sverige genom oföretsedd händelse.

Resan ska i förväg godkännas av oss eller SOS International*.

Återvänder du till resmålet lämnar vi endast ersättning för reseavbrott för de dagar du avbröt resan.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 1 000 kronor per försäkrad* och dag i längst 45 dagar. Vid resa med bil lämnas ersättning för högst 500 mil.

15.9.3 Reseavbrott vid resestart

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter reseavbrott när du drabbas av att din vistelse på resmålet blir avkortad på grund av att du inte kommer i tid till utresan och som är ersättningsbar enligt avsnitt 15.9.2.1 Försening vid resestart.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte reseavbrott

- som är mindre än åtta timmar,
- som uppstår när du väljer att inte utnyttja den första möjlighet som finns för att ansluta dig till resan.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 1 000 kronor per försäkrad* och dag i längst 45 dagar. Vid resa med bil lämnas ersättning för högst 500 mil.

15.9.4 Ersättningsresa

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter reskostnad* för dig och annan försäkrad* när du drabbas av akut sjukdom* eller olycksfallsskada*. För ersättning krävs att

- du sjukskrivs eller beordras stillhet på hotell eller motsvarande under mer än halva antalet resdagar,
- du blir inlagd på sjukhus under mer än halva antalet resdagar,
- du får åka hem i förtid på grund av medicinska skäl under resans första hälft.

Det krävs att behörig och ojävig läkare föreskrivit något av ovanstående alternativ. På intyget ska framgå diagnos och dagen för första läkarbesöket. Som första sjukdag räknas dagen för första läkarbesöket. Vi har rätt att låta en av oss godkänd läkare bedöma riktigheten av ordinationen.

Försäkringen ersätter också reskostnad* för dig och annan försäkrad* vid omedelbar återresa till hemorten* med transportmedel i reguljär trafik när

- närstående* person i Sverige blir allvarligt sjuk, råkar ut för svårare olycksfallsskada* eller avlider och återresan sker under resans första hälft,
- väsentlig skada drabbat din privata egendom i Sverige genom oförutsedd händelse och återresan sker under resans första hälft,
- ditt djur som är försäkrat hos oss blir allvarligt sjukt eller råkar ut för ett svårare olycksfall som är ersättningsbart genom djurförsäkringen och återresan sker under resans första hälft.

Resan ska i förväg godkännas av oss eller SOS International*.

Försäkringen ersätter reskostnad* när försäkrad* avlider på resan.

Försäkringen ersätter inte

Har du rätt till ersättning enligt avsnitt 15.9.4 Ersättningsresa betalas inte ersättning för reseavbrott enligt avsnitt 15.9.3 Reseavbrott.

Försäkringen lämnar inte ersättning för ersättningsresa

- vid akut sjukdom* eller olycksfallsskada* där vårdbehov för detta förelåg redan då resan startade,
- som beror på försämring av ditt hälsotillstånd för samma eller liknande symtom som du sökt vård eller behandling för de senaste tre månaderna innan avresan,
- där sjukdom* har samband med eller förorsakats av planerade operationer, kosmetiska behandlingar eller ingrepp,
- vid skada som inträffat under deltagande i riskfyllda aktiviteter*,
- vid olycksfallsskada* om du som fyllt 16 år deltar i sport, idrottstävling eller organiserad träning som professionell idrottsutövare* eller
- för den avlidne.

Ersättningsresa ersätts inte för händelse som inträffar efter det att man vistats utanför hemorten* i mer än 90 dagar i följd.

Självrisk

Ersättningsresa gäller utan självrisk.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 50 000 kronor per försäkrad*.

15.9.5 Självriskreducering hyrbil

Försäkringen ersätter

Om du hyr en personbil på din resa utomlands och råkar ut för en skada som är ersättningsbar genom hyrbilens försäkring så får du ersättning för hyrbilens självrisk.

Särskild självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är 10 000 kronor.

15.11 Hästtillbehör

När det i ditt försäkringsbrev anges att försäkringen gäller med en tilläggförsäkring enligt 15.11 Hästtillbehör, gäller följande villkor.

Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter skada på eller förlust av hästtillbehör genom plötslig och oförutsedd händelse.

Med hästtillbehör avses utrustning och material till hästen exempelvis sadel, trän, grimma, täcke, benskydd, ryktutrustning, mockningsverktyg, skötsellåda, förband, medicin, foder, sulky och andra hästdragna släp samt delar eller utrustning till dessa.

Plötslig innebär att den händelse som utlöst skadan haft ett förhållandevis snabbt förlopp. Skada genom exempelvis slitage eller åldersförändring ersätts inte. Att händelsen varit oförutsedd innebär att den ska inträffat oväntat och att den normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra.

Försäkringen gäller i hela världen och utan den begränsning i tid (45 dagar) som gäller vid resa*.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringen ersätter inte

- skada då egendomen varit överlämnad till näringsidkare för exempelvis transport, försäljning eller belåning,
- skada orsakad genom felaktig bearbetning, reparation eller rengöring,
- skada som enbart består i skönhetsfel och som inte inverkar på funktionen,
- skada orsakad av djur eller insekter,
- ryttares utrustning och hästtransportfordon.

Särskild självrisk

Vid skada är självrisken 1 500 kronor.

Högsta ersättning

Högsta ersättning är det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet.

Har ersättning lämnats genom 15.11 Hästtillbehör kan ytterligare ersättning inte lämnas genom avsnitt 10.2 Skadehändelser, 14.1 Resgods eller 15.1 Allrisk för lösöre.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Förebyggande skydd	När du lämnar egendomen utan uppsikt ska den förvaras i låst utrymme.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Hur stor nedsättningen blir beror bland annat på

- om egendomen har ett högt värde,
- om dyrbar egendom är placerad så att den är lätt att stjäla,
- var stölden inträffar,
- hur länge egendomen lämnats utan uppsikt.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

16. SÄRSKILDA VILLKOR

De särskilda villkor (S1, S2 samt S3) som anges nedan gäller för din försäkring endast när villkoret särskilt anges i ditt försäkringsbrev.

S1. Låsning av dörrar

När det i ditt försäkringsbrev anges att försäkringen gäller med särskilt villkor S1 Låsning av dörrar, gäller följande säkerhetsföreskrifter.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

För att din ersättning inte ska minskas eller utebli måste följande säkerhetsföreskrifter vara uppfyllda då du eller annan som har att se till bostaden* inte vistas där.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Ytterdörr	Alla ytterdörrar utom balkong- och terrassdörr, ska vara låsta med av Stöldskyddsföreningen rekommenderat* lås och slutbleck. Utåtgående dörrar ska vara försedda med bakkantsbeslag – alternativt vara stiftade – vid varje gångjärn. Nyckel* ska förvaras på betryggande sätt.
Balkong- och terrassdörr	Alla balkong- och terrassdörrar som är belägna lägre än fyra meter över markplan eller annat ståplan ska vara låsta på samma sätt som ytterdörrar enligt ovan eller med av Stöldskyddsföreningen rekommenderat* låsbart spanjolethandtag.
Pardörrar	Pardörrar i omslutningsväggar ska upptill och nedtill vara säkrade med av Stöldskyddsföreningen rekommenderad* hävarmskantregel eller annan av Stöldskyddsföreningen rekommenderad* låsanordning.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter vid stöld ur bostad

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna vid stöld ur bostad* kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

S2. Låsning av dörrar och fönster

När det i ditt försäkringsbrev anges att försäkringen gäller med särskilt villkor S2 Låsning av dörrar och fönster, gäller följande säkerhetsföreskrifter.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

För att din ersättning inte ska minskas eller utebli måste följande säkerhetsföreskrifter vara uppfyllda då du eller annan som har att se till bostaden* inte vistas där.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Ytterdörr	Alla ytterdörrar utom balkong- och terrassdörr, ska vara låsta med av Stöldskyddsföreningen rekommenderat* lås och slutbleck. Utåtgående dörrar ska vara försedda med bakkantsbeslag – alternativt vara stiftade – vid varje gångjärn. Nyckel* ska förvaras på betryggande sätt.
Balkong- och terrassdörr	Alla balkong- och terrassdörrar som är belägna lägre än fyra meter över markplan eller annat ståplan ska vara låsta på samma sätt som ytterdörrar enligt ovan eller med av Stöldskyddsföreningen rekommenderat* låsbart spanjoletthandtag.
Pardörrar	Pardörrar i omslutningsväggar ska upptill och nedtill vara säkrade med av Stöldskyddsföreningen rekommenderad* hävarmskantregel eller annan av Stöldskyddsföreningen rekommenderad* låsanordning.
Fönster	Alla öppningsbara fönster som belägna lägre än fyra meter över markplan eller annat ståplan, ska vara låsta med av Stöldskyddsföreningen rekommenderad* låsanordning. Nyckeln* ska förvaras på betryggande sätt. I stället för fönsterlås kan efter godkännande från oss, bostaden* vara försedd med inbrottslarm. Godkännande ska framgå av försäkringsbrevet. Larmanläggningen ska vara tillkopplad och fungera då ingen person är hemma och ser till bostaden*.
Takluckor och andra öppningar	För andra i grundmur, omslutningsväggar eller yttertak befintliga öppningar med en bredd överstigande 15 centimeter gäller samma säkerhetsföreskrifter som beträffande fönster.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter vid stöld ur bostad

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna vid stöld ur bostad* kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

S3. Låsning och inbrottslarm

När det i ditt försäkringsbrev anges att försäkringen gäller med särskilt villkor S3 Låsning och inbrottslarm, gäller följande säkerhetsföreskrifter.

Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter

Utöver avsnitt 10.1.5 Generella säkerhetsföreskrifter, gäller att du ska iaktta följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

För att din ersättning inte ska minskas eller utebli måste följande säkerhetsföreskrifter vara uppfyllda då du eller annan som har att se till bostaden* inte vistas där.

När det gäller	Ställs följande säkerhetsföreskrifter
Ytterdörr	Alla ytterdörrar utom balkong- och terrassdörr, ska vara låsta med av Stöldskyddsföreningen rekommenderat* lås och slutbleck. Utåtgående dörrar ska vara försedda med bakkantsbeslag – alternativt vara stiftade – vid varje gångjärn. Nyckel* ska förvaras på betryggande sätt.
Balkong- och terrassdörr	Alla balkong- och terrassdörrar som är belägna lägre än fyra meter över markplan eller annat ståplan ska vara låst på samma sätt som ytterdörrar enligt ovan eller med av Stöldskyddsföreningen rekommenderat* låsbart spanjolethandtag.
Pardörrar	Pardörrar i omslutningsväggar ska upptill och nedtill vara säkrade med av Stöldskyddsföreningen rekommenderad* hävarmskantregel eller annan av Stöldskyddsföreningen rekommenderad* låsanordning.
Fönster	Alla öppningsbara fönster belägna lägre än fyra meter över markplan eller annat ståplan, ska vara låsta med av Stöldskyddsföreningen rekommenderad* låsanordning. Nyckeln* ska förvaras på betryggande sätt.
Takluckor och andra öppningar	För andra i grundmur, omslutningsväggar eller yttertak befintliga öppningar med en bredd överstigande 15 centimeter gäller samma säkerhetsföreskrifter som beträffande fönster.
Inbrottslarm	Bostaden* ska vara försedd med inbrottslarm. Larmanläggningen ska vara tillkopplad och fungera då ingen person är hemma och ser till bostaden*. När inte annat framgår av försäkringsbrevet ska larmanläggningen vara <ul style="list-style-type: none"> • installerad och hållas i stånd av anläggarfirma som är av Stöldskyddsföreningen rekommenderad*. Förändringar eller utvidgning av larmanläggningen ska också utföras av sådan anläggarfirma. • ansluten till larmcentral. På den skyddade bostaden* ska tydliga skyltar finnas som anger att bostaden* är inbrottslarmad.

När du åsidosatt säkerhetsföreskrifter vid stöld ur bostad

Har du inte följt säkerhetsföreskrifterna vid stöld ur bostad* kan ersättningen sättas ned (minskas). Normalt är nedsättningen 25 %. Nedsättningen kan variera beroende på omständigheterna. Vid allvarig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Se även avsnitt 17.4 Nedsättning av försäkringsersättning.

17. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

För din försäkring gäller reglerna i Försäkringsavtalslagen. Här följer en sammanfattning av några regler i denna lag. Vi har även samlat annan viktig information här.

17.1 Lagar

Svensk lag tillämpas för denna försäkring.

Tvist om försäkringsavtalet ska handläggas vid svensk domstol med tillämpning av svensk lag.

17.2 Avtalet och premiebetalning

17.2.1 Försäkringstid

Försäkringen gäller från och med den dag som anges på försäkringsbrevet. Tecknar du försäkringen samma dag som den ska börja gälla, gäller den från det klockslag då du tecknade försäkringen.

Kan försäkringstidens början inte fastställas enligt ovanstående stycke, börjar försäkringstiden klockan 00.00 dagen efter den dag du meddelade bolaget att du ville teckna försäkring.

Försäkringsavtalet gäller under ett år.

17.2.2 Förnyelse av försäkring

Vid försäkringstidens slut förnyas försäkringen för ytterligare ett år. Försäkringen förnyas dock inte om du eller vi har sagt upp försäkringen eller om du tecknat motsvarande försäkring hos annat försäkringsbolag och sagt upp den hos oss eller om vi kommit överens om något annat.

När det är dags att förnya försäkringen skickar vi ut ett nytt försäkringsbrev samt bifogar en premiefaktura.

17.2.3 Uppsägning av försäkring

17.2.3.1 Försäkringsbehov upphör

Du kan säga upp försäkringen under försäkringstiden om försäkringsbehovet har upphört eller om någon annan liknande omständighet har inträffat.

17.2.3.2 Försäkringsavtalets utgång

Du kan säga upp försäkringen till tidpunkten för försäkringsavtalets utgång. Denna uppsägning kan ske när som helst dessförinnan.

Har en försäkring förnyats enligt avsnitt 17.2.2 Förnyelse av försäkring, kan du innan du betalt någon del av premien säga upp försäkringen att upphöra vid avtalets utgång.

17.2.3.3 Ändrade villkor

Vid ändring av villkoren, enligt avsnitt 17.2.4.2 Under försäkringstiden, kan du säga upp försäkringen från den tidpunkt då ändringen skulle börja gälla.

17.2.3.4 Bolagets uppsägning

Vi kan säga upp försäkringen under försäkringstiden, men bara om det finns sådana synnerliga skäl som anges i försäkringsavtalslagen. Vår uppsägning blir gällande fjorton dagar efter den dag då vi avsänt ett skriftligt meddelande om uppsägningen till dig.

Vi kan säga upp försäkringen till tidpunkten för försäkringstidens utgång om det finns särskilda skäl att inte längre bevilja försäkringen. Vår uppsägning gäller endast om skriftligt meddelande om uppsägning har skickats till dig senast en månad före försäkringstidens utgång.

För uppsägning av försäkringen på grund av att premien inte betalas i rätt tid, se avsnitt 17.2.5.6 Om du betalar för sent.

17.2.3.5 Premieåterbetalning

Vid uppsägning under försäkringstiden har du rätt att få tillbaka den del av premien som avser tiden efter upphörandet.

17.2.4 Ändring av premie eller villkor

17.2.4.1 Vid förnyelse

Normalt sett ändrar vi premier och villkor endast i samband med förnyelse av försäkringen.

17.2.4.2 Under försäkringstiden

Bolaget har rätt att ändra villkoren under försäkringstiden, om försäkringstagaren eller den försäkrade grovt har åsidosatt sina förpliktelser mot bolaget eller om det finns andra synnerliga skäl. Ändringen blir gällande 14 dagar efter den dag då bolaget avsänt skriftligt meddelande om ändringen till dig.

17.2.5 Betalning av premie

17.2.5.1 Första premien

Premien för ny försäkring eller utökning av försäkringen (tilläggspremie) ska vara betald inom 14 dagar från den dag då vi sänt försäkringsbrev med premiefaktura till dig.

17.2.5.2 Förskottsbetalning av premien

Vi har rätt att begära förskottsbetalning av premien. Detta innebär att försäkringen blir gällande dagen efter den dag då premien betalas. Förlängd reseförsäkring blir gällande den dag som framgår av ditt försäkringsbrev.

17.2.5.3 Premie för förnyad försäkring

Premie för förnyad försäkring ska vara betald senast den dag då den nya försäkringstiden börjar. Men du behöver inte ha betalt premien tidigare än en månad från den dag då vi sänt försäkringsbrev med premiefaktura till dig.

17.2.5.4 Uppdelad premie

Har vi avtalat om flera premieperioder (exempelvis att du ska betala premien varje halvår), ska premien för varje period, efter den första betalas senast på periodens första dag. Premie behöver dock inte betalas tidigare än en månad efter det att vi har avsänt premiefakturan till dig.

17.2.5.5 Autogiro

Betalar du premien via autogiro ska premien för varje premieperiod, efter den första vara betald på periodens första dag.

17.2.5.6 Om du betalar för sent

Betalar du inte premien i rätt tid, skriver vi och säger upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter den dag vi sände uppsägningen till dig. Betalar du premien under dessa 14 dagar fortsätter försäkringen att gälla.

Betalar du premien efter det att försäkringen upphört, anses du ha begärt en ny försäkring på samma villkor från och med dagen efter det att premien betalades. Vill bolaget inte bevilja försäkring enligt din begäran ska du skriftligen underrättas om detta inom 14 dagar från betalningsdagen. Om detta inte görs anses en ny försäkring ha tecknats i enlighet med din begäran.

Har du inte betalt premien i rätt tid därför att du har blivit svårt sjuk, berövats friheten, inte fått pension eller inte fått ut lön från din huvudsakliga anställning eller liknande hinder, får uppsägningen verkan tidigast en vecka efter det att hindret har fallit bort, dock längst intill tre månader efter det att premien rätteligen skulle ha betalats.

17.2.5.7 Påminnelseavgift

Betalar du inte försäkringen i rätt tid tar vi ut en påminnelseavgift.

17.3 Åtgärder vid skada

17.3.1 Räddningsåtgärd

När en skada inträffar eller hotar att omedelbart inträffa, måste du efter förmåga försöka hindra eller begränsa skadan. De anvisningar som vi lämnar ska följas. Vi betalar rimlig kostnad som du haft för sådan räddningsåtgärd om du inte har rätt till ersättning från annat håll.

Underlåter du att vidta räddningsåtgärd kan ersättningen för skadan minskas med ett särskilt avdrag, se avsnitt 17.4.2 Vid skada och räddningsåtgärd.

17.3.2 Vid skada

Du ska anmäla skada till oss så snart som möjligt. Enligt gällande försäkringspraxis är det du - "den försäkrade" - som ska visa att en ersättningsbar skada föreligger.

Du måste lämna riktiga och så fullständiga uppgifter som möjligt om vad som inträffat och beträffande den egendom som skadats. Du får inte undanhålla något som kan ha betydelse för skaderegleringen.

Om du inte fullgör dina skyldigheter vid skada kan ersättning för skadan sättas ned (minskas) med ett särskilt avdrag, se avsnitt 17.4.2 Vid skada och räddningsåtgärd.

17.4 Nedsättning av försäkringsersättning

I vissa fall kan din försäkringsersättning minskas på grund av att du inte fullföljt dina skyldigheter enligt villkor eller lag. Att ersättningen sätts ned innebär att man från den ersättning som annars skulle ha utbetalats, gör ett avdrag på ersättningen (nedsättning).

Här följer en beskrivning av de situationer när försäkringsersättningen kan sättas ned.

17.4.1 Oriktig uppgift

Har du lämnat oriktig uppgift när du tecknade försäkringen eller låtit bli att ändra felaktig uppgift, kan ersättning sättas ned, det vill säga minskas med ett särskilt avdrag.

Nedsättningens storlek beror på omständigheterna, bland annat försummelsens betydelse för skadan eller kostnaden för skadan. Vid allvarlig försumlighet kan du bli helt utan ersättning. Vid ringa oaktsamhet görs ingen nedsättning.

17.4.2 Vid skada och räddningsåtgärd

Om du inte uppfyllt kraven på räddningsåtgärd enligt avsnitt 17.3.1 Räddningsåtgärd eller inte fullgjort dina skyldigheter vid skada enligt avsnitt 17.3.2 Vid skada, kan ersättning sättas ned, det vill säga minskas med ett särskilt avdrag.

Nedsättningens storlek beror på omständigheterna, bland annat försummelsens betydelse för skadan. Vid allvarlig försumlighet kan du bli helt utan ersättning. Vid ringa oaktsamhet görs ingen nedsättning.

17.4.3 Säkerhetsföreskrift

Har du inte följt de säkerhetsföreskrifter som anges i villkoren, kan ersättningen sättas ned (minskas). Nedsättningens storlek beror på omständigheterna i det enskilda fallet, bland annat försummelsens art och betydelse för skadan eller om egendomen varit särskilt begärlig eller värdefull.

När det gäller	så
allvarlig eller upprepad försummelse	kan du bli utan ersättning.
mindre försummelse	blir nedsättningen den som anges under respektive skadehändelse i villkoret. Normalt är nedsättningen 25 %.
vid ringa oaktsamhet	görs ingen nedsättning.

Med ditt handlande likställs handlande av

- den som med ditt samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen
- din make, sambo och annan familjemedlem, när den försäkrade egendomen utgör gemensam bostad eller bohag i sådan bostad.

17.4.4 Framkallande av försäkringsfall

Har du framkallat försäkringsfallet kan ersättning utebli eller minskas enligt följande.

När det gäller	så
uppsåt	får du ingen ersättning för egen del.
grov vårdslöshet	kan ersättning sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till din vårdslöshet och omständigheterna i övrigt. Detta gäller inte ersättning som avser skadestånd.

Med ditt handlande likställs handlande av

- den som med ditt samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen
- din make, sambo och annan familjemedlem, när den försäkrade egendomen utgör gemensam bostad eller bohag i sådan bostad.

17.4.4.1 När nedsättning inte görs

Ingen nedsättning görs om säkerhetsföreskrifter åsidosatts eller försäkringsfallet framkallats med uppsåt av någon som

- var allvarligt psykisk störd
- var under 12 år
- handlat med avsikt att förebygga skada på person eller egendom i sådant nödläge att handlandet var försvarligt.

Däremot kan den som kan anses ha samtyckt till handlandet få sin ersättning nedsatt (minskad).

17.5 Gemensamt skadeanmälningsregister och Larmtjänst

Bolaget använder sig av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att bolaget får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter liksom felaktig utbetalning från flera försäkringar för samma skada. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm.

Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Bolaget kan även komma att lämna uppgifter till Larmtjänst AB som utgör den branschgemensamma organisation som har syfte att motarbeta försäkringsrelaterad brottslighet och stötta försäkringsbolagens utredning vad gäller oklara försäkringsfall. Personuppgiftsansvarig för Larmtjänst är Larmtjänst AB, Box 24158, 104 51 Stockholm.

17.6 Återkrav

I samma utsträckning som vi har betalt ersättning för skada, övertar vi din rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan på grund av vållande eller på annan grund.

Du får inte träffa överenskommelse med den som är ansvarig för skadan, som innebär att du helt eller delvis avstår från din rätt till ersättning från denne.

17.7 Preskription

Du förlorar din rätt till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd om du inte väcker talan mot oss inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde. Om du anmält skadan till oss inom denna tid har du alltid sex månader på dig att väcka talan från det att slutligt besked lämnats i ersättningsfrågan. Vid trafikskada gäller därutöver att om du begärt omprövning enligt skadeståndslagen så får du väcka talan inom tre år från tidpunkten när det förhållande som ligger till grund för omprövningsyrkandet inträdde. Vid trafikskada finns också en möjlighet att väcka talan efter preskriptionstiden om det finns synnerliga skäl.

17.8 Betalning av försäkringsersättning samt ränta

Du ska få ersättning inom en månad från det att du fullgjort dina åligganden. Skulle det dröja mer än en månad innan du får ersättning, får du ränta på det belopp du är berättigad till. Dröjsmålsränta betalas enligt 6 § räntelagen. Beror dröjsmålet på att vi väntar på polisutredning eller värdering betalas inte dröjsmålsränta.

Ränta betalas inte om räntebeloppet är mindre än 100 kronor.

17.9 Övergripande information över hur vi behandlar dina personuppgifter

Dina Försäkringar samlar in och behandlar sådana personuppgifter om dig som är nödvändiga för att vi ska kunna fullgöra det försäkringsavtal som vi har med dig, bedöma försäkringsansökningar, utreda skadeärenden med mera. Uppgifterna sparas så länge som din försäkring kan åberopas och behandlas i enlighet med dataskyddsförordningen, vars syfte är att skydda din personliga integritet.

Uppgifterna samlas in direkt från dig eller från andra bolag inom Dina Försäkringar och vi kan även komma att hämta in information från privata och offentliga register. Uppgifterna kan lämnas ut till andra bolag inom Dina Försäkringar eller till andra företag som vi samarbetar med för att uppfylla våra åtaganden gentemot dig. Vi kan även komma att föra över uppgifterna till myndigheter om det följer av tillämplig lagstiftning.

Dina Försäkringar har ett dataskyddsombud som du kan kontakta om du till exempel vill veta vilka personuppgifter som vi har om dig och hur vi behandlar dem, om du vill rätta felaktiga uppgifter, portera/flytta dina uppgifter, eller om du vill meddela att dina personuppgifter inte ska användas för marknadsföring. Du kontaktar dataskyddsombudet via dataskyddsombud@dina.se.

Det är Dina Försäkring AB eller ditt lokala försäkringsbolag som är ansvarig för behandling av dina personuppgifter.

Vi delar även dina personuppgifter med vissa företag som är självständigt personuppgiftsansvariga, vilket innebär att det företagets interna regler och riktlinjer för personuppgiftsbehandling och integritetsskydd gäller. Även dessa företag är skyldiga att efterleva dataskyddsförordningen och dataskyddslagen.

Vi delar dina personuppgifter med följande självständiga personuppgiftsansvariga:

1. Statliga myndigheter, t ex Polisen, Integritetsskyddsmyndigheten, Skatteverket och andra myndigheter när det följer av lag eller vid misstanke om brott.
2. Entreprenörer, t ex verkstäder, bilfirmor, målare, hantverkare etc. som utför en tjänst åt dig som kund.
3. Andra försäkringsgivare, vars försäkringar tecknas via oss.
4. Återförsäkrare och återförsäkringsförmedlare.
5. Andra utomstående parter, t ex Larmtjänst, Gemensamma skadeanmälningsregistret.

Fullständig information om Dina Försäkringars hantering av personuppgifter finner du på www.dina.se/personuppgifter.

17.10 Förmedlares medverkan

Med förmedlare förstås försäkringsförmedlare enligt Lagen om försäkringsdistribution.

Är försäkring tecknad genom skriftlig fullmakt och förmedlares medverkan, har förmedlaren samma upplysningsplikt som du om förhållanden som ligger till grund för försäkringen. Vårt ansvar begränsas som om uppgifterna lämnats av dig. Förmedlaren övertar vår informationsplikt gentemot dig i och med att förmedlaren mottagit information från oss.

Återkallar du förmedlarens fullmakt helt eller delvis ska du genast meddela oss om detta.

17.11 Allmänna undantag

17.11.1 Krigsskador

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig eller krigsliknande händelser oavsett om det föreligger krigsförklaring eller inte, inbördeskrig, revolution eller uppror. Vid resa utanför Sverige kan försäkringen gälla under vissa omständigheter, se respektive försäkringsvillkor.

Försäkringen ersätter inte skada som uppstår genom spridande av biologiska, kemiska eller nukleära substanser i samband med terrorhandling.

17.11.2 Atomskador

Försäkringen gäller inte för skada som direkt eller indirekt orsakas av atomkärnprocess.

17.11.3 Force majeure

Försäkringen gäller inte för förlust som kan uppstå om skadeutredning, reparationsåtgärd eller betalning av ersättning fördröjs på grund av

- krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror,
- myndighetsåtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

17.11.4 Sanktioner

Försäkringen gäller inte för skada eller utbetalning av någon förmån i den utsträckning villkoret för sådant skydd, betalning av sådan skada eller villkor för sådan förmån skulle exponera Dina Försäkringar för någon sanktion, förbud eller inskränkning under en resolution från FN eller handels- eller ekonomiska sanktioner, lagar eller föreskrifter från EU, Storbritannien, Nordirland eller USA.

17.11.5 Leverantörsgaranti

Försäkringen gäller inte för skada som leverantör eller annan ansvarar för enligt lag, garanti eller liknande åtagande. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att den som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta.

17.11.6 Annat avtal

Har du vid köp av egendom tecknat särskild försäkring så gäller din försäkring endast i den mån ersättning inte lämnas genom den särskilda försäkringen.

Är intresse som omfattas av din försäkring också försäkrat genom annan försäkring och finns i denna förbehåll vid dubbelersäkring, gäller samma förbehåll för din försäkring. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på så sätt som anges i 6 kapitlet 4 § försäkringsavtalslagen.

17.12 Om du inte är nöjd

Om du inte är nöjd med ditt försäkringsavtal eller hur vi hanterat ditt ärende i samband med att du exempelvis köpte försäkringen eller vid en skada kan du i första hand vända dig till den person som har hanterat ditt ärende. Ett samtal kan ge oss kompletterande uppgifter och eventuella missförstånd kan klaras ut.

Om ditt missnöje fortfarande kvarstår efter att ha pratat med den som hanterat ditt ärende har du möjlighet att kontakta bolagets klagomålsansvarige. Mer information om var du kan vända dig och hur du ska göra om du inte är nöjd finner du på vår hemsida, www.dina.se.

Personförsäkringsnämnden

Du kan kontakta Personförsäkringsnämnden för att få ett ärende prövat som gäller olycksfallsförsäkring.

Nämnden prövar inte ärenden som har prövats av Allmänna reklamationsnämnden eller ett annat alternativt tvistlösningsorgan. Nämnden prövar inte heller tvist som är eller har varit föremål för domstolsprövning eller skiljeförfarande. Prövningen i nämnden är kostnadsfri.

I nämnden deltar ledamöter från försäkringsbolagen, konsumentvägledare och en ordförande, som är domare. Någon ledamot från ditt försäkringsbolag får inte delta när ditt ärende behandlas. Gäller ärendet medicinska frågor deltar en läkare som inte har någon anknytning till något försäkringsbolag.

Personförsäkringsnämnden

Box 24067

104 50 Stockholm

Telefon: 08-522 787 20

www.forsakringsnamnder.se

Ansvarsförsäkringens Personskadenämnd

Ansvarsförsäkringens Personskadenämnd prövar skaderegleringsfrågor rörande ersättning på grund av personskada inom ansvarsförsäkring och annan försäkring på skadeståndsrättslig grund som inte utgör trafikförsäkring.

Tag kontakt med din handläggare om du önskar få ditt ärende prövat av nämnden. Det är ditt bolag som begär nämndens yttrande. Detta sker genom att bolaget sammanställer utredningen i en promemoria. Sammanställning får du ta del av, samt lämna synpunkter på, innan ditt ärende skickas till nämnden för yttrande.

Svensk Försäkrings Nämnd för Rättsskyddsfrågor

Svensk Försäkrings Nämnd för Rättsskyddsfrågor prövar på begäran av försäkrad eller ombud tvister angående frågor om omfattningen av försäkring och ersättningsanspråk inom rättsskydds- och trafikförsäkring. Nämnden prövar även frågor om ombuds lämplighet där försäkringsbolaget inte har godkänt ombudets lämplighet.

Nämnden tar inte upp ärenden som kan prövas av Svensk Försäkrings Ombudskostnadsnämnd eller som har prövats av Allmänna reklamationsnämnden eller annat alternativt tvistlösningsorgan. Nämnden prövar inte heller tvist som är eller har varit föremål för domstolsprövning eller skiljeförfarande. Prövningen i nämnden är kostnadsfri.

Anmälan till nämnden måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till försäkringsgivaren.

Svensk Försäkrings Nämnd för Rättsskyddsfrågor

Box 24067

104 50 Stockholm

Telefon: 08-522 787 20

Fax: 08-522 787 30

www.forsakringsnamnder.se

Allmänna reklamationsnämnden

Du kan vända dig till Allmänna reklamationsnämndens särskilda avdelning för försäkringsfrågor om du, sedan vi slutreglerat en skada, inte är nöjd med hur skadan har behandlats. Allmänna reklamationsnämnden kan kostnadsfritt pröva ditt skadeärende. Nämnden tar inte upp tvister som rör medicinsk bedömning eller ärenden som behandlats i domstol.

Anmälan till nämnden måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till försäkringsgivaren.

Allmänna reklamationsnämnden

Box 174

101 23 Stockholm

Telefon: 08-508 860 00

www.arn.se

Domstol

Du kan vända dig till domstol om du, sedan vi slutreglerat en skada, inte är nöjd med hur skadan har behandlats. För vissa tvister tillämpas också ett förenklat rättegångsförfarande.

I de fall din försäkring omfattar rättsskydd, täcker detta i många fall en del av rättegångskostnaderna.

Konsumenternas Försäkringsbyrå

Du kan få rådgivning och hjälp i frågor som rör försäkringar av Konsumenternas Försäkringsbyrå.

Konsumenternas Försäkringsbyrå

Box 24215

104 51 Stockholm

Telefon: 0200-22 58 00

www.konsumenternas.se

18. DEFINITIONER

Här förklaras vad vi i dessa försäkringsvillkor menar med vissa begrepp som vi använder. Dessa ord har markerats med en asterisk (*) när de förekommer i villkoren.

Akut sjukdom

Med akut sjukdom avses en oförutsedd försämring av ditt hälsotillstånd som inte är att betrakta som olycksfallsskada*.

Basbelopp

Med basbelopp avses det prisbasbelopp som fastställs enligt lagen om allmän försäkring och som gällde det år skadan inträffade.

Bostad

Med bostad avses hus, lägenhet eller rum att bo i. Som bostad räknas inte hotell- och pensionatsrum, tält, husvagn, bil, båt och liknande. Bostad indelas i egen bostad eller annans bostad.

Med egen bostad avses bostad som du äger, hyr, lånar eller innehar med bostadsrätt och som anges som försäkringsställe i försäkringsbrevet.

Med annans bostad avses bostad som annan än du äger, hyr, lånar eller innehar med bostadsrätt.

I flerfamiljshus ingår i bostad alla utrymmen i lägenheten, dock inte altan eller balkong. I bostad ingår inte heller biutrymme* eller gemensamhetsutrymme*.

I villa ingår i bostad alla utrymmen i bostadsdelen samt utrymmen som har direkt dörrförbindelse med bostadsdelen. Dock ingår inte altan, balkong, biutrymme* och gemensamhetsutrymme*.

Biutrymme

Med biutrymme avses källar- och vindsförråd eller annat liknande förrådsutrymme som du och din familj ensam disponerar och har nyckel* till och som inte har direkt dörrförbindelse med egen bostad*.

Byggnad

Med byggnad avses

- hus som anges i försäkringsbrevet och det som enligt lag är tillbehör till huset,
- ledning, kulvert och annan installation* som du äger och som är avsedd för hus som anges i försäkringsbrevet, fram till förbindelsepunkt till kommunal eller samägd anläggning,
- radio-, tv-antenn och parabol som är fast monterad,
- laddstation för elbil och uttag för motorvärmare som är fast monterad,
- pool* med ledning och annan installation* som du äger och som är avsedd för poolen,
- bränsle på tomt, avsett för uppvärmning av hus som anges i försäkringsbrevet.

Byggnadsdel

Med byggnadsdel avses var och en av de installationer*, ytbeklädnad, tillbehör mm, som är uppräknade i tabell för åldersavdrag.

Vid skada på målning, tapetsering och golvbeläggning räknas varje rum för sig som byggnadsdel.

Cykel

Med cykel avses även elcykel, segway, hoverboard, elrullstol och andra eldrivna fordon enligt definitionen för cykel i lagen om vägtrafikdefinitioner.

Familjehemsplacering

Med familjehem avses ett privat hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot barn för stadigvarande omvårdnad som inte bedrivs yrkesmässigt.

Försäkrad

Med försäkrad avses person som omfattas av denna försäkring.

Gemensamhetsutrymme

Med gemensamhetsutrymme avses utrymme som du och din familj inte ensam disponerar och har nyckel* till, exempelvis tvättstuga, cykelrum eller gemensamt kök.

Hemort

Med hemort avses den ort där du har din egen bostad* som anges som försäkringsställe i försäkringsbrevet.

Hushållsmaskin

Med hushållsmaskin avses maskin för

- förvaring eller tillagning av livsmedel, exempelvis kyl, frys eller mikrovågsugn,
- klädvård, exempelvis tvättmaskin eller torktumlare,
- disk eller städning,
- luftrening, luftfuktning och luftavfuktning (inomhus).

Hushållsmedlemmar

Med hushållsmedlemmar avses en enhet av människor som bor ihop och lever tillsammans som en familj. Hushållsmedlemmar delar vardagliga sysslor i hemmet och har en gemensam ekonomi. Med hushållsmedlem avses inte inneboende.

Identitetsstöld

Identitetsstöld omfattar situationer där någon utomstående, utan samtycke från dig använder sig av ditt identifikationsbevis för att begå bedrägeri eller annan kriminell handling med egen ekonomisk vinning som syfte. Det kan till exempel innebära att i ditt namn ansöka om lån eller kreditkort, öppna ett bankkonto, beställa varor eller registrera ett telefonabonnemang. Varje handling eller flera upprepade sammanhängande handlingar som uppstår till följd av en identitetsstöld är att betrakta som en och samma identitetsstöldshändelse.

Med identitet menas varje typ av identitetshandling som kan säkerställa din identitet, till exempel personnummer, namnteckning, pass eller annan id-handling.

Installation

Med installation avses system och anordning för vatten, värme, kyla, avlopp (spillvatten), ventilation, gas, elektricitet, ljus, ljud, larm, hiss, fiberoptik eller bredband och som är avsedd för det eller de hus eller den bostadsrätt som anges i försäkringsbrevet.

Som installation räknas även maskinell utrustning till brunn för vatten och krypgrundsavfuktning samt maskinell utrustning till försäkrad pool*.

Lös egendom

Med personlig lös egendom avses egendom som endast är avsedd för privat bruk och består av

- lösöre* som du
  - äger,
  - hyr,
  - lånar av privatperson,
- lösöre* som du lånar från skola eller hjälpmedel som du lånar från region,
- pengar*,
- värdehandlingar*,
- mynt, sedlar, frimärken och medaljer med samlarvärde,
- garage, brygga och uthus som du äger men som står på annans mark,
- fast inredning (även handikapputrustning) som du äger i egen bostad* och som enligt lag är lös egendom.

Med lös egendom avses även lösöre* som ägs av din enskilda firma och som inte kan ersättas genom annan försäkring.

Lösöre

Med lösöre avses lösa och flyttbara saker som endast är avsedda för privat bruk och som du äger, hyr eller lånar av privatperson, exempelvis

- möbler och husgeråd,
- hemelektronik med tillbehör,
- kläder, böcker och andra personliga tillhörigheter.

Med lösöre avses även saker som ägs av din enskilda firma och som inte kan ersättas genom annan försäkring.

Vissa saker räknas dock aldrig till lösöre även om de är lösa och flyttbara. Detta gäller

- pengar*, värdehandlingar*, samlingar (mynt, sedlar, frimärken och medaljer med samlarvärde).
- garage, brygga och uthus som du äger men som står på annans mark
- fast inredning som du äger i egen bostad* och som enligt lag är lös egendom*.

Marknadsvärde

Marknadsvärde för byggnad

Med marknadsvärdet för byggnad avses det pris som sannolikt kan erhållas vid en försäljning på den allmänna marknaden.

Marknadsvärde för lös egendom

Med marknadsvärde för lös egendom* avses följande.

- Kostnaden för att i den allmänna handeln (exempelvis butiker och auktioner) köpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället.
- Finns inte likvärdig egendom att köpa i begagnat skick värderas egendomen till vad den sannolikt skulle ha kostat om den funnits.

Nattparkerad

Med nattparkerat fordon, husvagn eller annat släpfordon avses att fordonet eller släpfordonet står parkerat någon gång under tiden 00.00 – 06.00.

Norden

Med Norden avses Sverige, Norge, Danmark, Finland, Island, Åland, Grönland och Färöarna.

Nyckel

Med nyckel avses, förutom fysisk nyckel, även annan upplåsningsmöjlighet som exempelvis upplåsningsbricka eller upplåsningskod.

Närstående person

Med närstående person avses make/maka, registrerad partner, sambo, barn, barnbarn, syskon, föräldrar, far- och morföräldrar, svärfamilj, bonusfamilj samt person som har vårdnad om någon inom denna krets.

Nätkränkning

Med nätkränkning menar vi till exempel

- oönskade och/eller kränkande bilder och videoklipp,
- kränkande kommentarer och hot,
- mobbingrelaterat och/eller annat trakasserande innehåll,
- falska profiler på sociala medier

som publiceras i någon form på internet.

Med nätkränkning menar vi även hackade användarkonton och e-postkonton.

Olycksfallsskada

Med olycksfallsskada avses kroppsskada som du drabbas av ofrivilligt genom en plötslig yttre händelse. Som olycksfallsskada räknas även förfrysning, värmeslag, solsting och smitta på grund av fästingbett.

Omslutningsyta

Med omslutningsyta avses vägg, golv, tak, fönster och låsanordning.

Pengar

Med pengar avses kontanter bestående av sedlar och mynt.

Pool

Med pool avses pool eller simbassäng inomhus. Med pool avses även pool, simbassäng, badtunna och liknande som är nergrävd eller fast förankrad i mark och spabad utomhus samt pooltäckning och pooltak.

För att pool utomhus ska ingå i försäkringen måste den vara angiven i försäkringsbrevet. Har du tilläggsförsäkringen Bostadsrätt så omfattas poolen utan den är angiven i försäkringsbrevet.

Professionell idrottsutövare

Med professionell idrottsutövare menas att minst 50 000 kronor av den förvärvsmässiga inkomsten under det år som olycksfallsskadan inträffade, kommer från den idrott som utövas.

Resa

Med resa avses resa med övernattning utanför hemorten*.

Med resa avses även resa utanför Norden* när du avser att inte övernatta.

Resa påbörjas när den resande lämnar hemorten* och avslutas vid återkomsten till hemorten*.

Resehandling

Med resehandling avses färdbiljett, pass, bensin- eller restaurangkupong, lift- eller green-fee-kort och liknande handlingar.

Resgods

Med resgods avses lösöre*, pengar*, värdehandling* samt resehandling* som du medför på resa* eller som du hyr eller lånar på resmålet.

Reskostnad

Med reskostnad avses det belopp som du betalt för

- resa,
- logi,
- evenemang (exempelvis liftkort, green-fee, konsert och sportevenemang),
- hyra av bil, båt eller sportutrustning.

Om ni är fler personer som delar på reskostnaden så räknas din del av kostnaden som reskostnad. Resa eller del av resa som du betalat med bonuspoäng räknas inte som reskostnad.

Riskfyllda aktiviteter

Med riskfyllda aktiviteter avses

- tävling, träning eller bankörning med motorfordon,
- vandring i bergsområden över 3 600 meters höjd. Enbart vistelse över denna höjd, dit du tagit dig på annat sätt än genom bergsbestigning, vandring, skidåkning eller annan jämförbar aktivitet anses inte vara riskfylld aktivitet,
- bergsklättring och bergsbestigning,
- vistelse på båt eller fartyg som varar mer än tre dygn på öppet hav.

Rån

Med rån avses när en gärningsperson med våld eller hot om våld tilltvingar sig egendom.

Skadebelopp

Med skadebelopp avses det belopp till vilket vi har värderat skadan.

Smycken

Med smycken menas föremål i ädel metall, ädelstenar och äkta pärlor som kan bäras som utsmyckning till exempel halsband, armringar, armband, ringar, örhängen, broscher, diadem, manschettknappar, slipsklämmor, slipsnålar.

Snöoras

Med snöoras avses snö eller is i rörelse.

Snötryck

Snö som genom sin tyngd trycks ned och orsakar skada.

SOS International

SOS International är en organisation som finns i Köpenhamn. Vid behov av akut vård kan SOS ställa betalningsgaranti till läkare och sjukhus. Hemtransport till hemlandet på grund av medicinska skäl kan också ordnas av SOS. SOS prövar nödvändigheten och skäligheten av behov och kostnader.

Ytterligare information finns under villkorets avsnitt "Några ord om din försäkring" som finns först i villkoret.

Stöldbegärlig egendom

Med stöldbegärlig egendom avses

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar,
- antikviteter (dvs. föremål som på grund av sin art och ålder - i regel minst 100 år - har förhöjt marknadsvärde*), konstverk och andra konstföremål, äkta mattor (tillverkade i Asien, Nordafrika eller Balkanhalvön),
- fick- och armbandsur,
- musikinstrument med tillhörande utrustning och tillbehör,
- inspelnings-, avspelnings- och redigeringsutrustning för ljud och/eller bild (exempelvis kamera, projektor, radio-, video-, högtalare och tv-apparat med tillhörande utrustning, satellitmottagare samt band och skivor),
- kommunikationsutrustning (exempelvis mobiltelefon, trådlös telefon), med tillhörande utrustning och tillbehör,
- GPS-utrustning,
- dator, spelkonsol, smart armbandsur, aktivitetsarmband, läs- och surfplatta, med tillhörande utrustning samt delar till sådan egendom,
- kikare och liknande optik,
- vapen med tillbehör och ammunition,
- pälsar och pälsverk,
- väska som har ett inköpspris eller ett marknadsvärde som överstiger 10 000 kronor,
- starköl, vin och sprit.

Stöldskyddsföreningen rekommenderad

Med av Stöldskyddsföreningen rekommenderat lås, låsanordning eller annan produkt avses en säkerhetsprodukt som har provats och som är certifierad eller har fått intyg av SSF Stöldskyddsföreningen. Sådan säkerhetsprodukt finns upptagen och rekommenderas i säkerhetsguider som utges av SSF Stöldskyddsföreningen.

Svenska stöldskyddsföreningens hemsida är www.stoldskyddsforeningen.se.

Stöldskyddsskåp

Med stöldskyddsskåp avses sådant stöldskyddsskåp som är av Stöldskyddsföreningen rekommenderat*. Se även under definition av värdeförvaring*.

Vanliga skåp i exempelvis idrottsanläggning, badhus eller järnvägsstation är normalt inte godkända enligt denna klassning.

Tomtmark

Med tomtmark avses

- markområdet med växtlighet,
- staket, mur, platsättning, flaggstång, fast monterat konstverk och fast monterad belysningsarmatur,
- grävd eller borrarad brunn för vatten (dock inte vattnet i brunnen) och borrarat hål i berg för bergvärme,
- brygga

som finns på den fastighet som anges som försäkringsställe och som finns i direkt anslutning till försäkrad bostadsbyggnad.

I fråga om jordbruksfastighet är tomtmark det område som enligt fastighetstaxeringen är avsatt som tomtmark kring bostadshus.

Vattensportbräda

Bräda för vattensport, exempelvis surfbräda, segelbräda, paddelbräda, wakebord eller liknande som inte är motor- eller jetdriven.

Våtrum

Med våtrum avses badrum, duschrum, tvättstuga eller annat utrymme inomhus som enligt gällande byggnorm ska vara försett med tätskikt.

Med byggnorm avses exempelvis Boverkets Byggregler (BBR).

Värdehandling

Med värdehandling avses aktie, obligation, löpande skuldebrev, presentkort, frimärke, vinstbongar (kvitton på gjorda insatser som utfallit med vinst), biljett, kupong, check, bankbok, cashkort, kontokort och liknande.

I villkorets avsnitt 14. Resa, är resehandling* inte att betrakta som värdehandling.

Värdeförvaring

Med skåp för värdeförvaring avses sådant skåp som är av Stöldskyddsföreningen rekommenderat*, exempelvis stöldskyddsskåp och värdeskåp. Vanliga skåp i exempelvis idrottsanläggning, badhus eller järnvägsstation är normalt inte godkända enligt denna klassning.